

ВОЈНОИЗДАВАЧКИ ЗАВОД

За издавача

директор

Славко БРСТИНА, пуковник

Редакција „**ВОЈНО ДЕЛО**“

Главни и одговорни уредник

Мр *Здравко ВИЋЕНТИЋ*, пуковник

Уредници

Мр *Милан ШУМОЊА*, потпуковник

Нада ДРАГИШИЋ, професор

Станислав АРСИЋ

Обраг КУЈОВИЋ, археолог, библиограф

Војно
ДЕЛО

општевојни теоријски часопис

БИБЛИОГРАФИЈА
објављених радова
1984–1998.

Београд, 2001.

UDK 016:355 (051)

КУЈОВИЋ, Обрад

“Војно дело” општевојни теоријски часопис : библиографија објављених радова : 1984–1998 / Обрад Кујовић. – Београд : Војноиздавачки завод, 2001 (Београд : Секција за штампање и умножавање ВИЗ-а). – 436 стр. ; 24 см. – (Редакција “Војно дело”)

Тираж 300 примерака.

а) Библиографија објављених радова – Војно дело – 1984–1998

Библиографија садржи систематизовану грађу која је објављена на страницама часописа “Војно дело” од 1984. до 1998. године. Обухвата 1.153 библиографске јединице. Сви чланци и прилози груписани су према критеријуму њихове предметне припадности научним областима и научним дисциплинама, пре свега дисциплинама ратне вештине. Ради лакшег сналажења и коришћења библиографије урађени су помоћни регистри: регистар аутора, предметни регистар и регистар географских појмова. Библиографија садржи и преглед употребљених скраћеница, преглед чланова Редакцијског и Уређивачког одбора, Савета часописа, главних и одговорних уредника часописа “Војно дело” у периоду од 1984. до 1998. године, и преглед излажења часописа “Војно дело” од друге половине 1983. до краја 1998. године.

Чланци и прилози су библиографски обрађени и анотирани према међународним стандардима. Анотације упућују кориснике у основне садржаје радова објављених у “Војном делу”. Библиографија је значајна, неопходна публикација за сваког ко се бави истраживањем и стручним радом у области одбране и, посебно, ратне вештине.

УВОД

Поводом педесетогодишњице излажења „Војног дела” општевојног теоријског часописа који има вишеструки значај за нашу војну мисао и праксу, приступило се изради Библиографије у којој су обухваћени чланци, прикази и остали прилози објављени у часопису у периоду од 1984. до 1998. године. Такође, обухваћени су чланци, прикази и остали прилози објављени у „Војном делу” број 4, 5 и 6 из 1983. године који из оправданих разлога нису садржани у „Библиографији објављених радова у часопису ‘Војно дело’ 1949–1983. године”, која је урађена поводом 35-годишњице излажења часописа¹.

Библиографија се даје на увид нашој војнонаучној и другој јавности, а њен значај, заједно са Библиографијом објављеном поводом 35-годишњице излажења часописа „Војно дело”, огледа се у следећем:

1. У Библиографији је на једном месту скупљено и систематизовано стваралаштво војних писаца објављено на страницама „Војног дела”. У скраћеној форми, дата је почетна информација о предметно-научној припадности материје и њеној основној тематици и садржају. Наравно, Библиографија не може да замени часопис. Међутим, она омогућава војнонаучним и војностручним радницима да се веома брзо информишу о тематици коју им „Војно дело” нуди у трагању за одговорима на питања која их интересују. На тај начин, Библиографија доприноси лакшем, бржем, дубљем и комплекснијем истраживању и изучавању проблематике одбране друштва, војне теорије (ратна вештина) и питања и проблема стварања и развоја оружаних снага. Поред тога, на посредан начин, Библиографија омогућава да се

¹ Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО*: општевојни теоријски часопис. Библиографија објављених радова 1949-1983, Београд: ВИЗ, 1983.

добију информације и о неким другим војним издањима из области наше војне теорије. Наиме, „Војно дело” је повремено обавештавало своје кориснике и о новим књигама наших и страних аутора, и о њима доносило веома инспиративне приказе. Пружајући и ту врсту информација, Библиографија употпуњује слику о војнотеоријској продукцији у нас у последњих педесет година. Наиме, у њој је садржана почетна информација о делу теоријске продукције у области најшире схваћене војне науке која је приказивана на страницама „Војног дела”.

2. Библиографија је активни посредник између савремених и будућих истраживача, на једној страни, и садржаја теоријских прилога на страницама „Војног дела” као истраживачких подручја, на другој страни. Тако „Војно дело” и његови теоријски прилози за будуће истраживаче имају двоструку улогу: часопис је и истраживачко подручје нових систематизација, уопштавања и интерпретација, дакле извор научних информација, али и сама научна информација. Наиме, у Библиографији су регистровани сви прилози „Војног дела” (написи) на један од начина библиографске интерпретације и сређивања, уобичајен у библиографским истраживањима. На тај начин, корисницима је омогућен увид у главни садржај и битне поруке сваког обрађеног прилога. Као таква, Библиографија је незаобилазан материјал у сваком истраживању у области војне теорије: на основу ње корисник може да одабере теоријску грађу која се односи на проблем који истражује. У томе је њен изванредан значај.

3. На страницама „Војног дела”, од почетка његовог излажења до краја 1998. године, појављивали су се најеминентнији аутори наше војне мисли. Сви су они неизбрисиво обележили часопис и наше војно дело уопште. У часопису „Војно дело” повремено су се појављивали чланци членах људи наше државе и наших оружаних снага. За историју часописа, за његов углед и будућност, а самим тим и за снагу његовог утицаја на обликовање војнотеоријске свести и уопште јавног мњења у оружаним снагама у односу на значајно питање изградње и јачања наше одбрамбене моћи, изузетно је значајно да се ти текстови посебно и трајно библиографски прикажу, обраде и на одређен начин презентују будућим корисницима. На основу њих се могу открити главни токови развоја и изградње наше војне теорије и доктрине, па и та чињеница утиче на значај ове библиографије.

4. Библиографија је један од значајних прилога који утиче и који ће утицати на стварање историје часописа „Војно дело” као јединог општетеоријског војног гласила у нашим оружаним снагама. У њој је

педантно забележено и на одговарајући начин обрађено и интерпретирано све што чини прошлост овог часописа од половине 1983. до 1998. године, па је она, заједно са Библиографијом која је урађена поводом 35-годишњице излажења часописа „Војно дело”, добар путоказ и основа за сличне кораке будућих генерација ради континуалног уређивања и одређивања физиономије часописа.

5. Помоћу Библиографије часопис „Војно дело” по други пут у својој педесетогодишњој историји на целовит начин излази у свет да би му континуирано представио своју вишегодишњу продукцију. Стога је Библиографија својеврстан преглед достигнућа у развоју и изградњи наше војне науке за домаћу и светску јавност.

У конципирању и изради Библиографије пошло се од тога да она мора пружити основне информације о главним тематским преокупацијама часописа и његовом доприносу:

– теоријској разради концепције и доктрине одбрамбеног система СРЈ, с посебним освртом на припрему друштва за општенародни одбрамбени рат;

– теоријској разради наше оригиналне ратне вештине, која се ослања на уопштавање искустава из наших протеклих ратова, искустава из савремених ратова, карактеристика рата и оружане борбе, а посебно наоружања и војне опреме и карактеристика и достигнућа у развоју нашег друштва, његових друштвених, морално-политичких, материјалних, демографских и свих других могућности и ресурса;

– теоријској разради и уобличавању основних опредељења о организацији, опремању, оспособљавању и борбеној употреби оружаних снага, на нивоу стратегије, оператике и тактике, у оквиру ратишта, војишта и главних стратешко-оперативних праваца;

– утемељивању и теоријско-методолошком обликовању научно-истраживачког рада у области војних наука, посебно у области ратне вештине;

– праћењу стања и развоја војнотеоријске мисли, војне политике и стратегије суперсила и војних блокова као значајних варијабли које утичу на изградњу наше ратне вештине.

Наведене тематске продукције часописа и његов теоријски допринос главним тематским и доктринарним областима били су оквир за класификацијски систем Библиографије према научним областима и научним дисциплинама.

Библиографија обухвата 1.153 чланка, приказа и осталих прилога објављених у војнотеоријском часопису „Војно дело” у периоду од

1984. до 1998. године, с тим што су и из 1983. године обрађена три последња броја (4, 5, 6). „Војно дело“ је у току последњих петнаест година поново, у целини или у скраћеном обиму, објављивало неке актуелне чланке. Подаци о поновљеном објављивању поједињих чланака наведени су у библиографској јединици тог истог члanka пописаног када је он први пут објављен, или је указано на којем се редном броју претходне библиографије налази. Библиографски опис грађе часописа „Војно дело“, уобличавање тог описа, редослед библиографских елемената, интерпункција и графичка обрада рађени су *de visu* (с документом у руци) према међународним стандардима ISBD (S) и ISBD (CP), чија је сврха да се обезбеди међународно прихваћен начин библиографске обраде часописа и његових чланака. Због тога је Библиографија употребљив научни докуменат, односно научна информација у ширим међународним размерама, што омогућава ширење информације о часопису и нашем војном стваралаштву и изван наших граница.

Поред библиографског описа, за сваку библиографску јединицу урађена је анотација или краћа библиографска белешка. У њима су, углавном, интерпретиране мисли аутора члanka да би се корисник Библиографије у најкраћим цртама информисао о материји обрађеној у члanku.

Наслови чланака и имена аутора пописани су онако како су у „Војном делу“ одштампани. Библиографска обрада урађена је ћирилицом, без обзира на то што је „Војно дело“ до 1993. године штампано латиницом.

Допуне библиографског описа стављене су у четвртасте заграде.

У више наврата редакција „Војног дела“ организовала је разговор, односно дискусију о некој актуелној теми (војна наука, специјални рат, одбрамбени систем итд. у којој су учествовали представници из Војске и из грађанства. Ако су приликом објављивања тих дискусија „Војном делу“ наведена само имена учесника, а не и наслови његових дискусија, такав члank је обрађен као и остали члancи поједињих аутора, а у анотацији или у библиографској белешци наведена су имена свих учесника разговора, односно дискусије. Уколико су разговори, односно дискусије учесника објављени у „Војном делу“ с назначеним насловом, онда је сваки од њих пописан и библиографски обрађен као посебна библиографска јединица.

Библиографска грађа је систематизована према војнонаучним областима, а у оквиру њих хронолошки, према времену објављивања.

Преглед систематизације библиографске грађе према војнонаучним областима дат је испред текста Библиографије, а сачинио га је главни и одговорни уредник „Војног дела”. У прегледу систематизације садржан је глобални распоред библиографске грађе. Није искључена могућност да су поједини чланци, према садржају, могли да се разврстају у две-три, па и више класификационих група. Такви чланци сврстани су у групу која им највише одговара, док су све остале дилеме решене Предметним регистром.

Приликом систематизације библиографске грађе, аутор Библиографије настојао је да се основни чланак, као и прикази или критички осврти на тај чланак, нађу у истој групи или подгрупи. Међутим, ако се садржај основног чланска односио на стратегију, оператику и тактику, с тежиштем на стратегију, а приказивач је више разматрао тактику, онда су та два прилога раздвојена: основни чланак је разврстан у групу *СТРАТЕГИЈА*, а приказ у групу *ТАКТИКА*.

„Војно дело” је објављивало и чланке и прилоге у којима се не разматра војна проблематика, на пример социологија, а не војна социологија, или психологија, а не војна психологија итд. Такви чланци и прилози разврстани су у одговарајуће групе, односно најсродније војнонаучне области.

Ради лакшиг, бржег и потпунијег коришћења Библиографије сачињени су помоћни инструменти: преглед систематизације библиографске грађе, регистар аутора, предметни регистар, регистар географских појмова и преглед скраћеница. Пошто је реч о инструментима који су у таквим делима уобичајени, нема потребе да се они посебно образлажу, нити да се читалац упућује у њихово значење и коришћење.

Поред наведених инструмената, Библиографија садржи преглед главних и одговорних уредника, чланова Редакцијско-уређивачког одбора, чланова Савета часописа, уредника и чланова Редакције.

Библиографија има карактер систематизованих саопштења о објављеним радовима у часопису „Војно дело”. Њена је превасходна намена да допринесе даљем сређивању, систематизацији и потпуној теоријској изградњи наше војне науке. Предајући је на коришћење истраживачима и јавности уопште, сматрам да је учињен значајан помак у стварању услова за квалитетнији, рационалнији и ефикаснији научни и стручни рад у нашим оружаним снагама.

Обраг Кујовић

ПРЕГЛЕД СИСТЕМАТИЗАЦИЈЕ БИБЛИОГРАФСКЕ ГРАЂЕ

Класификациске групе	Редни број библиографске јединице	Страна
ТЕОРИЈЕ О РАТУ И РАТНОЈ ВЕШТИНИ	1–32	13
МЕТОДОЛОГИЈА ВОЈНИХ НАУКА	33–49	23
КОНЦЕПЦИЈА РАТОВАЊА	50–83	30
ОДБРАМБЕНИ СИСТЕМ	84–206	42
– Војна организација	207–228	80
– Руковођење и командовање	229–262	87
– Командовање	263–265	96
ДОКТРИНЕ	266	98
– Државна доктрина	267–270	98
– Војна доктрина	271–294	100
РАТНА ВЕШТИНА	295–311	109
– Теорија ратне вештине	312–438	114
– Стратегија	439–466	152
– Оператика	467–478	161
– Тактика	479–484	165
– Логистика (позадина)	485–489	166
РОДОВИ И СЛУЖБЕ	490	168
РАТНА ИСКУСТВА	491–515	169

Класификајске групе	Редни број библиографске јединице	Страна
ИСТОРИЈА РАТНЕ ВЕШТИНЕ	516–610	177
ВОЈНА ИСТОРИЈА	611–651	206
ИСТОРИЈА САВЕЗА		
КОМУНИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ	652–676	220
ИСТОРИЈСКЕ ЛИЧНОСТИ	677–700	229
СЕЋАЊА	701–703	238
ВОЈНА СОЦИОЛОГИЈА	704	239
ВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА	705–715	240
ВОЈНА АНДРАГОГИЈА	716–774	244
ВОЈНА ЕКОНОМИЈА	775–805	263
ВОЈНО ПРАВО	806–814	273
ВОЈНОТЕХНИЧКЕ НАУКЕ	815–816	276
ВОЈНООРГАНИЗАЦИОНЕ НАУКЕ	817–825	277
– Теорија ефикасности	826	280
– Операциона истраживања	827–828	280
МОРАЛ ВОЈСКЕ	829–837	281
ВОЈНОИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ	838–882	285
ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИ КОМЕНТАРИ	883–893	298
НАОРУЖАЊЕ И ВОЈНА ОПРЕМА	894–899	302
МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ	900–1099	304
ИЗ ИНОСТРАНИХ АРМИЈА	1100–1110	370
ЈУБИЛЕИ	1111–1116	372
НАГРАДЕ	1117–1146	374
ОСТАЛИ НАПИСИ	1147–1153	381

ТЕОРИЈЕ О РАТУ И РАТНОЈ ВЕШТИНИ

1. ЕНГЕЛСОВ ДОПРИНОС СОЦИОЛОГИЈИ РАТА И ВОЛНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ / др Менсур Ибрахимић, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 29–46

Битне карактеристике Енгелсовог метода у проучавању рата и војске. Енгелсов допринос научном објашњењу војске као друштвене институције.
2. ОГРАНИЧЕНИ НУКЛЕАРНИ РАТ / др Михајло Вучинић, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 2 (1986, март/април) ; стр. 87–108

Ограничени нуклеарни рат у америчкој теорији и доктрини. Ограничени нуклеарни рат у совјетској теорији и доктрини. Доктрина ограниченог нуклеарног рата и европске земље.
3. ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ СПЕЦИЈАЛНОГ РАТА / мр Никола Пејировић, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 6 (1986, новембар/децембар) ; стр. 104–124

Специјални рат, као прикривени облик агресије, садржан у економским, политичким и пропагандним мерама принуде. Појам економског рата. Циљеви и мере економског рата.
4. ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИ АСПЕКТИ „РАТА ЗВЕЗДА“ И ПРОГРАМ „ЕУРЕКА“ / др Златко Рендулић, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 2 (1987, март/април) ; стр. 44–57

Др Рендулић истиче да се у САД још од 1978. године јављају заговорници потребе за преношењем војних активности и у

космички простор. У вези с тим, председник САД Р. Реган је 23. марта 1983. најавио тзв. Стратегијску одбрамбену иницијативу (СДИ) или, како су је новинари популарно назвали „Рат звезда”. Опасност која прети западној Европи од технолошког заостајања, у новим околностима, први је јасно уочио француски председник Митеран, који је иницијатор познатог плана „Еурека”, који, према његовом мишљењу, обезбеђује технолошку независност западне Европе.

Наведени су неки подаци и примери који су у вези са плановима и програмима СДИ и „Еуреке”.

5. Никола Пејновић: „РАЗМИШЉАЊА О РАТУ И РЕВОЛУЦИЈИ” / Стево Илић, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 1 (1988, јануар/фебруар); стр. 135–145

У издању Војноиздавачког и новинског центра, Београд, 1987. године, објављена је књига Николе Пејновића под насловом „Размишљања о рату и револуцији”. Њен садржај чине одабрани чланци које је Пејновић објавио у разним часописима. Грађа за књигу систематизована је у три дела: 1) теме из опште војне теорије; 2) огледи из НОР, и 3) осврти на доктрине и стратегије великих сила. Аутор приказа анализира појединачна поглавља те књиге и даје свој суд о Пејновићу и његовим делима.

6. Др Михаило Вучинић: „ОГРАНИЧЕНИ РАТОВИ” / др Немања Божић. // У: Војно дело. – Београд . – Год. 40, бр. 1 (1988, јануар/фебруар); стр. 146–154

Приказ књиге др Михаила Вучинића „Ограничени ратови” коју је објавио Војноиздавачки и новински центар у Београду, 1987. године. У приказу се истиче да аутор у књизи не даје само генезу појма ограниченог рата у нашој и иностраној војно-политичкој литератури, него на конкретном историјском материјалу анализира ратове и оружане сукобе после 1945. године и даје синтезу ограничених ратова у наше доба.

7. МОГУЋНИ РАТОВИ И МОГУЋНИ ПРИВИДИ МИРА / Мираш Стојинић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август); стр. 270–274

Дискусија М. Стојинића на међународном научном скупу „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге”. Он је указао на савремене војне доктрине о

разним типовима ратова, као и на типове ратова који се, због деловања мноштва ограничавајућих чинилаца, објективно не могу водити (општи, па и ограничени нуклеарни рат и светски конвенционални рат). Стојинић је навео два још увек могућа типа рата, који су актуелни и који ће се водити и у будућности, као и две тенденције у савременим међународним односима које само наизглед противурече тим могућним и реалним ратним процесима, а у ствари откривају њихову суштину. Један од та два могућна и реална рата јесте тзв. логистички рат, а други је рат, односно сукоб ниског интензитета. И о једном и о другом рату Стојинић је дао шире објашњења.

8. НАРОДНИ РАТ КАО ОПТИМАЛНИ СТРАТЕГИЈСКИ МОДЕЛ ОДБРАНЕ МАЛИХ ЗЕМАЉА / *Бранко Мамула*, адмирал флоте. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 5 (1988, септембар/октобар) ; стр. 27–59

Неке особености стратегије народног рата у поређењу с другим стратегијским системима. Однос стратегије народног рата према чиниоцима рата. Стратегијски маневар у стратегији народног рата. Стратегијски дочек (прихват) у стратегији народног рата.

9. РАТОВОДСТВО У СВЕТЛУ САВРЕМЕНИХ ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ ДОСТИГНУЋА / *Љубивоје Јокић*, вицеадмирал. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 5 (1988, септембар/октобар) ; стр. 178–190

Савремени погледи на рат и ратоводство. Утицај савремених техничко-технолошких достигнућа на ратоводство.

10. НЕКИ АСПЕКТИ СПЕЦИЈАЛНОГ РАТА ПРОТИВ ЈУГОСЛАВИЈЕ / др *Војислав Мићовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 59–85

Приступ проблему специјалног рата против СФР Југославије. Зашто је СФРЈ у средишту пажње стратега специјалног рата (циљеви, фактори, генеза). Унутрашње стање и специјални рат. Стратегија, методи, средства и облици специјалног рата против СФР Југославије. Методи и средства идеолошког продирања и еродирања система вредности у Југославији. Страни утицаји у области науке и научноистраживачког рада.

11. ПАРТИЗАНСКИ РАТ – ПОСЕБНА ВРСТА РАТА / *Јово Нинковић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело, – Београд. – Год. 42, бр. 5–6 (1990, септембар/децембар) ; стр. 86–105

О неким критеријумима теоријског одређења партизанског рата. Достигнути степен развоја и облици испољавања партизанског рата. Партизански рат као облик народног рата. Аутор опширије обрађује и разматра наведена питања и на крају истиче да се при дефинисању и укупној теоријском разради партизанског рата мора полазити, пре свега, од оних његових својстава по којима се разликује од класичног фронталног рата, то су његове војно-технолошке, а не друштвено-политичке карактеристике, јер се он и развио у посебну врсту управо као антипод класичном рату датог историјског периода.

12. ПОЈАВА И ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ РАЗВОЈА ПАРТИЗАНСКОГ РАТОВАЊА / *Јово Нинковић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 3 (1991, мај/јуни) ; стр. 23–44

Нужност настанка и закономерности развоја партизанског ратовања. Услови у којима су отпочињани и вођени партизански ратови и њихова међусобна повезаност.

13. ЕКОНОМСКИ РАТ / др *Милан Ђ. Плавшић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 3–4 (1994, мај/август) ; стр. 121–132

У чланку су разматрани циљеви, задаци и облици економског рата. Аутор наводи да економски рат обухвата низ отворених или прикривених привредних или других мера срачунатих на слабљење или елиминисање економског чиниоца ратног потенцијала противника, односно парализање аналогних мера непријатеља усмерених на сопствени ратни потенцијал. У раду су наведени сви значајнији примери облика економског рата кроз историју.

УДК 355.01:32.019.51:654.19

14. РАТ И МЕДИЈСКИ РАТ / др *Новак Пойловић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 1 (1996, јануар/фебруар) ; стр. 7–23

Медији су, у заједници с војно-политичким центрима моћи, имплементирани као стратешки и комуникациони потенцијал. Аутор истиче да се у медијском рату, за разлику од класичне пропаганде, у потпуности ослањају на научне методе теоријске,

а посебно применење комуникологије. Систематски разрађено садејство професионално-технолошки усавршених медија, дипломатије и војне доктрине мултиликују ефекте медијског рата. У чланку је наглашено да пракса из рата у Персијском заливу и рата на тлу претходне Југославије показује да се прво води медијски рат, којим се „прирема терен” за војну интервенцију.

15. ИСИДОРИН АРГУМЕНТУМ / *Василије Церовић* // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 2 (1996, март/април) ; стр. 163–172

Аутор наводи да је при читању есеја и критика Исидоре Секулић неминовно присећање на класике стратегије. Она је, попут Клаузевица, увиђала потребу да се приликом разматрања ма којег значајног питања полази са „једног становишта”, и клонила се, као према Жоминијевом савету, „ситничарских теорија”. Игром случаја, истиче аутор члanka, писала је о многим књижевним величинама, али и о другима у чијим делима рат заузима важно место.

УДК 355.01:929

16. ПРИЛОГ ОЦЕНАМА ПОЛИТИЧКЕ И ВОЈНЕ МИСЛИ ДИМИТРИЈА ТУЦОВИЋА / др *Драган Симеуновић* // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 3 (1996, мај/јуни) ; стр. 135–145

У раду су садржана нова сазнања о Димитрију Туцовићу и његовим ставовима о рату и миру, пацифизму и служењу војног рока, избегавању војне обавезе, патриотизму, о односу војске према цивилном становништву у рату, о војним и политичким интересима великих сила на Балкану и њиховом „специјалном односу” према Србији, о „каматном ропству” малих народа, о праву малих народа на опстанак, о нужности балканских измирења и односу са суседима, о афирмирању националног питања, о традицији лошег одношења европске дипломатије према народима Балкана и стратегији борбе угрожених и поробљених народа. Обављена научна анализа намеће ауторов суд о актуелности мисли Димитрија Туцовића који условљавају садашњи геополитички положај и слична међународнополитичка ситуација са оном из његовог времена.

УДК 001.19:929

17. НИКОЛА ТЕСЛА И ОСНОВИ МОДЕРНЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ / др *Смиљана Ђуровић* // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 3 (1996, мај/јуни) ; стр. 146–156

У чланку је разматрана Теслина космичка и механистичка теорија и њене импликације у фундаменте модерне цивилизације. Анализирани су неки елементи Теслине теорије о „повећању људске енергије” наведени у чувеном чланку, објављеном 1900. године, после његових тајanstvenih и најинтересантнијих истраживања у Колорадо Спрингсу са струјама високе фреквенције. Посебно је анализарана тврђња да људску енергију у савременом добу успорава „организовано ратовање”, а дају се и Теслини предлози за успостављање мира.

УДК 355.01

18. ПОГЛЕДИ НИКОЛЕ ТЕСЛЕ НА РАТОВЕ / мр *Бранимир Јовановић*. // У: Војно дело. – Београд . – Год. 48, бр. 4–5 (1996, јули/октобар) ; стр. 217–223

Аутор наводи да је Никола Тесла био савременик многих локалних и светских сукоба и често је учествовао у дискусијама о ратовима свог времена. У својим размишљањима обухватио је готово све аспекте савременог ратовања – од војно-политичког, преко историјско-социјалног и геостратегијског, до психолошког аспекта. За њега су ратови, напомиње аутор, превасходно, механички процеси на које се могу применити основни закони механике. Велики значај придавао је улози технологије у будућим ратовима.

УДК 355.01

19. АНДРИЋЕВ ПОГЛЕД НА РАТ / *Василије Церовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 6 (1996, новембар/децембар) ; стр. 153–163

О књижевном делу Иве Андрића и његовим погледима на рат. За Андрића се може рећи, истиче аутор члánка, по примеру који је дао Толстој, да је план књижевности приближио плану стратегије. Његова интерпретација поједињих стратегијских проблема кореспондира с одговарајућим интерпретацијама познатих војних писаца (Клаузевиц, Каствекс, Лидел Харт), а његово виђење рационалне и ирационалне стране рата у прошлости, садржи антиципације чији је одјек евидентан у савремености.

УДК 355.01

20. ТЕСЛИНО СХВАТАЊЕ РАТА И БУДУЋНОСТ РАТНИХ ПРОЦЕСА / др *Велимир Абрамовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 6 (1996, новембар/децембар) ; стр. 164–188

На основу идеје о природном аутоматизму живих бића и космоловшког става да је рат изазван Сунчевом активношћу, која преко јоносфере утиче на колективну психологију људи, Тесла је изградио оригиналну теорију рата. Полазећи од претпоставке да се свако ратно збивање може изразити као пражњење „енергетских потенцијала”, у чланку из децембра 1914. године, на основу оште познатих чињеница, Тесла је једноставно и тачно предвидео ток, дужину и исход Првог светског рата. Аутор наглашава да је Теслино схватање рата и дубоко и револуционарно (извод из члanka објављен је у „Војном делу” бр. 6/98; литература: 12 бил. јед.).

21. РАТОВИМА ЗНАЊА ДО РАТА БЕЗ КРВИ / *Живко Лукић*, капетан бојног брода у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 2 (1997, март/април) ; стр. 173–180

Приказ књиге „Рат и антират”, чији су аутори Алвин и Хајди Тофлер, за које аутор приказа каже да су признати аналитичари западних војних стратегија и писци више познатих дела. Књига има шест делова: „Сукоб”, „Трајекторија”, „Истраживање”, „Знање”, „Опасност” и „Мир”, а настала је као резултат анализе развоја најновије америчке војне стратегије. Писана је, наглашава аутор приказа, после операције „Пустињска олуја”, у којој су проверена многа њена начела.

УДК 355.01

22. НЕМИНОВНОСТ СУКОБА У ПОЛИТИЧКОЈ ФИЛОЗОФИЈИ ТОМАСА ХОБСА / *mr Станислав Стојановић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 3 (1997, мај/јуни) ; стр. 44–66

Аутор је, на основу анализе теоријских ставова Томаса Хобса о изворним одредницама људске природе, желео да утврди како је проблем природног стања био формулисан и третиран у његовој политичкој филозофији, као и да процени његове вредности и ставове. Да би се Хобсово схватање природног стања као стања свеопштег непријатељства, деструкције и рата што целовитије сагледало, нарочито пажња, истиче, аутор, посвећена је његовим ставовима о механистичком и нагонском устројству човекове природе. На крају аутор, поред осталог, разматра ваљаност и заснованост радикалних Хобсових закључака о неминовности рата међу људима и трајном антагонизму у њиховим односима.

23. (ПРИКАЗ КЊИГЕ АЛЕНА Д. КАМПЕНА) „ПРВИ ИНФОРМАТИЧКИ РАТ” / мр Љубо Ракић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 3 (1997, мај/јуни) ; стр. 187–196

У приказу се наводи да је књигу „Први информатички рат”, која садржи 23 чланка различитих аутора, уредио пуковник Ален Д. Кампен. У чланцима се говори о организационим, технолошким и функционалним проблемима насталим због примене савремених технологија при изградњи и раду: 1) система веза, 2) информационих система, 3) сензорских система, 4) система за противелектронску борбу и 5) интегралних командних система. Аутор приказа разматра и анализира већину чланака из те књиге.

УДК 355.01

24. НАУЧНИ ЗАКОНИ РАТА / мр Слободан Б. Микић, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд . – Год. 50, бр. 2 (1998, март /април) ; стр. 148–168

Покушај да се одговори на једно од основних питања науке о рату и постоје ли и који су то научни закони о рату. Аутор заступа став да ратом владају законитости и закони, слично као и у другим друштвеним појавама. Издава и дефинише два закона о рату: закон настајања рата и закон односа снага у рату. Дефинисањем и објашњењем тих закона аутор је покушао да објасни њихове карактеристике, основну структуру и начин испољавања у рату. Осим тога, предлаже критичко разматрање и истраживање закона који се односе на рат, преиспитивање датих предлога и сучељавање аргумената и резултата научног истраживања. (Литература: 34 библ. јед.)

УДК 355.48

25. СУШТИНА И ВРСТА РАТОВА / др Миланко Зорић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 4–5 (1998, јули/октобар) ; стр. 9–93

У чланку су разматрани појам и суштина рата, еволуција рата, политика и рат, социјално-политичка подела ратова, војна класификација ратова и још неки типови ратова. Аутор у закључку наводи да ратови у савременом свету настају првенствено на политички трусном подручју, где се сукобљавају економски и политички интереси великих и регионалних сила и преламају утицаји различитих цивилизација и култура.

26. РАТОВИ У 21. ВЕКУ / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 88–105

Наслови и поднаслови поједињих целина у чланку су: Рат као историјска и друштвена појава (узроци рата; пролиферација и ескалација рата у 20. веку); Стари и нови изазови – супротстављена гледишта; Велики или мали ратови? (могући противници у евентуалним будућим сукобима; сукоб цивилизација и суперцивилизација; сукоб планетарних размера: сукоб Запада и осталих; локални сукоби и стране војне интервенције); Технолошки аспекти рата у 21. веку (фикације и реалности; рат „трешег таласа“; мали ратови и високе војне технологије; рат у четири димензије; четврта димензија „борбеног простора“ и „мали ратови“); Закључна разматрања (глобализација и/или фрагментација света и могући нови сукоби; нова биполаризација света; војне технологије и ратне доктрине за 21. век).

27. БИОЛОШКИ РАТ / др *Ђорђе Драгић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 132

Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу“ бр. 6/52 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд: ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 399).

28. ПСИХОЛОШКИ РАТ / *Стојан Џмелић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 138

Краћи извод из члanca објављеног у „Војном делу“ бр. 4–5/56 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд: ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 2473).

29. О УТИЦАЈУ НОВОГ НАОРУЖАЊА НА ПРИПРЕМЕ ЗА РАТ / *Виктор Бубањ*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 141

Краћи извод из члanca објављеног у „Војном делу“ бр. 1–2/58 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд: ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 410).

30. ГЕНЕЗА, САДРЖАЈ И ОБЛИЦИ „СПЕЦИЈАЛНОГ РАТА” /
Душан Вилић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50,
бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 163
Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу” бр. 3/74
(види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* :
општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објавље-
них радова 1949–1983. – Београд: *ВИЗ*, 1983. – Ред. бр. 566).
31. О ВРСТАМА АГРЕСИЈЕ / *Душан Дозет*, генерал-потпуковник у
пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998,
новембар/децембар) ; стр. 171–172
Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу” бр. 6/80
(види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* :
општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објавље-
них радова 1949–1983. – Београд: *ВИЗ*, 1983. – Ред. бр. 301).
32. ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ СПЕЦИЈАЛНОГ
РАТА / *mr Тодор Мирковић*, пуковник. // У: Војно дело. –
Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 177–179
Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу” бр. 3/83
(види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* :
општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објавље-
них радова 1949–1983. – Београд: *ВИЗ*, 1983. – Ред. бр. 596).

МЕТОДОЛОГИЈА ВОЈНИХ НАУКА

33. РАЗВОЈ ЈЕЗИКА НАШЕ САВРЕМЕНЕ ВОЈНЕ НАУКЕ / *Божидар Јововић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 2 (1995, март/април) ; стр. 177–187

Аутор истиче да свака наука изграђујући себе, изграђује и усавршава свој језик. У чланку је дат преглед настанка и развоја језика наше војне науке, и чиниоци који су утицали на његово формирање. Посебно је указано на утицај војне периодике и војне стручне литературе у другој половини 19. века и на истакнуте српске војне теоретичаре који су значајним приступом језичкој проблематици знатно допринели развоју и обогаћивању језика. На основу њиховог односа према језику, наглашава аутор, створени су наши садашњи основи војне стручне терминологије.

34. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП ИСТРАЖИВАЊУ ТИТОВОГ ВОЈНОГ ДЕЛА / *Никола Пејновић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 1 (1987, јануар/фебруар) ; стр. 36–52

Истраживање и научно вредновање Титовог војног дела и његовог доприноса као војсковође и стратега на пољу војне, односно одбрамбене мисли и праксе. Наведене су целине чији садржај и карактер, као новину, треба темељито изучавати, систематизовати, компарирати и најшире научно-теоријски валоризовати.

35. МОДЕЛОВАЊЕ ОБЛИКА БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА / *Делимир Колеџ*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 5 (1987, септембар/октобар) ; стр. 89–109

Моделовање облика борбених дејстава – борбе, боја и операције – све више постаје садржај који се разматра у оквиру тактике и оператике. У раду су разматрани дефиниција, делимично класификација, структура методе моделовања и примене дијалектичке материјалистичке методе приликом моделовања облика борбених дејстава.

36. МОГУЋНОСТИ И ОГРАНИЧЕЊА ЕКСПЕРИМЕНТА У РАТНОЈ ВЕШТИНИ / др Ђорђе Станић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 1 (1998, јануар/фебруар) ; стр. 45–70

Аутор наглашава да је експеримент најпоузданiji метод за емпиријско-индуктивно утврђивање узрока, те да је у ратној вештини могућ и потребан, али у методологији ратне вештине ипак је секундаран. Даље се истиче да се експеримент може сматрати само помоћним средством које олакшава утврђивање узрочно-последичних веза у појавама оружане борбе, али у већини случајева не омогућава њихово откривање. (Извод из овог члanka објављен је у „Војном делу“ бр. 6/98).

37. МОДЕЛИРАЊЕ БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА. Анализа подморничких учинака на Куеновим моделима / мр Драгољуб Лубурић, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 2 (1989, март/април) ; стр. 93–108

Аутор наглашава да је Редакција „Војног дела“ у бр. 5/87 објавила текст капетана бојног брода Делимира Колеца у којем су описане основе моделирања оперативно-тактичких задатака. Мр Лубурић покушава да претходни рад допуни и прошири другим аспектима моделирања борбених дејстава, на основу литературе о подморничком ратовању у периоду Другог светског рата, с посебним освртом на Куенов основни модел, односно образац. (Литература: 11 библ. јед.)

38. КЛАСИФИКАЦИЈА КОМАНДНО-ШТАБНИХ РАТНИХ ВЕЖБИ / др Гаврило Пушић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 64–82

Полазећи од одређених правила класификације, достигнутог степена развоја концепције и доктрине ОНО и ДСЗ, стратегије оружане борбе и стратегије ОНО и ДСЗ, развоја оператике, тактике, као и захтева војне андрагогије и методологије ратне вештине, подела командно-штабних ратних вежби могла би да

се изведе на основу: разноврсности учесника, битних карактеристика програмиране проблематике, планираног циља и тежишњих задатака, нивоа команде-штаба који руководи вежбом, места извођења, броја вежбајућих страна и броја вежбајућих степена команди-штабова учесника вежбе. Таква подела, истиче аутор, могла би да буде довољна за потпуније сагледавање суштинских карактеристика и тенденција развоја командно-штабних ратних вежби (наведена је шема класификације КШРВ).

39. ПРИЛОГ РАСПРАВИ „КЛАСИФИКАЦИЈА КОМАНДНО-ШТАБНИХ РАТНИХ ВЕЖБИ“ / мр *Милисав Секулић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 6 (1989, новембар/децембар) ; стр. 138–150

У чланку аутор полемише са ставовима пуковника у пензији др Гаврила Пупића изложеним у раду „Класификација командно-штабних ратних вежби“ („Војно дело“ бр. 4/98). Анализирајући класификације командно-штабних ратних вежби према свим критеријумима и неке ставове пуковника Пупића, аутор члanca сматра да неке од изведенih класификација нису у сагласности са положиштима на које се Пупић позива. Мр Секулић се осврће, поред осталог, и на некритички однос пуковника Пупића према постојећој организацији и руковођењу командно-штабним ратним вежбама.

40. МОДЕЛОВАЊЕ У РАТНОЈ ВЕШТИНИ СА АСПЕКТА ТЕОРИЈЕ СИСТЕМА / др *Станко Нишић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 2 (1990, март/април) ; стр. 81–102

Разматрани су проблеми појмовног одређења системског моделовања, као и могућности моделовања у ратној вештини. Указано је на моделовање структуре и процеса операције као сукоба система.

41. ПОНОВО О КЛАСИФИКАЦИЈИ КОМАНДНО-ШТАБНИХ РАТНИХ ВЕЖБИ / др *Гаврило Путић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 5–6 (1990, септембар/децембар) ; стр. 207–218

Одговор на полемички осврт пуковника мр Милисава Секулића на чланак пуковника у пензији др Гаврила Пупића који је, под насловом „Класификација командно-штабних ратних

вежби”, публикован у часопису „Војно дело” бр. 4/89. Полемички осврт пуковника Секулића објављен је у „Војном делу” бр. 6/89. Тежиши проблеми о којима се расправља у овом чланку односе се на критеријум класификације командно-штабних ратних вежби.

УДК 623.61/.62.001(497.1)

42. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА СЛОЖЕНИХ ЕЛЕКТРОНСКИХ СИСТЕМА / мр *Илија Грујић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 2 (1996, март/април) ; стр. 53–64

У чланку је размотрена методологија истраживања и развоја војних сложених електронских система заснована на системском приступу, чиме је, поред целовитости развоја, омогућена и њена шира применљивост. Аутор се осврнуо и на системски приступ и могућност за уопштавање и стандардизацију, као и на методе и технике за реализацију методологије. Посебан значај посветио је методологији анализе, пројектовању и верификацији. (Литература: 9 библ. јед.)

УДК 355.01.001

43. ЗНАЊЕ О НЕЗНАЊУ – ОСНОВНИ МОТИВ ОРГАНИЗОВАЊА СИМПОЗИЈУМА О ВОЈНОЈ НАУЦИ. (УВОДНО ИЗЛАГАЊЕ) / мр *Душан Вишњић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 7–15

Уводно излагање на симпозијуму о војној науци у којем се аутор залаже за конструктивни критични однос према нашим настојањима да се дође до система војних наука високог степена инструменталности. Разматран је однос науке и струке или војне науке и војне доктрине, као и неке празнине у систему научних и стручних, односно доктринарних знања.

УДК 303

44. ФИЛОЗОФСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА / *Михаило Марковић*, академик. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 16–21

У чланку су изложене три врсте филозофских претпоставки научног истраживања: 1) онтолошке, о природи објективне стварности која се истражује; 2) епистемолошке, о могућностима и методама сазнавања, и 3) аксиолошке, о вредносним

начелима која дају смисао пројекту истраживања. За наведене претпоставке аутор је дао шире образложења и на крају указао на значај тих разматрања за војну науку.

УДК 355/359:001.891

45. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКА ДЕЛАТНОСТ У ВОЈСЦИ ЈУГОСЛАВИЈЕ / др *Светомир Минић*, пуковник, мр *Драгослав Живковић*, пуковник, *Ивица Јовић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 22–32

У раду су разматрани релевантни аспекти научноистраживачке делатности (НИД) у Војсци Југославије као сложене управно-планске и стручне функције које се реализују на нивоу СМО, ГШ ВЈ и у свим јединицама и установама Војске Југославије. Обављено је декомпоновање НИД на функције: научноистраживачки рад (НИР), експертско оцењивање програма рада Војске Југославије (ЕОП) и инвентивна делатност у Војсци Југославије (ИД). Приказане су карактеристике постојећег стања и описане функције НИД са становишта системских решења планирања, управљања, организовања и спровођења. Идентификована је основна проблематика и предложени начини за њено решавање. Указано је на неопходност надградње постојеће организације НИР-а, посебно ратне вештине, и успостављања ефикасније сарадње између ратне вештине и техничких наука.

УДК 355.001

46. ПОЈАМ СИСТЕМА ВОЈНИХ НАУКА / мр *Душан Вишињић*, пуковник, мр *Јан Марчек*, потпуковник, мр *Мишаар Ковач*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 33–45

Учињен је покушај да се дефинише појам система војних наука и да се утврди критеријум за класификацију војних наука и војнонаучних дисциплина, њихов међусобни однос и однос према наукама у друштву. (Литература: 25 библ. јед.)

УДК 355.001

47. КРИТЕРИЈУМИ КЛАСИФИКАЦИЈЕ ВОЈНИХ НАУКА / др *Момчило Сакан*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 46–56

Указано је на три значајне целине у вези с класификацијом и идентификацијом војних наука. Прва се односи на етичке и методолошко-епистемолошке потешкоће, друга на проблеме идентификације критеријума класификације и трећа на најповољнију варијанту класификације војних наука. Сваку од наведених целина аутор је детаљније образложио.

УДК 355.001

48. ВОЈНО-ДРУШТВЕНЕ НАУЧНЕ ДИСЦИПЛИНЕ И ЊИХОВО МЕСТО У СИСТЕМУ ВОЈНИХ НАУКА И НАУЧНИМ ОБЛАСТИМА У ДРУШТВУ / Група аутора. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 57–70

У раду су сажето анализиране неке војно-друштвене научне дисциплине, које су, према постојећим официјелним класификацијама војних наука, сврстане у ту групу научних дисциплина. То су: војна социологија, војна економика, војна психологија, војна андрагогија и војна историја, као и војна географија, за коју се сматра да, с обзиром на предмет истраживања и објективно место у систему војних наука, такође спада у групу војно-друштвених, као и у групу војно-природних научних дисциплина. Текст је резултат рада више аутора компетентних за поједине војно-друштвене научне дисциплине (за војну економику – др Радослав Савић, пуковник; за војну социологију – мр Владимир Грујић, мајор; за војну андрагогију – мр Будислав Суша, потпуковник; за војну психологију – др Десимир Пајевић; за војну историју – Гојко Вујичић, потпуковник и за војну географију – др Мирослав Павловић, потпуковник).

УДК 355.4.001

49. РАЗВИЛЕНОСТ МЕТОДОЛОГИЈЕ РАТНЕ ВЕШТИНЕ (ПОЛЕМИСТИКА) И УТВРЂИВАЊЕ МЕТОДОЛОШКИХ ПРЕТПОСТАВКИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ РЕЛАЦИЈЕ, ВОЛНА НАУКА-ВОЈНА ДОКТРИНА / др Новак Милошевић, пуковник у пензији, мр Пејтар Дражић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 179–189

Као што се из самог наслова члánка види, аутори сматрају да је за будући развој војнонаучне мисли најважније објективно сагледавање степена развијености методологије ратне вештине, а потом садашњи однос војне науке и војне доктрине. С обзиром на то да су војни системи подложни релативно брзим променама,

услед промена чинилаца оружане борбе, неминовно је, истичу аутори, да се доктринарне одредбе што потпуније изводе на основу резултата истраживања, у чему методологија ратне вештине има посебно место и функцију.

КОНЦЕПЦИЈА РАТОВАЊА

50. ПОДРУШТВЉАВАЊЕ, КООРДИНАЦИЈА И УСМЈЕРАВАЊЕ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ И ДРУШТВЕНЕ САМОЗАШТИТЕ / *Михаило Брајовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/децембар) ; стр. 102–114

Развој општенародне одбране и друштвене самозаштите. Локални ратови као реалност савременог света и велика опасност по безбедност земаља. Мотивисаност у ОНО и ДСЗ и усмеравање ОНО ка одбрани независности, суверенитета и територијалне целокупности Југославије и њеног уставног поретка од оружане агресије и свих облика угрожавања. Цивилна заштита као елеменат општенародне одбране.

51. Генерал-мајор др *Никола Чубра*: ПЛАНИРАЊЕ РАЗВОЈА ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / др *Вук М. Обрадовић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 168–172

Приказ књиге др Николе Чубре, генерал-мајора, „Планирање развоја општенародне одбране”, коју је у оквиру библиотеке „Савремена војна мисао” издао Војноиздавачки завод Београд, 1983. године. Указано је на значај књиге, посебно на део који се односи на развој општенародне одбране, њену организованост и ефикасност.

52. НЕКА ПИТАЊА УСКЛАЂИВАЊА АКТИВНОСТИ У ЗОНАМА БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА / *Мартиjn Штегел*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 63–70

Остваривање јединства борбених дејстава (и оружане борбе у целини) једно је од битних и актуелних питања теорије и праксе ратне вештине. Наши основни доктринарни документи за припремање и вођење оружане борбе у општенародном одбрамбеном рату и ставови о питањима јединства и усклађивања борбених дејстава. Три категорије односа (командни однос – субординација, садељство, сарадња) који означавају различите начине остваривања односа између свих снага и субјеката који учествују у реализацији истих циљева и задатака. Два међусобно супротстављена становишта у погледу остваривања јединства и усаглашености борбених дејстава у зонама.

53. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП ПРИПРЕМАМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКОГ СИСТЕМА ЗА ФУНКЦИОНИСАЊЕ У ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАМБЕНОМ РАТУ / *Божо Д. Новаковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 71–80

Услови функционисања друштвено-економског система и захтеви које треба испунити његовим функционисањем. Потреба прилагођавања друштвено-економског система условима функционисања у општенародном одбрамбеном рату.

54. ДРУШТВЕНА САМОЗАШТИТА – ИНТЕГРАЛНИ ДЕО СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САМОУПРАВЉАЊА / *мр Павић Костић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 104–119

Теоријско одређење општенародне одбране и друштвене самозаштите као делова јединственог одбрамбено-заштитног система. Настанак и развој друштвене самозаштите. Класни карактер и основне карактеристике друштвене самозаштите.

55. ОБЛИЦИ ОРГАНИЗОВАЊА НАОРУЖАНОГ НАРОДА / *мр Август Вршац*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 32–48

Општенародна одбрана и друштвена самозаштита као облик и садржај организовања југословенског друштва за одбрану. Процес подруштвљавања послова одбране. Класици марксизма и лењинизма о наоружаном народу.

56. ПОЈМОВНО И ТЕРМИНОЛОШКО ОДРЕЂЕЊЕ НЕОРУЖАНОГ ОТПОРА У ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАМБЕНОМ РАТУ / *Николај Марческу*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 1 (1985, јануар/фебруар) ; стр. 58–72

Садржај појма „неоружани отпор”. Обим појма, дефиниција и терминолошко означавање појма „неоружани отпор”. Подела неоружаног отпора (према објектима друштвеног живота, простору где се неоружани отпор испољава, времену испољавања, субјектима који га примењују и изводе, итд.).

57. ЈУГОСЛОВЕНСКИ КАРАКТЕР ОРУЖАНИХ СНАГА – ИЗРАЗ БОРБЕНОГ ЈЕДИНСТВА НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Милија Станишић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 109–117

Стратегијска концепција Народноослободилачког покрета – исходиште јединствене Народноослободилачке војске Југославије. Партијско-политички рад у реорганизованим јединицама оружаних снага НОВЈ (излагање на окружлом столу).

58. НОВЕ КОНЦЕПЦИЈЕ БИТКЕ У СТРАТЕГИЈИ САД И НАТО / *Тодор Мирковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 229–240

Изналажење нових средстава и начина за вођење рата у Европи – главна преокупација војне политике САД и Северноатлантског пакта. Концепција „Ваздушно-копнене битке”, усвојена и објављена у борбеном правилу Копнене војске Сједињених Држава. Концепција НАТО-а „Напад на снаге које следе”, настала под утицајем концепције „Ваздушно-копнене битке”, њихове сличности и разлике. Нека нова средства ратне технике за напад по дубини. (Литература: 13 библ. јед.)

59. МИРНОДОПСКИ ДЕО ОРУЖАНИХ СНАГА У ОДБРАМБЕНОМ КОНЦЕПТУ / *Милун Николић*, контраадмирал. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 1 (1986, јануар/фебруар) ; стр. 57–74

Неопходност постојања мирнодопског дела оружаних снага. Могући правци развоја мирнодопског дела оружаних снага браниоца.

60. СУКОБ НИСКОГ ИНТЕНЗИТЕТА – НОВИ КОНЦЕПТ У ВОЈНОЈ ДОКТРИНИ СЛЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 5 (1986, септембар/октобар) ; стр. 180–201

Наведено је да су војна стратегија и ратна доктрина САД, у читавом послератном периоду, изграђиване на основама економске и војне моћи и на захтевима америчке спољне политике као глобалне силе, те да су се, упоредо с тим, изграђивале две компоненте оружаних снага и две доктрине њихове употребе. Ток, а нарочито исход рата у Вијетнаму снажно су утицали на даљу политику и војну стратегију Сједињених Држава. Разматрани су појам и суштина концепта војне доктрине САД, врсте и карактеристике сукоба ниског интензитета, снаге и средства за сукобе ниског интензитета, снаге за специјална дејства, елементи оперативних снага КоВ, РВ и РМ, и ангажовање снага и средстава у сукобима ниског интензитета.

61. МОГУЋНОСТ СТРАТЕГИЈСКОГ ИZNENAЂЕЊА И МЕРЕ ЗА ЊЕГОВО СПРЕЧАВАЊЕ У КОНЦЕПЦИЈИ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / *Душан Пекић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 2 (1987, март/април) ; стр. 33–43

Анализа феномена изненађења у савременим условима и проналажења неких законитости и чињеница којима ће се доказивати да ли је и какво изненађење могуће, с акцентом на мере за спречавање и ублажавање изненађења, посебно у условима примене концепције општенародне одбране. У вези с тим, генерал Пекић наглашава да се не могу без резерве прихватити тезе да савремени услови и најсавременије наоружање много више погодују изненађењу него његовом спречавању.

62. ПРИВРЕМЕНО ЗАПОСЕДНУТА ТЕРИТОРИЈА У КОНЦЕПЦИЈИ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / мр *Радован М. Влајковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 6 (1987, новембар/децембар) ; стр. 124–139

У концепцији ОНО и у правном систему наше земље уведен је појам познат као привремено запоседнута територија, која има другачији статус од one која је у теорији и пракси ратова позната као окупирана територија. Тај појам се користи у

целокупној научној, стручној и војној литератури која се односи на систем општенародне одбране СФРЈ, посебно када је реч о општенародном одбрамбеном рату. У чланку је даље анализирана та нова одбрамбена категорија – привремено запоседнута територија.

63. АКТУЕЛНИ ПРОБЛЕМИ ОДБРАНЕ У ОДНОСУ НА СУВРЕМЕНА КРЕТАЊА У СВИЈЕТУ И У НАС – МОДЕРНИЗАЦИЈА КОНЦЕПЦИЈЕ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / *Бранко Мамула*, адмирал флоте. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 2 (1988, март/април) ; стр. 11–48

Излагање савезног секретара за народну одбрану адмирала флоте Бранка Мамуле у Политичкој школи „Јосип Броз Тито“ у Кумровцу, 18. априла 1988. године. Том приликом, указао је на битне карактеристике и тенденције односа у међународној заједници и њихов утицај на војно-политичку ситуацију у свету и на безбедност наше земље. Говорио је о кризи у свету и кризним жариштима, о утицају унутрашње ситуације на одбрану и безбедност наше земље, подрштавању одбране, битним обележјима могуће агресије на Југославију и избору оптималних решења одбране, комбинованом моделу војне организације, Титовим оригиналним остварењима у ратној вештини, процесу модернизације оружаних снага и савременом систему војног школства.

64. БИТНА ОБЕЛЕЖЈА ДОКТРИНЕ СУКОБА НИСКОГ ИНТЕНЗИТЕТА / *мр Момир Маџић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 3 (1988, мај/јуни) ; стр. 183–198

У чланку су обрађена основна обележја „сукоба ниског интензитета“, који је конципиран као доктрина копнене војске Сједињених Америчких Држава. Разматрани су, поред осталог, и типови операција (дејстава) који су конципирани за реализацију доктрине „сукоба ниског интензитета“.

65. СА НАУЧНОГ СКУПА „БЕЗБЕДНОСТ И ОДБРАНА НЕСВРСТАНИХ ЗЕМАЉА ОСЛОНЦЕМ НА СОПСТВЕНЕ СНАГЕ“ / [Редакција]. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 11–40

У периоду од 16. до 19. маја 1988. на Брионима је одржан међународни научни скуп о теми „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге“. Научни скуп

је организовао конзорцијум од пет југословенских института. На скупу су учествовала 44 научна радника из 21 несврстане земље Азије, Африке и Латинске Америке, као и 47 из Југославије. На скупу је изложено 30 реферата о разним темама из оквира одбране и заштите несврстаних земаља. У рефератима и расправама обухваћени су глобални и регионални проблеми безбедности и одбране независности несврстаних земаља. У ширем осврту наводе се теме које су доминирале на том скупу. На крају часописа („Војно дело“ бр. 4/88) наведени су подаци о ауторима, сврстани према редоследу објављених прилога.

66. ТЕЗЕ О СТРАТЕГИЈСКОМ МОДЕЛУ ОДБРАНЕ МАЛИХ ЗЕМАЉА, УЗ ОСВРТ НА СУВРЕМЕНИ ВОЈНИ ФАКТОР И ОБЛИКЕ ИСПОЉАВАЊА СИЛЕ / *Бранко Мамула*. // У: Војно дело.– Београд .– Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 215–226

Реферат Б. Мамуле на међународном научном скупу „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге“ у којем су разматрана следећа питања: облици испољавања силе и доминације у савременом свету; о савременом војном фактору; народни рат као оптимални стратегијски модел одбране малих земаља с ослонцем на властите снаге; теоријске основе и основна обележја стратегије народног рата.

67. ОЧУВАЊЕ НЕЗАВИСНОСТИ НЕСВРСТАНИХ ЗЕМАЉА ПРИПРЕМОМ ЗА НАРОДНИ РАТ / *Madeleine Teran Rodriguez, Jorge Luis Garcia Hernandez*. // У: Војно дело.– Београд .– Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 227–234

Излагање представника Кубе на међународном научном скупу „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге“. Они су навели критеријуме за припрему земље за одбрану, подразумевајући под тим скуп политичких, економских и војних мера које треба предузети да би се одбила и савладала страна агресија. Указано је и на мере несврстаних земаља за подршку земљи која се налази у непосредној опасности од агресије, као и на нека обележја народног рата.

68. НАЦИОНАЛНА ЧВРСТИНА, ОТПОРНОСТ, ОДБРАНА И БЕЗБЕДНОСТ ИНДОНЕЗИЈЕ / *Soebijakto, Soedibyo, Tek-Tjeng*

Lie, Sudjai, Taheri Noor, Alfons Tamara. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 235–244

Група аутора из Индонезије поднела је реферат на међународном научном скупу „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге” у којем је, поред осталог, истакнуто да је Индонезија несврстана земља која се придржава принципа садржаних у Бандунгшкој декларацији и у чијем је уставу изричito наглашено да ће увек активно радити на очувању мира у свету и хармоније међу народима. Указано је на глобалне конфронтације суперсила и њихов утицај на Индонезију, на перспективе нације у вези са миром, одбраном и безбедношћу и на одбрамбени и безбедносни систем Индонезије. Наглашена је улога националне и регионалне чврстине у одбрани Индонезије.

69. КА ШИРОЈ КОНЦЕПЦИЈИ ПОЛИТИКЕ НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ НИГЕРИЈЕ / *Sunmolu Babajimi Peters.* // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 259–269

На међународном научном скупу о теми „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге” представник Нигерије поднео је реферат у којем је истакао да проблеми који чине небезбедним народе и владе нису само војне већ и економске природе – сиромаштво, незапосленост, инфлација и претња светске рецесије. Ради бољег разумевања проблема безбедности са којим је суочена Нигерија, у реферату су размотрени разни аспекти недовољне развијености Нигерије, природа политичке ситуације која не подстиче развој у земљи и начини на које њено политичко руководство настоји да уклони деформације из процеса привредног и политичког развоја. Ради објашњења улоге војног чиниоца у оквиру наведене ситуације размотрена је и природа његовог развоја у Нигерији.

70. УВАЖАВАЊЕ НОВИХ ОБЕЛЕЖЈА ДРУШТВЕНЕ ПРИРОДЕ ВОЈНЕ СИЛЕ НУЖАН УСЛОВ ЕФИКАСНЕ ОДБРАНЕ ОСЛОНЦЕМ НА СОПСТВЕНЕ СНАГЕ / *Менсур Ибрахимпашић.* // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 275–281

На међународном научном скупу „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге”, учествујући у дискусији, Ибрахимпашић је, између осталог, рекао да је војна

сила укупна способност државе, као друштвене заједнице, и друштвене групе, као политичког субјекта, да користи постојеће демографске, политичке, економске, материјалне, техничке, природне и духовне могућности за вођење оружане борбе ради остваривања својих циљева. У којој мери ће несврстане земље успешно јачати безбедност и одбрану с ослонцем на сопствене снаге зависи и од тога колико уважавају општа битна нова обележја природе војне силе као облика друштвене моћи, а које су производ савремене епохе. У вези с тим, Ибрахимпашић је навео и опширије приказао три битна нова обележја природе војне силе.

71. ОБЛИЦИ ВОЈНОГ ОРГАНИЗОВАЊА У ДОКТРИНИ ОПШТЕНАРОДНОГ ОДБРАМБЕНОГ РАТА / *Илија Борић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 5 (1988, септембар/октобар) ; стр. 191–202

Облици војног организовања у нашем друштву темеље се на искуствима из Народноослободилачког рата, на развоју оружаних снага у свету и у нас, концепцији и доктрини општенародне одбране и друштвене самозаштите, материјалним могућностима наше земље и реалним проценама могућности угрожавања безбедности СФР Југославије. Аутор указује на улогу јединствених оружаних снага СФРЈ која се огледа у реализацији функције одвраћања евентуалног агресора, и разматра три облика војног организовања (оперативни, партизански и територијални).

72. АНТИМИЛITАРИСТИЧКА ОБЕЛЕЖЈА ТИТОВОГ КОНЦЕПТА ОДБРАМБЕНОГ ОРГАНИЗОВАЊА СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ ДРУШТВА / др *Ејуб Кучук*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 191–208

Антимилитаристичка обележја Титовог војног мишљења и деловања. Настанак, развој и материјализација Титове одбрамбене концепције. Титово наглашавање улоге ЈНА у структури одбрамбене моћи социјалистичког друштва.

73. ВАЗДУШНОДЕСАНТНА ДЕЈСТВА У КОНЦЕПТУ ОПЕРАТИВНО-МАНЕVARСКИХ ГРУПА / *Симојан Јовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 5 (1989, септембар/октобар) ; стр. 149–174

У раду је наглашено да је суштина концепта оперативно-маневарских група у томе да се од првог дана нападне операције сви елементи противничког оперативног распореда ставе под истовремени јак удар како би се обезбедио висок темпо напада главних снага на фронту и изазвао брзи слом његове одбране. Тиме би се тежиште борбених дејстава на почетку рата пренело у непријатељеву позадину и релативно брзо би се постигли оперативни циљеви. Зато су, наводи аутор, ОМГ најважнија карика тога концепта.

74. ДОГРАДЊА ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ У ОКВИРУ УБРЗАНИХ ПРОМЕНА СВЕТСКЕ ВОЈНО-ПОЛИТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ И ДРУШТВЕНИХ РЕФОРМИ У ЈУГО-СЛАВИЈИ / *Иван Радановић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 15–40

Уводно излагање на „округлом столу” „Војног дела” о теми која је наведена у наслову ове библиографске јединице. Основни циљ расправе, како је истакнуто у уводном излагању, јесте сагледавање потреба и основних праваца даље доградње концепције општенародне одбране и политике изградње наших оружаних снага у оквиру предстојећих друштвених реформи, преображаја СКЈ и нових опасности по безбедност и независност Југославије које настају под утицајем убрзаних економских, техничко-технолошких, политичких и војностратејских промена у савременом свету и нашем непосредном окружењу.

75. ПРОМЕНЕ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ И ЊИХОВЕ ИМПЛИКАЦИЈЕ НА ДОГРАДЊУ КОНЦЕПЦИЈЕ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ И ОРУЖАНИХ СНАГА СФРЈ / *др Радован Радиновић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 41–66

У чланку су идентификоване и образложене најзначајније промене у савременом свету и њихов утицај на систем европске безбедности. Разматрана је унутрашња криза у Југославији и доградња наше концепције општенародне одбране (излагање на округлом столу о теми „Доградња општенародне одбране...“). (Извод из овог члanka објављен је у „Војном делу“ бр. 6/98)

76. РЕФОРМЕ ПОЛИТИЧКОГ СИСТЕМА И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА ДОГРАДЊУ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / *др Милосав*

Симић, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 82–112

Проблем промена и реформи политичког система у СФРЈ. Основна обележја изведених и предвиђених уставних промена. Карактеристике нашег садашњег друштвеног и политичког система. Доградња концепције и система општенародне одбране (излагање на окружном столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

77. ПРЕОБРАЖАЈ САВЕЗА КОМУНИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ И ПРОБЛЕМИ ДОГРАДЊЕ КОНЦЕПЦИЈЕ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / др *Мирослав Хацић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 113–138

Разматран је однос преобрађаја СКЈ и доградње концепције општенародне одбране. Реч је о покушају утврђивања степена и садржаја повезаности та два процеса ради идентификовања и евидентирања њихових реперкусија на концепцију и систем општенародне одбране, односно на одбрамбену способност Југославије. Полазна ауторова претпоставка садржана је у ставу да се, с обзиром на започете и најављене реформе и промене у друштву, односно Партији, може очекивати и мењање карактера и домена утицаја СКЈ на концепцију и систем ОНО (излагање на окружном столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

78. КАКО ДО НОВЕ КОНЦЕПЦИЈЕ ОДБРАНЕ. Неке методолошке назнаке / др *Радивоје Јовачић*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 1–2 (1993, јануар/април) ; стр. 198–216

Аутор образлаже нужност новог теоријско-методолошког приступа и поступка у мишљењу – истраживању одбрамбене (војне) сфере нашег друштва (у настању), посебно његове концепције. У новом приступу концепције одбране друштва аутор сматра нужном радикалну критику бројних претпоставки раније концепције, односно њених основа, а затим продубљено промишљање нових услова у којима ће се стварати нова одбрамбена концепција. У оквиру тога, указује и на „нови светски поредак”, који се све више и све отвореније намеће као диктат једног „центра” светске политичке моћи.

79. КАКО ДО НОВОГ КОНЦЕПТА ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ / др *Милан Вучинић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 1–2 (1993, јануар/април) ; стр. 236–248

Полазећи од радикалних промена до којих је дошло у Југославији, аутор наглашава да начела која треба да чине нови концепт одбране СР Југославије треба да буду резултантна изведена из свих релевантних општих, унутрашњих и спољних чинилаца. Да би постала обавезујућа основа за изградњу новог система одбране земље треба да буду уздигнута на највиши правни ниво, тј. да се на одговарајући начин, наглашава аутор, изразе у свим решењима која се установљавају као трајна, а односе се на место и улогу државних органа и свих других носилаца права и дужности у одбрани земље.

80. ПРОБЛЕМ ИЗБОРА НОВОГ СТРАТЕГИЈСКОГ КОНЦЕПТА ОДБРАНЕ СР ЈУГОСЛАВИЈЕ / мр *Миле Стојковић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 1–2 (1993, јануар/април) ; стр. 249–259

У чланку се наводи да се после настанка нове савезне државе на тлу СФРЈ указала потреба за израдом новог стратегијског концепта њене одбране. Непосредан разлог за то, напомиње аутор, јесте чињеница да је СР Југославији радикално смањена територија и демографска основа, а концепцијом, доктрином и системом ОНО и ДСЗ претходне Југославије није озбеђено остварење предвиђених стратегијских циљева. Указује се на два схватања, односно мишљења за избор новог концепта одбране СР Југославије.

81. ОСВРТ НА КОНЦЕПЦИЈСКО-ДОКТРИНАРНЕ ЧИНИОЦЕ РАТА НА ПРОСТОРУ БИВШЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / мр *Младен Вучељић*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 223–234

У чланку су разматрани основни чиниоци који опредељују однос концепције и доктрине, као својеврсне теорије одбране једног друштва, према стварним политичким и војним збивањима на простору СФР Југославије. Аутор анализира претпоставке на којима је била заснована бивша концепција општенародне одбране друштва, процену очекиваног непријатеља, процењене облике и концепцијски одговор на највероватније облике угрожавања безбедности претходне Југославије.

Осим тога, у чланку су наведени резултати компаративне анализе садржаја концепцијско-доктринарних докумената из периода 1970–1987. године.

82. РАЗВОЈ КОНЦЕПЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ КОД НАС И У СВЕТУ / др *Радован Јовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 4–5 (1995, јули/октобар) ; стр. 92–118

У чланку су разматрани значај, улога и задаци цивилне одбране и заштите у прошлости и у савременом друштву у нас и у свету. Аутор посебно разматра формирање институција цивилне заштите, цивилну одбрану у периоду „хладног рата”, међународни третман цивилне заштите, нови коцепт цивилне одбране и заштите, и модел могуће организације цивилне одбране и заштите. (Литература: 15 библ. јед.)

УДК 623.437/.438: 355.4

83. УЗАЈАМНИ УТИЦАЈ НАУЧНО-ТЕХНИЧКИХ ДОСТИГНУЋА И ВОЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ / др *Ђурађ Цвјетишићанин*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 1 (1998, јануар/фебруар) ; стр. 180–189

У раду је разматран утицај техничког чиниоца, уз кратак преглед историје, с тежишним освртом на 20. век, садашње стање и очекivanе односе у блиској будућности. С обзиром на садашњу ситуацију, дат је предлог рационалног улагања у одбрану мале земље, која првенствено мора да обезбеди средства за одвраћање непријатеља и „жилаву” противваздушну одбрану. Остварењем тог концепта, мале земље постају „скуп циљ” с аспекта општих интереса креатора „новог светског поретка”, каже се, између осталог, у чланку. (Литература: 6 библ. јед.)

ОДБРАМБЕНИ СИСТЕМ

84. НАУЧНА ДЕЛАТНОСТ У ВИСОКИМ ВОЈНИМ ШКОЛАМА / mr *Августин Вршар*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 5 (1983, септембар/октобар) ; стр. 57–71

Улога и задаци високих војних школа у развијању научне делатности. Оспособљавање старешина оружаних снага за научноистраживачки рад и примену научних достигнућа.

85. НАУКА У ФУНКЦИЈИ ОДБРАНЕ / *Мика Шпиљак*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/децембар) ; стр. 5–18

Интервју Мике Шпиљака, председника Председништва СФРЈ, дат главном и одговорном уреднику часописа „Војно дело“ поводом тридесет пете годишњице његовог излажења. Разговарало се о перманентној кризи у међународним односима и борби за очување мира у свету, и задацима војне публицистике у даљем развоју теорије и праксе општенародне одбране и друштвене самозаштите.

86. НАОРУЖАНИ НАРОД – ЦРВЕНА НИТ У ПОСЛЕРАТНОЈ ИЗГРАДЊИ НАШИХ ОРУЖАНИХ СНАГА / *Раде Суша*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/децембар) ; стр. 41–55

Оружане снаге СФРЈ и њихов развој. Неке контроверзе у разумевању и тумачењу марксистичке идеје о наоружаном народу. Неке социјалне и војне карактеристике послератног развојног пута наших оружаних снага.

87. МАРКСИЗАМ И ВОЈНО ОРГАНИЗОВАЊЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ ДРУШТВА ЗА ОДБРАНУ / *Вељко Кадијевић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/децембар) ; стр. 56–74

Основни ставови класика марксизма о војном организовању социјалистичког друштва. Ставови Маркса, Енгелса, Лењина и Тита.

88. УЗРОЧНА ПОВЕЗАНОСТ РАТНЕ ВЈЕШТИНЕ И НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА У ОБЛАСТИ ВОЈНЕ ТЕХНИКЕ И ТЕХНОЛОГИЈЕ / *Бранко Мамула*, адмирал флоте. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 5–12

Развој наше технологије производње средстава ратне технике и потреба оружаних снага Југославије за најсавременијим конвенционалним оружјем (излагање адмирала Мамуле на Саветовању о научноистраживачком раду у области војне технике).

89. „ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ И ОДБРАМБЕНЕ ПРИПРЕМЕ ДРУШТВА”. Округли сто / Редакција. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 13–15

У Београду је 1. новембра 1983. одржан округли сто „Војног дела“ о теми „Техничко-технолошки развој и одбрамбене припреме друштва“ ради указивања на особеност односа техничко-технолошког развоја и одбране друштва уопште, а посебно на однос тог развоја и одбране нашег друштва, као и на могућности повећања одбрамбене способности друштва у контексту даљег техничко-технолошког развоја и унапређења научноистраживачког рада у њему.

90. УТИЦАЈ РАЗВОЈА ТЕХНИКЕ И ТЕХНОЛОГИЈЕ НА РАТНУ ВЕШТИНУ, НАЧИН ВОЂЕЊА РАТА И ОДБРАМБЕНЕ ПРИПРЕМЕ ДРУШТВА / *Пејтар Грачанић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд . – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 16–25

- Неки друштвено-политички процеси и тенденције који суштински обележавају савремену епоху. Утицај техничко-технолошког развоја на развој и производњу оружја и војне опреме, и промене у ратној вештини. Утицај техничко-технолошког развоја на нека

наша доктринарна опредељења у припреми друштва за одбрану (уводно излагање на окружном столу).

91. ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ У ФУНКЦИЈИ ОДБРАМБЕНИХ ПРИПРЕМА ДРУШТВА / Илија Радаковић, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 26–37

Развој савременог наоружања и војне опреме као резултат техничко-технолошког развоја. Техничко-технолошки развој и одбрамбене припреме земље. Опредељење за властити развој и производњу наоружања и војне опреме и њихово максимално прилагођавање захтевима концепције и доктрине општенародне одбране. Значај енергетике (гориво, електрична енергија итд.) и електронике за оружане снаге. Усавршавање класичних борбених система и проблем кадра (излагање на окружном столу).

92. ЗА ЈЕДИНСТВЕНУ СТРАТЕГИЈУ ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ / Раде Сушић, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 38–41

Завршна реч генерала Суше на окружном столу одржаном у организацији „Војног дела”, 1. новембра 1983, о теми „Техничко-технолошки развој и одбрамбене припреме друштва”. Између осталог, наглашено је да је у свим иступањима учесника окружног стола уочено да придају велики значај техничко-технолошком развоју за безбедност земље и за јачање одбрамбене моћи Југославије. Један од проблема нашег будућег технолошког развоја јесте одсуство јединствене развојне стратегије технологије за Југославију у целини, као и то да разједињеност великих система може озбиљно да успори будући укупни економски и друштвени развој.

93. ЗАЈЕДНИЧКА ПОЛИТИКА ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ / др Рајко Томовић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 42–45

Неопходност вођења заједничке стратегије технолошког развоја Југославије у оним тачкама где се стичу интереси свих друштвено-политичких заједница и привреде у целини. Битне карактеристике нових односа између науке, технологије и друштва и услова у којима се ти односи успостављају (излагање на окружном столу).

94. СТРАТЕГИЈА ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА И ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГИЈЕ / др Златко Рендулић, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 46–51

Однос: технолошки развој и трансфер технологије. Карактеристике наше праксе у трансферу технологије и наших истраживачко-развојних капацитета и кадровских могућности. Осврт на куповину лиценци за наоружање и војну опрему. Виђење могућих решења складног технолошког развоја (излагање на окружном столу).

95. МЕЂУЗАВИСНОСТ НАУЧНОГ, ТЕХНОЛОШКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАЗВОЈА / mr Август Вршар, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 58–71

Утицај науке, технологије и образовања на одбрамбену способност једне земље. Монополистички положај развијених земаља над средствима за комуницирање и информисање и њихова негативна улога у међународним односима, у ширењу културних, идејних и идеолошких утицаја. Наука као дело организованих напора друштва у трагању за што повољнијим решењима у задовољавању текућих и дугорочних друштвених, економских, културних и других развојних потреба. Значај развоја изградње властите политике у науци и властите стратегије технолошког развоја. Политика стварања научног кадра и изградња система научних информација (излагање на окружном столу).

96. НЕКИ АСПЕКТИ ОДНОСА НАУКЕ И ОДБРАНЕ / др Милорад Млађеновић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 72–83

Улога науке у решавању проблема и бројних питања који су значајни за одбрану земље. Посебан значај улоге науке у производњи, куповини, селекцији и употреби оружја, у стварању научног кадра и проширењу система научних информација. Сарадња војнонаучног кадра с научним кадром универзитета и института и стварање заједничких савета (излагање на окружном столу).

97. НИВО РАЗВИЈЕНОСТИ ТЕХНИКЕ И ТЕХНОЛОГИЈЕ БИТНО УТИЧЕ НА БЕЗБЕДНОСТ И ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ / др Рајко Танасковић, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 84–91

Значај научно-техничког прогреса за привредни развој земље и њен систем одбране. Издавање националног дохотка за потребе одбране земље. Војна индустрија и самостална производња највећег дела наоружања и опреме за потребе оружаних снага Југославије. Однос човек-техника у савременим условима. Теденције у развоју нуклеарног оружја и могућност његове употребе. Неки проблеми интегралног техничког обезбеђења (излагање на окружном столу).

98. ГЕНЕТИЧКО ИНЖЕЊЕРСТВО И БИОТЕХНОЛОГИЈЕ У ЈУГОСЛАВИЈИ / др Владислав Глишин, др Радомир Црквењаков. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 92–106

Генетичко инжењерство као нова технологија која омогућава увођење гена једне биолошке врсте у ћелију другог домаћина. Досадашња искуства рекомбинантне ДНК (дезоксирибонуклеинска киселина) у фундаменталној науци и биотехнологији. Генетичко инжењерство у Југославији (истраживања, финансирање, стратегија истраживања). Предлог за истраживање и производњу у генетичком инжењерству и биотехнологији у Југославији. Технолошка независност као битан допринос безбедносној стабилности земље (излагање на окружном столу).

99. ДРУШТВЕНИ, ЕКОНОМСКИ И ВОЈНОСТРАТЕГИЈСКИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА РАТНЕ ТЕХНИКЕ / Бошко Ранићовић, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 107–125

Утицај војног фактора на унутрашњи друштвени развој земље, на спољну политику и на међународне односе. Друштвени и економски аспекти трансфера војне технологије, наоружања и друге ратне технике. Пораст бројног стања оружаних снага у свету. Промене у организацији оружаних снага. Стратешки радње у новим условима. Цело национално ратиште – стална операцијска просторија. Значај и међусобни односи фактора оружане борбе. Основни принципи ратне вештине.

100. ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ ДАЈЕ ПЕЧАТ ОПШTEM РАЗВОЈУ ВОЈНЕ НАУКЕ И ПОСЕБНО ОДНОСУ ЧОВЈЕК-ТЕХНИКА / *Милија Станишић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 126–130

Теоријско-филозофски аспекти проблема техничко-технолошког развоја. Однос људског и техничког фактора и њихова дogradња због динамичности техничког прогреса. Савремени научно-технички прогрес и нови захтеви у погледу способности војног кадра. Три групе проблема нашег старешинског кадра: 1) упознати се са стварним могућностима савремене ратне технике и пажљиво пратити њен развитак; 2) стваралачки и смело изводити измене (допуне) у властитој ратној вештини на основу промена у противничком и сопственом арсеналу наоружања; 3) обезбедити максималну ефикасност у експлоатацији и употреби средстава ратне технике и постављати оперативне захтеве конструкторско-техничком кадру у стварању новог и усавршавању постојећег оружја. Прилагођавање система школства наведеним захтевима.

101. НАУЧНОТЕХНОЛОШКИ ОБРАЗОВНО – ИНФОРМАЦИЈСКО – КОМУНИКАЦИЈСКИ КОМПЛЕКС И СТРАТЕГИЈА ОДБРАНЕ / др *Славко Кулић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 131–135

Спознаја нивоа друштвених потреба и нивоа развијености свести о нужности употребе науке у смислу стратифицирања стратегије супротствања савременим облицима доминације и експлоатације. Блоковска присутност у међународним односима кроз легалне облике међународне научно-технолошке, образовне и информацијско-комуникационске сарадње. Организовање научно-технолошког образовно-информационско-комуникационског комплекса за друштвену функцију одбрамбене стратегије (излагање на окружном столу).

102. УТИЦАЈ ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА НА ДАЉЊУ ИЗГРАДЊУ СТРАТЕГИЈЕ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ И ДРУШТВЕНЕ САМОЗАШТИТЕ / *Љубо Мраовић*, контраадмирал у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 136–148

Утицај техничко-технолошког развоја на изградњу нових и дроградњу постојећих стратегија. Техничко-технолошки услови

и могућности које могу утицати на еволуцију стратегије евентуалног агресора. Развој разарајућих и уништавајућих оружја, њихово нагомилавање и стварање могућности за масовни стратегијски удар. Велике могућности осматрања, извиђања и уопште сазнања о снагама и потенцијалима одбране сваке земље. Свестрани развој ударних, офанзивних и маневарских могућности савремених оперативних и стратегијских групација оружаних снага. Развој наше стратегије ОНО и ДСЗ у свеукупним припремама за одбрану земље (излагање на округлом столу).

103. ЧОВЕК И ТЕХНИКА / *Василије Церовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 168–182

Улога и положај човека у војној организацији и у рату, и његов однос према техници. Утицај друштвеног положаја човека на ратну вештину. Различите тенденције у развоју војне организације и ратне вештине. Улога државе у одлучивању о рату и миру. Ратови који се воде и када државе нема, када се она распала (НОР). Узајамни утицај индустријског и војног развоја с аспекта човек-техника. Значај техничке културе и добре обуке у ефикасности примене савремене ратне технике (излагање на округлом столу).

104. ПРИЛОГ ИСТРАЖИВАЊУ ОДРЕДНИЦА СТРАТЕГИЈЕ ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ / др *Владимир Матејић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 19–37.

О потреби за добром теоријом, значењу и врстама стратегија. Схватање значења и значаја технологије. Научноистраживачки потенцијал. Порекло и врста мотива за технолошки развој. Хармоничност друштвеног ткива и усклађеност фактора технолошког развоја. Подесност структура и институционалних механизама (излагање на округлом столу). (Литература: 7 библ. јед.)

105. РАЗВОЈ ТЕХНОЛОГИЈЕ И ТЕХНИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ / др *Рамиз Абули*, генерал-мајор, др *Милисав Момирски*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 38–59

Технолошки развој и образовање. Технолошке промене и потребна знања. Технолошки развој и војнотехнички школски

систем. Војнотехнички кадар и његово образовање. Шема управљања научним, технолошким и образовним развојем (излагање на окружном столу). (Литература: 11 библ. јед.)

106. МЕЂУЗАВИСНОСТ СТУПЊА ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА И ОДБРАМБЕНИХ ПРИПРЕМА ДРУШТВА / др *Вукашин Кристић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 73–85

У чланку је између осталог, наглашено да је техничко-технолошки развој одређене средине постао универзално мерило њене виталности и способности одржања достојног места у новоусpostављеним односима у свету. У вези с тим дата је дефиниција појма „техничко-технолошки развој“ и указано на техничко-технолошки развој великих сила, на наше потребе за одбрамбене припреме и на последице које произилазе из недовољног прожимања ратне вештине и технике.

107. ДЕЛЕГАТСКИ СИСТЕМ И УЧЕШЋЕ ВОЈНИХ ЛИЦА У ПОЛИТИЧКОМ ЖИВОТУ / мр *Александар Јовковић*, капетан I класе. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јун); стр. 129–143

Делегатски систем као нови облик учешћа војних лица у политичком животу земље. Подруштвљавање функције одbrane, војне сile и војне организације друштва и изградња система општенародне одbrane. Положај и улога оружаних снага у политичком систему и односи између припадника војне организације и осталих политичких снага и структура друштва. Уставна права и слободе војних лица, посебно право на самоуправљање, које старешине остварују као и остали радни људи и грађани. Уставна права наших војних старешина и војних старешина неких западних земаља. Делегатски систем (уведен 1974. године у СФРЈ) и афирмација интереса и потреба војних лица у појединим областима живота и рада (култура, физичка култура, школство, здравствена заштита, становање, запошљавање чланова породица итд.).

108. ОДБРАМБЕНЕ МОГУЋНОСТИ МАЛИХ ЗЕМАЉА У УСЛОВИМА ОГРАНИЧЕНОГ ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКОГ НИВОА / др *Александар Стаматовић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 163–167

Утицај расположиве војне технике на вођење рата и ратну вештину. Прецењивање улоге техничког фактора за вођење рата. Наш досадашњи развој у области војне технике и технологије и резултати остварени у нашој војној индустрији и 90 одсто властита производња, а 10 одсто лиценце (излагање на окружном столу).

109. Др Радивоје Јовачић: „ДИЈАЛЕКТИКА ОДБРАНЕ” / др Радован Радиновић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 185–194

Краћи приказ књиге „Дијалектика одбране” у којем се коментаришу нека битна полазишта, идеја, остварени резултати и сазнања која нуди то дело. У библиотеци „Савремена војна мисао” књигу је објавио Војноиздавачки завод Београд.

110. УЗРОЦИ И ПРЕВЕНЦИЈА ПОВРЕЂИВАЊА ПРИПАДНИКА АРМИЈЕ / Ристо Дамјановски, пуковник, Темелко Ристевски, капетан I класе. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 109–121

Појам повреде. Анализа извора и узрока повређивања. Ставови о ефикасној примени превентивних мера у борби против повређивања.

111. ШТА ЈЕ КОЛАБОРАЦИОНИЗАМ / Сава Крстић, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 178–188

У издању „Народне књиге” из Београда изашла је књига потпуковника др Николе Поповића „Корени колаборационизма”. У осврту на ту књигу потпуковник Крстић, између остalog, истиче да аутор с успехом истражује феномен колаборационизма у садашњем времену, али и као историјску појаву, те да су дотакнута многа питања везана за тај феномен. Указао је, међутим, и на неке недостатке књиге.

112. ЧИНИОЦИ КОЈЕ ТРЕБА УЗЕТИ У ОБЗИР ПРИЛИКОМ РАЗМАТРАЊА ОБАВЕЗНЕ ВОЈНЕ ОБУКЕ ЖЕНА И СЛУЖЕЊА ВОЈНОГ РОКА / др Рајко Вукосављевић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 108–114

Мишљење о неким чиниоцима које би требало узимати у обзир при доношењу коначне одлуке о војној обуци жена и служењу војног рока. У вези с тим, истиче пуковник Вукосављевић, претходно би требало одговорити на следећа питања: 1) шта тим добија ЈНА у миру, а шта у рату; 2) шта добијају остале структуре у систему ОНО и ДСЗ; 3) шта добијају жене, као целина, од служења војног рока; 4) какве су реперкусије на демографска кретања у нашој земљи, и 5) какве су реперкусије у друштву уопште. Наведени су и примери учешћа жена у НОР-у и обуци у Југословенској народној армији.

113. НАЦИОНАЛИЗАМ ДАНАС И ЊЕГОВ ОДРАЗ У АРМИЈИ / mr Симеон Бунчић, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 1 (1986, јануар/фебруар) ; стр. 37–56

Основна полазишта у истраживачком поступку и вишегодишње искуство у истраживању национализма у Армији. Друштвени контекст националистичког испољавања према Армији. Јединство Армије као чинилац борбе против национализма у њој.

114. ЗАШТИТА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ У РАТУ / dr Рајко Дамљановић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 2 (1986, март/април) ; стр. 155–171

Оштите мере заштите пољопривредно-прехрамбених производа. Евакуација пољопривредно-прехрамбених производа, размештање у ближу околину и извлачење делова погона прехрамбене индустрије. Мере заштите пољопривреде од НХБ дејстава (заштита сточарске производње, сточне хране, воде и биљне производње).

115. АРМИЈСКИ КУЛТУРНИ ЖИВОТ У СИСТЕМУ ОПШТЕ-НАРОДНЕ ОДБРАНЕ / mr Драган Никодијевић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 2 (1986, март/април) ; стр. 182–195

Однос културе и рата. Јединствена политика у култури. Народноослободилачки рат – највећа манифестација наше културне свести. Културни живот у ЈНА као чинилац изградње друштва и његове одбране. Значај припрема у миру за успешну реализацију културног живота у рату.

116. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД – ФАКТОР ЈАЧАЊА БОРБЕНЕ СПОСОБНОСТИ ОРУЖАНИХ СНАГА / mr

Августар Вршар, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 3 (1986, мај/јуни) ; стр. 41–51

Коришћење достигнућа науке и њена примена у нашем друштвено-економском развоју. Теоријска осмишљавања и практична решавања проблема припремања друштва за вођење општенародног одбрамбеног рата – основни задаци науке у оружаним снагама. Претпоставке за испуњење захтева науке.

117. УЛАГАЊЕ У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ КАДАР И НАУКУ – ДРУШТВЕНО ОПРАВДАНА ИНВЕСТИЦИЈА / *Драго Ракочевић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 4 (1986, јули/август) ; стр. 127–131

Изградња научног кадра. Развој науке у Армији и стварање повољнијих услова за научни рад. Потреба за бржим мењањем услова и односа према науци, и у друштву и у оружаним снагама, сразмерно све већим захтевима и потребама.

118. ОДНОСИ ИЗМЕЂУ КОМАНДИ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАРОДНЕ АРМИЈЕ И ШТАБОВА ТЕРИТОРИЈАЛНЕ ОДБРАНЕ У ЗОНАМА БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА / мр *Милисав Секулић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 6 (1986, новембар/децембар); стр. 88–103

Карактеристике односа између команди ЈНА и штабова Територијалне одбране. Успостављање односа субординације у зонама борбених дејстава. Југословенска народна армија и Територијална одбрана као две компоненте јединствених оружаних снага с улогама које се међусобно надопуњавају и чине комплементарну целину.

119. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД ТРЕБА ТЕЖИШНО ДА БУДЕ УСМЕРЕН НА РЕШАВАЊЕ НАЈСЛОЖЕНИЈИХ ПРОБЛЕМА РАЗВОЈА ОРУЖАНИХ СНАГА / *Зорко Чанади*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 1 (1987, јануар/фебруар) ; стр. 178–180

Пригодно излагање генерала Чанадија на свечаности одржаној поводом уручивања Награда „22. децембар” за 1986. годину старешинама и ствараоцима у оружаним снагама Југославије.

120. ПРИЛОГ РАЗМАТРАЊУ ПОЈМА ОДБРАМБЕНО – ЗАШТИТНИ СИСТЕМ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САМОУПРАВНОГ ДРУШТВА / мр *Борис Чућин*, капетан фрегате. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 2 (1987, март/април) ; стр. 121–130

Разматран је развој југословенског одбрамбено заштитног система, који је већ дуже време предмет истраживања многих друштвених наука, посебно ратне вештине. Указано је на појмове „општенародна одбрана”, „друштвена самозаштита” и „одбрамбено-заштитни систем”, који у теорији и пракси наше ратне вештине нису одређени на општеприхватљив начин. Рад је прилог прецизирању значења, садржаја и суштине најчешће употребљаваних појмова. (Литература: 20 библ. јед.)

121. Др *Божидар Јаворовић*: „МЈЕСНА ЗАЈЕДНИЦА У ОПЋЕНАРОДНОЈ ОБРАНИ И ДРУШТВЕНОЈ САМОЗАШТИТИ” / мр *Синиша Ташаловић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 3 (1987, мај/јуни) ; стр. 211–216

Осврт на књигу др Божидара Јаворовића „Мјесна заједница у опћенародној обрани и друштвеној самозаштити” (издање ННРО „Породица и домаћинство”, Загреб, 1986), у којем се каже да је др Јаворовић настојао да допринесе потпунијем дефинисању места и улоге месне заједнице у концепцији општенародне одбране и друштвене самозаштите.

122. СТАЊЕ У ДРУШТВУ И ОПШТЕНАРОДНА ОДБРАНА / *Илија Никезић*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 4 (1987, јули/август) ; стр. 26–42

Различити приступи процени стања одбране и друштвене самозаштите. Развој ОНО и ДСЗ зависно од развоја југословенског друштва. Оште детерминанте развоја ОНО и ДСЗ и утицај кретања у друштву на стање општенародне одбране и друштвене самозаштите.

123. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД – БИТАН ФАКТОР УКУПНОГ РАЗВОЈА ЗЕМЉЕ / *Рамиз Абдули*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 212–214

Дискусија на међународном научном скупу „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге” у којој је указано на значај научноистраживачког рада и на незадовољавајуће стање науке у несврстаним земљама.

124. ПРАВЦИ РАЗВОЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ ЗА ПОТРЕБЕ ОРУЖАНИХ СНАГА / мр *Август Ђорђевић* // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 5 (1988, септембар/октобар) ; стр. 149–177

Тенденције научног и технолошког развоја у свету. Реаговање Југославије на научне и технолошке изазове. Реаговање оружаних снага на научна и технолошка кретања. Студије развоја оружаних снага, истраживачки и развојни пројекти. Јачање истраживачких и развојних потенцијала. Коришћење ванармијских истраживачких потенцијала и трансфер туђих знања и технологија. Научни и технолошки развој – битан чинилац безбедности. (Литература: 38 библ. јед.)

125. [ДРУШТВО И ОДБРАНА У САВРЕМЕНИМ УСЛОВИМА. Редакцијски уводник] / [Редакција]. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 11–25

Савет, Редакцијски одбор и Редакција часописа „Војно дело“ покренули су иницијативу за издавање тематског броја часописа на тему „Друштво и одбрана у савременим условима“. Тај задатак, наглашено је у редакцијском уводнику, актуелизiran је у овом друштвеном тренутку више што се у југословенском јавном мњењу шире разне контролерзе у погледу места, улоге и физиономије наше концепције и система одбране. Поред мотива, наведена су и основна полазишта и интенције тематског броја, као и његов садржај, који обухвата три главна тематска подручја: 1) савремени процеси у међународним односима и улога војног фактора; 2) безбедност СФРЈ и општенародна одбрана, и 3) оружане снаге у систему општенародне одбране.

126. СОЦИОЛОШКЕ И ПОЛИТИКОЛОШКЕ ДИМЕНЗИЈЕ И АСПЕКТИ САВРЕМЕНЕ СИТУАЦИЈЕ И СИСТЕМА ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ И ДРУШТВЕНЕ САМОЗАШТИТЕ / др *Стојан Т. Томић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 230–250

У раду је садржана ауторова замисао о могућој иницијативи научноистраживачке опсервације битних питања друштвене условљености развоја општенародне одбране и друштвене самозаштите у актуелној стварности Југославије као по многочemu историјски новој ситуацији. Своју замисао аутор поткрепљује са три основна елемента, која је опширније образложио.

127. МЕЂУНАЦИОНАЛНИ ОДНОСИ – БИТАН ФАКТОР ОДБРАНЕ / др *Мухамед Кешетовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 268–289

У одбрамбено-безбедносном смислу заједнички интереси народа и народности Југославије основни су чинилац спољнополитичког и безбедносног положаја наше земље. За Југословенску народну армију др Кешетовић каже да је револуционарна тековина, упориште и гарант мирног и спокојног живота и рада свим народима и народностима Југославије. Указао је на бирократски национализам и обрачунавање радничке класе са контрагреволуцијом, на хуманистичке перспективе удруженог рада, паролу „Браство и јединство” као трајну вредност револуције у Југославији и југословенски социјалистички патриотизам и одбрану земље.

128. ОДБРАНА У УСТАВНОМ СИСТЕМУ СФРЈ / др *Милан Вучинић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 290–312

Осврт на постојећа решења о одбрани земље у уставном систему СФР Југославије. Уставни положај грађана СФРЈ у систему народне одбране. Критички осврт на решења о одбрани земље у уставном систему СФР Југославије. О руковођењу радом и отпором у организацијама удруженог рада и у месним заједницама. О неким спорним решењима у уставима социјалистичких република и социјалистичких аутономних покрајина.

129. ЕФЕКТИВНОСТ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / *Милош Синђић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1, (1989, јануар/фебруар) ; стр. 313–333

У раду су назначени системолошки приступи разјашњењу ефективности општенародне одбране и указано је на њене општедруштвене, развојне и економске ефекте. Истакнуто је да је општенародна одбрана незаменљив чинилац стабилности и напретка југословенске заједнице и гарант очувања тековина народноослободилачког рата и социјалистичке револуције. Наведена је величина издвајања дела националног дохотка за потребе Југословенске народне армије.

130. МАТЕРИЈАЛНА ОСНОВА ОДБРАМБЕНОГ СИСТЕМА И ЕКОНОМСКА КРИЗА У ЈУГОСЛАВИЈИ / др *Срећен Чуић*,

пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 351–377

Друштвени производ – општа материјална основа. Планирање и финансирање општенародне одбране – основни механизам за утврђивање обима издатака за народну одбрану. Утицај кризе на финансирање одбране. Финансирање ЈНА у периоду од 1981. до 1988. године. Проблеми извоза и ревалоризација средстава за финансирање Армије. Механизми и општи критеријуми за расподелу друштвеног производа.

131. НАЦИОНАЛИЗАМ И ОРУЖАНЕ СНАГЕ / др Вук Обрадовић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 503–523

Оружане снаге Југославије – објекат континуираних напада носилаца национализма. Облици, методе и средства националистичког деловања у оружаним снагама. Узроци национализма у оружаним снагама и појаве у војној организацији које погодују његовом испољавању. Сузбијање национализма у оружаним снагама. (Извод из овог члanka објављен је у „Војном делу” бр. 6/98)

132. НАУКА И ОДБРАНА / др Радован Радиновић, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 2 (1989, март/април) ; стр. 189–203

У Дубровнику је 13. и 14. априла 1989. одржано научно саветовање о теми „Научна делатност и одбрана”, на којем је критички и објективно анализирана улога научних делатности у јачању одбрамбене моћи друштва, као и укупна оспособљеност науке и научне делатности за функционисање у општенародном одбрамбеном рату. Аутор је општеприје анализирао саопштења и дискусије са тог саветовања.

133. УТИЦАЈ НАУЧНО-ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА НА ПОЛОЖАЈ, УЛОГУ И ПОНАШАЊЕ ЧОВЕКА У ВОЈНОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ / др Мирослав Хаџић, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 3 (1989, мај/јуни) ; стр. 11–32

Човек, савремено друштво и научно-технолошки развој. Војна организација и њен утицај на обим, правце и квалитет научно-технолошког развоја. Неопходност истраживања односа човек-војна организација-научно-технолошки развој.

134. РАВНОПРАВНОСТ НАРОДА И НАРОДНОСТИ СФРЈ – ОСНОВНИ УСЛОВ УСПЕШНОСТИ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ И ДРУШТВЕНЕ САМОЗАШТИТЕ / *Јован Мишков*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 3 (1989, мај/јуни) ; стр. 86–96

Титов марксистички приступ националном питању – предуслов успешног исхода Народноослободилачког рата и социјалистичке револуције. Дијалектичка повезаност развијања равноправности, братства и јединства наших народа и народности и изграђивања општенародне одбране.

135. ТЕМА О КОЈОЈ СЕ МАЛО ПИСАЛО / *Душан Вилић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 189–196

Осврт на књигу др Младена Ковачевића „Инспекција у области одбрамбених и самозаштитних припрема”, коју је издао Завод за организацију пословања и образовања кадрова, Београд, 1988. године. У осврту се напомиње да књига, поред несумњивог доприноса разјашњавању бројних питања из домена функционисања инспекција у области ОНО и ДСЗ, има и још један квалитет: подстиче на даља истраживања и теоријску разраду инспекцијске надлежности.

136. ОТКРИВАЊЕ ОБДАРЕНИХ И БРИГА ЗА ЊИХОВ РАЗВОЈ ЈЕДНО ОД БИТИХ ПОДРУЧЈА НАУЧНЕ ПОЛИТИКЕ / *мр Славко Јефшић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 1 (1990, јануар/фебруар) ; стр. 145–158

Аутор истиче да развој научне делатности у оружаним снагама СФРЈ захтева правовремену репродукцију кадра за потребе научноистрживаčког рада и руковођења и командовања. Зато је идентификација обдарених и њихово вођење кроз добро разрађен образовно-васпитни рад важан чинилац кадровске политike у науци и оружаним снагама. У вези с тим, разматрана су нека научна сазнања о потреби рада са обдареним лицима и брига о њима. (Литература: 15 библ. јед.)

137. *Бошко Тодоровић* и *Душан Вилић*: „ВАНРЕДНЕ ПРИЛИКЕ” / *др Гавро Перазић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 1 (1990, јануар/фебруар) ; стр. 200–207

Осврт на књигу др Бошке Тодоровића и Душана Вилића „Ванредне прилике”, коју је издао „Привредапублик” у Београду, 1989. године. Аутор осврта коментарише основни садржај и питања која се у књизи покрећу, и наводи да постоји више разлога који упућују на закључак да је реч о актуелној и корисној публикацији – првој са тематиком о ванредним приликама која је постојеће искуство поштовала, али га је и критички разрадила.

138. ДОГРАДЊА ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ У ОКВИРУ УБРЗАНИХ ПРОМЕНА СВЕТСКЕ ВОЈНО-ПОЛИТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ И ДРУШТВЕНИХ ПРОМЕНА У НАШОЈ ЗЕМЉИ / [Редакција]. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 11–13

Опширијија информација о томе да је у организацији часописа „Војно дело”, 30. маја 1990, у Дому ЈНА у Топчидеру, одржана расправа на „округлом столу” о теми која је наведена у наслову ове библиографске јединице. Наглашено је да је расправа покренута због утицаја убрзаних социјално-политичких процеса у Европи и нашем непосредном окружењу, којима је битно промењена светска војно-политичка ситуација, а сходно томе и војно-политички и геостратегијски положај Југославије, као и због друштвених процеса у нашој земљи.

139. ПРИВРЕДНА РЕФОРМА И ПРОБЛЕМИ ДОГРАДЊЕ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / др Никола Чубра, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 67–81

Указано је на крупне промене у међународним односима, посебно на оне у нашем окружењу, и на радикалне промене које су захватиле нашу земљу. Разматрани су узроци, правци и карактеристике промена у југословенској привреди, основни правци дрогадње и функционисања система општенародне одбране и систем финансирања Југословенске народне армије (излагање на окружном столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

140. НОВЕ ОДРЕДНИЦЕ СТРАТЕГИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА И БЕЗБЕДНОСТ ЈУГОСЛАВИЈЕ / Милутин Џивић, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 139–150

У чланку се говори о променама у савременом свету и стварању новог безбедносног поретка у коме САД остају једина суперсила која задржава војно и друго присуство и утицај у свим стратеџијски значајним регионима света. Падом реалсоцијалистичких режима и уједињењем Немачке створена је нова политичка карта Европе и отворен процес стварања новог европског безбедносног поретка. У таквим условима на глобалном и европском нивоу интензивно се, невојним и паравојним средствима, угрожава независност многих држава, па и Југославије. Ради се, истиче аутор, о дејствима широкоспектрарног инструментарија општих стратегија, где се војна сила и војна стратегија јављају као индиректни чиниоци, а само у крајњој нужди и директно, у виду тзв. дејстава ниског интезитета (излагање на окружлом столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

141. О КОНТИНУИТЕТУ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / др *Гавро Перазић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 151–165

Први део чланка обухвата анализу међународних уговора које је Југославија склопила са суседима и другим земљама од 1945. године, а у вези су с одбраном земље. У наставку су разматране промене у савременом свету, посебно у Европи и нашем окружењу, које могу утицати на нашу безбедност и које захтевају доградњу система општенародне одбране. Анализирана је наша друштвена ситуација, чији токови, како наглашава аутор, измичу контроли (излагање на окружлом столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

(Извод из овог чланка објављен је у „Војном делу” бр. 6/98)

142. ОДБРАНА ЗЕМЉЕ У УСЛОВИМА ДРУШТВЕНЕ КРИЗЕ, ПОЛИТИЧКОГ И СВОЛИНСКОГ ПЛУРАЛИЗМА / др *Милан Вучинић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 166–180

Аутор констатује да се наша друштвена криза неповољно одражава на одбрамбену способност земље тиме што је разбила њену социјалну, политичку и економску стабилност и компактност. Истиче да је уставни поредак земље угрожен, и то више унутрашњим, него спољним опасностима, те да ће ти неповољни унутрашњи процеси све више подстицати и спољне аспирације према нашој земљи (излагање на окружлом столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

143. МЕСТО И УЛОГА ВОЈНОГ КРИВИЧНОГ ПРАВА И ВОЈНОГ ПРАВОСУЂА У СИСТЕМУ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / др *Јован Бујшровић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 194–209

Разматрана је реформа кривичног закондавства, с тежиштем на делу који се тиче народне одбране, оружаних снага и безбедности земље, и реформе кривичног процесног законодавства и законодавства о правосуђу (излагање на окружном столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

144. ВОЈНА ДРУШТВЕНОНАУЧНА ИСТРАЖИВАЊА У ИЗМЕЊЕНИМ ДРУШТВЕНИМ УСЛОВИМА / др *Перо Шићка*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 238–251

Природа армије у зависности од преовлађујућег друштвеног односа. Друштвени надзор одбрамбених структура и контрола одбрамбених функција (субјективна и објективна). Улога војних друштвенонаучних истраживања. Пројекција промена у домену истраживања људског чиниоца у нас (излагање на окружном столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

145. СУЗБИЈАЊЕ НЕГАТИВНИХ ПСИХОЛОШКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИХ УТИЦАЈА ДРУШТВЕНЕ КРИЗЕ НА ЉУДСКИ ЧИНИЛАЦ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / др *Гојко Кајор*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 262–269

Аутор се залаже за веће учешће науке у отклањању кризних тренутака опште друштвене кризе. Сматра да је свеобухватна друштвена криза оставила видне последице на укупни психички статус личности. То се може негативно одразити на политичку свесност, борбену способљеност и моралну чврстину појединача из армијског састава, па аутор предлаже мере за превазилађење евентуалних последица (излагање на окружном столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

146. НЕКА УСТАВНО-ПРАВНА ПИТАЊА ЗНАЧАЈНА ЗА ДОГРАДЊУ И ПРИМЕНУ СИСТЕМА ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / *Бранко Јовановић*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 270–278

Актуелна уставно-правна питања значајна за систем народне одбране. Међународноправни аспекти конфедерације. У новом уставу Југославије важећа уставна решења у области народне одбране, у основи, треба и даље задржати, наглашено је у чланку (дискусија на окружлом столу о теми: „Доградња општенародне одбране...”).

147. МОГУЋЕ ИМПЛИКАЦИЈЕ НЕУСТАВНОГ И ХАОТИЧНОГ УСПОСТАВЉАЊА ВИШЕСТРАНАЧКОГ СИСТЕМА / др Димитрије Бацац, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 279–284

Аутор потенцира да опстанак Југославије у садашњој кризију ситуацији најдиректније зависи од ефикасног функционисања њеног одбрамбено-заштитног система и њених оружаних снага. Указује на: неминовне промене у концепцији ОНО и ДСЗ, као и на вишестраначки систем, који се успоставља без „правила игре” утврђених на савезном нивоу, и друго (дискусија на окружлом столу о теми: „Доградња општенародне одбране...”).

148. ДОГРАДЊА ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ СА СТАНОВИШТА ВОЈНОПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ / др Александар Стаматовић, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 285–286

Полазећи од неминовности доградње општенародне одбране и њених импликација на улогу, структуру и способност ЈНА, са становишта војнопривредне делатности актуелна су два основна питања: 1) које наоружање и војна опрема добијају приоритет за опремање Армије у будућности, и 2) да ли концепт ослањања на властите снаге у опремању оружаних снага наоружањем и војном опремом остаје у основи наше одбрамбене концепције. Аутор је покушао да одговори на постављена питања и, у вези с тим, изложио је свој став (дискусија на окружлом столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

149. АРМИЈА МОРА ОЧУВАТИ ЈУГОСЛОВЕНСКИ КАРАКТЕР И ОСТАТИ ГЛАВНА СНАГА ОДБРАНЕ / Стево Илић, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 287–289

Главна опасност по безбедност наше земље и развој општенародне одбране и оружаних снага Југославије. Деликатност

опредељивања у вези са развојем наоружања у овом тренутку у нашим оружаним снагама. Утисци аутора о раду СКЈ у ЈНА (дискусија на окружлом столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

150. ТРАНСФОРМАЦИЈА ТЕРИТОРИЈАЛНЕ ОДБРАНЕ У ОКВИРУ ДОГРАДЊЕ КОНЦЕПЦИЈЕ ОДБРАНЕ / *Јово Нинковић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 290–294

Питање даљег развоја Територијалне одбране као компоненте оружаних снага, односно најшире и најмасовнијег облика војног организовања народа, како се она у неким доктринаима дефинише (дискусија на окружлом столу о теми „Доградња општенародне одбране...”).

151. ПРОБЛЕМ УТВРЂИВАЊА КВАЛИТЕТА ЉУДСКОГ ФАКТОРА ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ У САДАШЊИМ УСЛОВИМА / мр *Велибор Милојевић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 295–299

Разматрано је питање људског фактора општенародне одбране, и то само аспект који се односи на човеково понашање према општенародној одбрани и у општенародној одбрани у условима садашњих друштвених збивања (дискусија на окружлом столу на тему „Доградња општенародне одбране...”).

152. ЗАВРШНА РЕЧ / *Иван Радановић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 300–302

Поводом завршетска целодневне расправе на „окружлом столу” о теми „Доградња општенародне одбране у оквиру убрзаних промена светске војно-политичке ситуације и друштвених реформи у нашој земљи”, завршну реч је дао генерал-потпуковник Иван Радановић. Он је истакао да ће богаство предлога и сугестија изреченih на скупу бити изузетно корисно у будућој пракси изградње система општенародне одбране и оружаних снага Југославије.

153. ПОЛИТИЧКИ ПЛУРАЛИЗАМ У ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ДРУШТВУ / др *Димитрије Бацац*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 5–6, (1990, септембар/децембар) ; стр. 106–141

Основно теоријско утемељење политичког плурализма. Политички плурализам у југословенској теорији и пракси. Уставноправна димензија. Утемељење концепта политичког плурализма самоуправних интереса као бит политичког система социјалистичке демократије. Опредељење за целовиту друштвену реформу смером плурализације (облици својине и политички плурализам). Друштвено-политички смисао демонополизације Савеза комуниста Југославије. Преобрежај СКЈ. Преобрежај СКЈ и „модели“ политичког плурализма: нестраницки плурализам, политички плурализам у оквиру Социјалистичког савеза радног народа, концепт изведеног (мешовитог) политичког плурализма, модел политичког плурализма двостраначког типа, класични политички плурализам вишестраначког типа. Неке специфичности југословенског плурализма.

154. [ЈУГОСЛОВЕНСКА КРИЗА – РАСПЛЕТ И МОГУЋЕ ПОСЛЕДИЦЕ] / [Редакција.] // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 1–2 (1991, јануар/април) ; стр. 7–10
Обавештење Редакције о издавању тематског двоброја часописа „Војно дело“ са циљем да се размотре сви аспекти и могуће последице разрешења, пре свега, наше уставноправне кризе, која све више угрожава опстанак земље, и међузависност те кризе и европских и светских токова.
155. О РАСПЛЕТУ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ КРИЗЕ И МОГУЋИМ ПОСЛЕДИЦАМА / др *Радован Радиновић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 1–2 (1991, јануар/април) ; стр. 11–25
Уводно излагање др Радиновића за тематски двоброј часописа „Војно дело“ који је посвећен теми „Југословенска криза – расплет и могуће последице“. Аутор, поред осталог, разматра међусобно окружење и његов утицај на расплет југословенске кризе, и међународноправни и уставноправни аспект те кризе. Наглашава да је у интересу и Европе и југословенских народа да Југославија опстане као држава, али да се реформише и модернизује.
156. САВРЕМЕНИ ДРЖАВНОПРАВНИ ПРОБЛЕМИ ЈУГОСЛАВИЈЕ / др *Райко Марковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 1–2 (1991, јануар/април) ; стр. 150–166

Настанак Југославије и међународноправни субјективитет њених федералних јединица. Остваривање права на отцепљење и његове међународне последице. Реорганизација као супститут федералног устројства. Могућност уређења југословенске државе по принципу персоналне федерације.

157. ОПАСНОСТ КОНФЕДЕРАЛИЗАЦИЈЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ПО ЊЕНУ ОДБРАНУ / др *Милан Вучинић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 1–2 (1991, јануар/април) ; стр. 198–224

Последице конфедералних токова по одбрану земље. У чему је највећа и најнепосреднија опасност од конфедералних процеса. Импликације друштвене кризе и, посебно, конфедералистичких процеса у Југославији на њен војно-политички положај. Поглед на негативне последице конфедералистичких рефлексија у уставном систему СФРЈ по њену одбрану.

158. УСТАВНА КРИЗА У ЈУГОСЛАВИЈИ И НАЧИН ЊЕНОГ ПРЕВАЗИЛАЖЕЊА / др *Светомир Шкарић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 1–2 (1991, јануар/април) ; стр. 225–240

Републички устави и други републички уставни акти – генератор уставне кризе у Југославији. Неизвршавање савезних закона и успостављање вишег међусобно конкурентних правних система. Значај и последице плебициста о самосталности и других сепаратистичких аката Републике Словеније. Неопходност новог историјског договора југословенских народа.

159. ПРИЛОГ ДЕФИНИСАЊУ ПОЛМА И СТРУКТУРЕ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ КАДРА У ОРУЖАНИМ СНАГАМА / др *Вићомир Миладиновић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 3 (1991, мај/јуни) ; стр. 83–96

Дефинисање научноистраживачког кадра у међународним организацијама. Научноистраживачки кадар у регулативи савезних и републичких органа, и у регулативи и пракси оружаних снага. Упоредна анализа класификација научноистраживачког кадра и избор за регулативу Југословенске народне армије. (Литература: 16 библ. јед.)

160. [ЈУГОСЛОВЕНСКА КРИЗА И...]/ *Јован Чанак*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 11–20

Обавештење да је Редакција часописа „Војно дело“ одлучила да изда двоброј, у којем би доминирала два тематска блока: „Југословенска криза и нови светски поредак“ и „Рат у Персијском заливу“. О томе главни и одговорни уредник „Војног дела“ даје опширније образложение.

161. КОРЕНИ И ГЕОПОЛИТИЧКА ДИМЕНЗИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ КРИЗЕ / др Живојин Ракочевић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 21–86

Чланак је резултат вишегодишњих ауторових испитивања југословенског друштва и југословенске кризе. У њему је назначена и садржана теоријско-методолошка основица за могући и неопходан дијалог о пресудним питањима цивилизацјског и хуманог расплета југословенске кризе.

(Извод из овог чланка објављен је у „Војном делу“ бр. 6/98)

162. ИЗГРАДЊА СИСТЕМА МОБИЛИЗАЦИЈЕ САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / Стево Танкосић, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 3 (1992, мај/јуни) ; стр. 22–58

О неприхватљивим решењима у мобилизацијским документима системског карактера. Нужност наменског ешелонирања мирнодопске армије у новим условима. Усклађивање величине мирнодопске и ратне армије с људским ресурсима. Метод одређивања трајања мобилизације према реалним могућностима и оперативно-стратегијским захтевима.

163. ДРЖАВНИ УДАР КАО ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИ ФЕНОМЕН / др Драган Симеуновић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 3 (1992, мај/јуни) ; стр. 119–142

Указује се на потребу да се државни удар, као војно-политички феномен, у науци прецизно појмовно одреди и појасни. Аутор даје дефиницију појма „државни удар“ и анализира утиске и услове извођења, основне фазе и технику извођења, актере који државни удар изводе и разлике између државног удара и револуције.

164. КОРЕНИ САДАШЊИХ СУКОБА У ЈУГОСЛАВИЈИ / Јован О. Десићотовић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 3 (1992, мај/јуни) ; стр. 161–166

Осврт на књигу Миодрага Зечевића и Богдана Лекића „Државне границе и унутрашња територијална подела Југославије”, коју је издала „Грађевинска књига” у Београду, 1991. године. Аутор осврта наводи да је то прва књига у литератури на нашем језику у којој се разматрају проблеми унутрашњих југословенских граница, па је због тога инспиративна, значајна и корисна.

165. РЕЛИГИЈА У ПОЛИТИЧКИМ СУКОБИМА У ЈУГОСЛАВИЈИ / *Радован Самарџић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 4–5 (1992, јули/октобар) ; стр. 247–273

Утицај религије на человека и његову заједницу кроз историју. Историјска позадина етничких, верских и културних супротности међу југословенским народима. Улога Католичке цркве у јужнословенским земљама. Нове политичке преференције Ватикана. Верски карактер оружаних сукоба. Прилог: Меморандум Свете станице државама учесницама КЕБС-а (о ситуацији у Југославији).

166. САВЕЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА – МОГУЋНОСТИ И ПЕРСПЕКТИВЕ / *Милован Радаковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 6 (1992, новембар/децембар) ; стр. 125–139

Могућност опстанка нове југословенске државе. Важне стратешке тачке и могућа кризна подручја Савезне Републике Југославије. Могућности за превазилажење проблема на критичним стратешким тачкама и потенцијалним критичним подручјима.

167. ИСЛАМСКИ ЧИНИЛАЦ У ЈУГОСЛОВЕНСКИМ СУКОБИМА / *Радован Самарџић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 6 (1992, новембар/децембар) ; стр. 174–195

Светске исламске институције и центри. Крајњи циљ муслимана – политичко јединство и егзистирање у једној великој домовини. Ислам у верско-политичким сукобима у Југославији. Исламске скупине према етничкој припадности. Исламске институције и центри у Југославији и у свету. Кадровске преокупације Исламске заједнице у СФР Југославији.

168. НОВИ СПОЉНИ ПАРАМЕТРИ И ОКВИРИ ВОЛНЕ И БЕЗБЕДНОСНЕ СТРАТЕГИЈЕ / др *Томислав Пойловић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 1–2 (1993, јануар/април) ; стр. 35–40

Аутор се залаже за принцип да се одбрамбена способност једне земље, па и наше, процењује и осмишљава уз уважавање одређених чинилаца, као што су ресурси државе, савремена технологија, политика и стратегија државе, и друго. Указује на системе колективне безбедности и укључивање малих земаља у те системе (излагање на окружном столу о теми „Нови светски поредак и политика одбране СРЈ“).

169. ДРЖАВНА ПОЛИТИКА И ОДБРАНА / *Душан Дозет*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 1–2 (1993, јануар/април) ; стр. 187–197

Аутор покреће нека најзначајнија питања политike одбране СР Југославије у савременим условима и залаже се за аналитички приступ утврђивању основних опредељења политike одбране. Тек након тога, сматра аутор, може да се приступи формулисању циљева, снага, средстава и метода одбрамбеног деловања, укључујући и развој и употребу Војске Југославије.

170. ТОЛЕРИСАЊЕ ТЕРОРИЗМА – ОПАСАН ОБЛИК УГРОЖАВАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / *мр Милан Мијалковски*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 87–103

Аутор аргументовано указује на то да сецесионистичке снаге у СР Југославији, у вишеструкој спрези са страним чиниоцем, намеравају да, применом опробаног метода против СФРЈ, разбију интегритет СР Југославије. При томе, посебно истиче да се у пракси неоправдано толеришу те појаве иако су у Уставу СРЈ јасно прецизиране радње и активности које чине насиљни акт – тероризам. У вези с тим, аутор, поред осталог, разматра двоструке стандарде у вези с тероризмом, предуслове за ефикасну борбу против тероризма и основна обележја тероризма сецесионистичких снага у СР Југославији. (Литература: 11 библ. јед.)

171. КУЛТУРА КАО ЈАБУКА РАЗДОРА / *мр Вojислав Вукићевић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 104–120

На културу се обично гледа, каже мр Вукићевић, с искључиво хуманистичким предзнаком. Међутим, ако је култура неодвојиво својство људи и њихових заједница, намеће се закључак да она, поред стваралачког прогреса, има и особину

рушилачког назадовања. Полазећи од таквих констатација, аутор разматра: Рат као сирови израз културе; Геноцид у култури; Држава без културе осуђена је на пропаст; Култура у канцама идеологије; Политичка манипулација и култура; Култура између класног и националног; Невидљиве мине у културном животу Југословенске народне армије; Негирање религије као културне чињенице. То су наслови поједињих делова текста у чланку mr Вукићевића.

172. УСТАВНО-ПРАВНИ ПОЛОЖАЈ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / др *Православ Лукић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 1–2 (1994, јануар/април) ; стр. 73–88

Аутор напомиње да је правни положај Војске Југославије, у основи, уређен Уставом СР Југославије. Уставом су, наглашава, утврђена начелна опредељења о: саставу Војске Југославије; командовању Војском; постављењима, унапређењима и разрешењима у Војсци и војним правосудним органима; извршавању војне обавезе грађана и установљавању војних правосудних органа. Аутор, поред осталог, разматра и питања која су предмет регулативе Закона о Војсци Југославије, а односе се на организацију (појам, задаци, организациона структура, командовање, састав, служба у војсци, чинови) и попуну Војске (начин попуне, мобилизација, пријем у професионалну војну службу, попуна резервног састава Војске).

173. ПОЛИТИЧКЕ ИМПЛИКАЦИЈЕ ЗАХТЕВА ЗА АУТОКЕФАЛНОСТ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ У ЦРНОЈ ГОРИ / др *Миролјуб Јевтић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 3–4 (1994, мај/август) ; стр.111–120

Аутор члanka жељи да покаже да амбиција људи и политичких снага које стоје иза идеје о аутокефалности Православне цркве у Црној Гори није уопште условљена стварном тежњом за добијање црквене аутокефалије, већ је то један од важних услова за касније отцепљење Црне Горе од Југославије. Отуда правилно схватање тог проблема има прворазредни значај за одбрамбено-безбедносну ситуацију у СР Југославији. Посебно је значајно то, истиче аутор, да се захтев за стварање тзв. аутокефалне цркве Црне Горе сасвим уклапа у остваривање концепта „новог светског поретка” јер доприноси уситњавању држава, што их чини погоднијим за политичку манипулацију.

174. МЕЂУСОБНА УСЛОВЉЕНОСТ ПРИВРЕДЕ И ОДБРАНЕ / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 2 (1995, март/април) ; стр. 54–69

Објашњени су појмови „привреда” и „одбрана”, а затим разматрани њихов однос, међусобна зависност и условљеност. Аутор разматра привреду као базу на којој се изграђују војна моћ и одбрамбена способност једне земље. Осврће се на гледишта појединих аутора и „школа” војноекономске мисли о утицају војне потрошње на привредни развој и одбације екстремна скватања у вези с тим која су, најчешће, формирана и усвајана у ванредим околностима и специфичним условима. Аутор указује на значај реалних и објективних обавештајних и стратеџијских процена, научног прилаза процењивању односа привреде и одбране и, у вези с тим, сагледавања чинилаца који доприносе и стабилности привреде и јачини одбране.

175. ЗНАЧАЈ ПОЗНАВАЊА НОСИЛАЦА УГРОЖАВАЊА БЕЗБЕДНОСТИ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / mr *Милан Мијалковски*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 2 (1995, март/април) ; стр. 88–109

Систем командовања у Војсци Југославије. Корелација између ефикасности командовања и познавања угрожавања безбедности Војске Југославије. Потреба и могућности система командовања ВЈ за познавањем носилаца угрожавања њене безбедности. Могући приступ у познавању носилаца угрожавања безбедности и улога и задаци командовања ВЈ у супротстављању носиоцима угрожавања њене безбедности. (Литература: 11 бил. јед.)

176. МОГУЋНОСТИ ЗА АНГАЖОВАЊЕ ЖЕНА У ОДБРАНИ ЗЕМЉЕ / mr *Јованка Шарановић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 2 (1995, март/април) ; стр. 147–158

Аутор теоријски промиšља могућности и ограничења ангажовања жена у одбрани земље, с обзиром на њихове обавезе у раду и породици, и на специфичне биопсихолошке карактеристике. Ради се, првенствено, о запосленим женама јер чине већину друштвено-политички активних жена. Аутор закључује да жене поседују извесне специфичности које утичу на успешност у обављању различитих радних, па и војничких дужности, што је претпоставка за њихово успешно ангажовање и у одбрани.

177. ПРИПРЕМЕ И ИЗВРШЕЊЕ МОБИЛИЗАЦИЈЕ У САВРЕМЕНИМ УСЛОВИМА / др *Радоје Б. Радуловић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 4–5 (1995, јули/октобар) ; стр.119–138

Објашњен је приоритет приликом припреме и извршења мобилизације, уз наглашавање значаја предузећа која имају посебан интерес за одбрану земље, која се прва мобилишу и организују ради производње и пружања услуга за потребе извршења мобилизације и Војске Југославије, односно за потребе одбране земље. Полазећи од тога да је мобилизација стратегијска радња, аутор разматра организацију и планирање координације у извршењу мобилизације, организацију материјалног, здравственог и другог обезбеђења за потребе извршења мобилизације и заштиту и безбедност мобилизације. (Литература: 7 библ. јед.)

178. ПРИПРЕМЕ ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ / mr *Милојко Миловановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 6 (1995, новембар/децембар) ; стр. 112–134

Приказане су активности које, на основу нових нормативно-правних регулатива, потпадају под припрему за одбрану земље, с нагласком на савезну државу и њене обавезе у вези с тим. Аутор је објаснио суштину борбене готовости и њене степене, планирање развоја и употребе Војске Југославије, као и основне садржаје планова развоја, употребе, мобилизацијског развоја и приправности. У чланку се даље говори о припремама цивилне одбране и заштите, припремама за одбрану економског система земље, о материјалним и здравственим припремама за оружану борбу и припремама за уређење територије за оружану борбу.

УДК 355.236:355.33

179. ДОГРАДЊА СИСТЕМА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ СТАРЕШИНА / др *Бошко Надовеза*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 1 (1996, јануар/фебруар) ; стр. 87–94

Указано је на значај оцењивања за избор старешина за одређене дужности, из чега произилази неопходност сталне и усмерене додградње читавог система за оцењивање. У вези с тим, наведена су нека размишљања и предлози за дефинисање критеријума за оцењивање старешина, и понуђена нека конкретна решења везана за основне критеријуме, као што су

„потребно образовање” и „развојни пут”, као и решења за бодовање и вредновање.

УДК 338.45:623

180. ВОЈНОПРИВРЕДНА ДЕЛАТНОСТ У ТРАНЗИЦИЈИ / др *Драгомир Ђорђевић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 3 (1996, мај/јуни) ; стр. 65–81

Разматран је комерцијални аспект функционисања војне индустрије у савременим тржишним условима привређивања, познатим као билатерални монопол, где се на страни понуде и на страни тражње појављује по један субјект. Пошто је у сквиру трансформације економског система земље важан стање с војно-доходовних установа у Војсци Југославије, аутор разматра могућа решења те проблематике с војноекономског аспекта. Осим тога, предлаже модел цена који је и у пракси потврђен.

УДК 355.40

181. АНАЛИТИКА У САВРЕМЕНИМ ОБАВЕШТАЈНО – БЕЗБЕДНОСНИМ СИСТЕМИМА / *Милорад Бошковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 3 (1996, мај/јуни) ; стр. 119–134

У чланку се истиче да је коришћење отворених извора веома важан чинилац у стварању снажне аналитике у обавештајним службама, јер се обавештајни подаци најчешће добијају баш из отворених извора. Аутор, даље, говори о обради прикупљених података и информација, о уобличавању резултата активности обавештајне службе и стратегијској информацији као произведу аналитичког метода рада.

УДК 355.01:316.344.2

182. АНТИРАТНИ ПРОФИТЕР. Скица за портрет / мр *Слободан Јаковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 3 (1996, мај/јуни) ; стр. 157–169

Аутор наводи да је ратна ситуација у претходној Југославији изнела на видело, поред осталог, и веома разуђену социјално-политичку типологију. Поред бројних социјално-политичких оријентација у свим ратним догађањима, аутор покушава да лоцира један слој, чини се специфичан, који су та збивања изнела на политичку сцену. Реч је о антиратним профитерама, који су политички новум и наш спецификум.

УДК 341.231:341.39 (497.1)

183. ЈУГОСЛОВЕНСКА КРИЗА И ГРАЂАНСКИ РАТ / др Смиља Аврамов. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 4-5 (1996, јули/октобар) ; стр. 25-47

Аутор разматра кризу у Југославији, која је достигла кулминацију 1991. године, у оквиру геополитичких промена у Европи после распада Источног блока, а потом повлачи паралелу између два грађанска рата на том простору: првог 1941-1945. и другог 1991-1995. године. Анализирају се унутрашњи узроци дезинтеграције Југославије кроз уставни механизам и хипокризија руководећег тима република које су биле у саставу Југославије, а потом улога Европске заједнице, која је, према аутору, задала смртни ударац Југославији, супротно преузетим обавезама на Брионима 7. јула 1991. године.

УДК 355.5

184. УТИЦАЈ ОБУКЕ НА ПОЛИГОНУ НА СОЦИЈАЛНУ КЛИМУ / др Десимир Пајевић, мр Јан Марчек, потпуковник, Недељко Ђенић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 4-5 (1996, јули/октобар) ; стр. 114-126

Истраживање социјалне климе у студентским водовима. Степен интегрисаности студентских водова у обуци на полигону. Социјална експанзија и године школовања. Социјални статус студената и успех у војној академији. Повезаност социјалне климе са неким психолошким обележјима личности. Очекивани и стварни социјални статус студената на обуци на полигону.

УДК 355.253

185. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ИЗБОР И ПОСТАВЉЕЊЕ СТАРЕШИНА НА ОДРЕЂЕНЕ ДУЖНОСТИ / др Бошко Надовеза, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 6 (1996, новембар/децембар) ; стр. 78-85

Критички осврт на досадашња настојања да се дефинише и дogradi систем оцењивања и предлог шта би требало задржати приликом даље доградње. Аутор је дефинисао целиовити концепт оцењивања, у оквиру којег је утврдио значај критеријума за избор и постављење старешина. Предложио је критеријуме за оцењивање који омогућују квалитетну селекцију кадра и објективно рангирање.

УДК 355.65:613.2

186. ИСХРАНА КАО ПРЕСУДАН ЧИНИЛАЦ КВАЛИТЕТА ЖИВЉЕЊА И ОДБРАМБЕНЕ МОЋИ ЗЕМЉЕ / др *Недељко Јокић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 6 (1996, новембар/децембар) ; стр. 86–94

Указано је на тешкоће у обезбеђивању правилне исхране, на исхрану у рату, исхрану у оружаним снагама, на угроженост правилне исхране, на исхрану и санирање последица вишегодишњих социјално-економских и ратних разарања, и трансформацију производње хране. (Литература: 10 библ. јед.)

УДК 355/359:623.618.7

187. ИНФОРМАЦИЈЕ И ИНФОРМАЦИОНА ТЕХНОЛОГИЈА У САВРЕМЕНОМ КОМАНДНО-ИНФОРМАЦИОНОМ СИСТЕМУ / *Милан В. Пејковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 6 (1996, новембар/децембар) ; стр. 95–107

Информационе операције – потреба војске 21. века. Информациона технологија као основа командно-информационих система. Командно-информационни систем у систему командовања.

УДК 330.342(497.1):355

188. ПРОБЛЕМИ ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРИВРЕДНОГ СИСТЕМА ЈУГОСЛАВИЈЕ ЗАХТЕВИМА ОДБРАНЕ / др *Радован Илић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 1 (1997, јануар/фебруар) ; стр. 77–98

С обзиром на изузетно сложену проблематику привредног система и одбране, аутор је своје разматрање ограничио на индустрију, пољопривреду и саобраћај, за које сматра да имају стратегијски значај за одбрану земље. Он указује на потребу за јачањем одбрамбених способности земље, сматрајући то једним од основних задатака и циљева економског развоја земље у целини.

УДК 623.618:681.324

189. АНАЛИЗА ИНТЕГРАЛНОГ СИСТЕМА РАДАРСКОГ ОСМАТРАЊА ПОМОЋУ РАЧУНАРСКЕ СИМУЛАЦИЈЕ / мр *Илија Грујић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 2 (1997, март/април) ; стр. 89–96

Опис система и симулационог модела, и анализа резултата симулације. (Литература: 2 библ. јед.)

УДК 355.014

190. ПРОГНОЗИРАЊЕ РАЗВОЈА НАОРУЖАЊА И ВОЛНЕ ОПРЕМЕ У ОКВИРУ ИНТЕГРАЛНОГ ПЛАНИРАЊА КАД-РА / др *Бошко Надовеза*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 3 (1997, мај/јуни) ; стр. 67–77

У чланку су разматрани захтеви на основу којих се предвиђа развој наоружања и технике у оквиру планирања потреба за кадром.

УДК 316.653

191. ПОЛИТИЧКО ЈАВНО МЊЕЊЕ / др *Влајко Пејковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 3 (1997, мај/јуни) ; стр. 99–109

Аутор наводи да јавно мњење у друштву, посебно у политичком животу, има изузетан значај. Од односа јавног мњења према постојећем политичком систему умногоме зависе стабилност и перспектива тог система. Оно је, наглашава аутор, својеврстан одраз популарности државне политике, одлука власти и општег стања у друштву. У случају злоупотребе, јавно мњење се придобија за остварење циљева који нису у функцији државних и националних интереса.

УДК 323.22:355.40

192. ПОБУНА И СЕЦЕСИЈА / *Милан В. Пејковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 4–5 (1997, јули/октобар) ; стр. 189–200

Аутор члanca наводи да се под побуном подразумева политичка и оружана борба чији је циљ освајање политичке власти превратом и променама постојеће владе. У западним земљама се проблем побуне и сецесије помоћу побуне изучава с различитих позиција. При томе се, истиче аутор, првенствено одмерава политичка корист од подршке или осуде побуне у појединим земљама, а потом се доноси одлука. Обавештајне службе земаља чија је спољнополитичка оријентација агресивна, појединачно или у оквиру савеза, настоје да обаве и задатке везане за превратничко деловање у другим земљама. Део тих послова обавештајна служба планира, а део и самостално реализује. (Литература: 6 библ. јед.)

УДК 358.2: 65.012.34

193. СИМБИОТИЧКИ ИНЖЕЊЕРИНГ – НОВ ПРИСТУП У УСПОСТАВЉАЊУ И ОДРЖАВАЊУ БОРБЕНЕ ГОТОВОСТИ ВОЈНИХ ФОРМАЦИЈА / др *Небојша Радуловић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 1 (1998, јануар/фебруар) ; стр. 79–91

Симбиотички инжењеринг (СИ), наводи аутор, јесте савремени појам у развоју врхунског менаџмента, а под њим се подразумева органско јединство људства (командно, борбено и логистичко), оруђа, тј. ратне технике, и стратегијско-тактичких поставки. Објашњава се како, помоћу ергономије, мотивисани и обучени људи, користећи машине – рачунаре, могу да реализују симбиотичан (ергономичан) инжењеринг војне формације. (Литература: 22 библ. јед.)

УДК 343.347: 355.01

194. КРИВИЧНОПРАВНА ЗАШТИТА ЖИВОТА, ЗДРАВЉА И ТЕЛЕСНОГ ИНТЕГРИТЕТА ЦИВИЛНОГ СТАНОВНИШТВА У РАТУ / др *Александар Игњаћовић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 1 (1998, јануар/фебруар) ; стр. 92–106

Краћи историјат кривичноправне заштите цивилног становништва у рату. Значај Женевских конвенција из 1949. године и допунских протокола из 1997. године за регулисање ратних злочина. Кривична дела ратних злочина против цивилног становништва према Кривичном закону СР Југославије.

УДК 344:343.3:355.405.1

195. КРИВИЧНОПРАВНА ЗАШТИТА ВОЈНЕ ТАЈНЕ / др *Драган Јовашевић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 2 (1998, март/април) ; стр. 67–79

Обраћен је појам војне тајне и њен значај за Војску Југославије и целокупан систем одбране, као и методе њене заштите. Наведени су и објашњени системи заштите података и докумената који чине војну тајну, као и репресивно-безбедносне мере које се предузимају на основу кривичног дела „Одавање војне тајне” (члан 224 Кривичног закона Савезне Републике Југославије).

УДК 343.34:355.4

196. УГРОЖАВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ ДРЖАВЕ / мр *Милан Мијалковски*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 2 (1998, март/април) ; стр. 169–189

Свака држава на одговарајући начин штити и непрекидно развија и јача своје виталне и друге друштвене вредности . У вези с тим, аутор наглашава да је узрок опасности које угрожавају безбедност државе најчешће у друштвено-историјским условима, стању међународних односа и у свакој држави посебно, па је њихово идентификовање значајан предуслов заштите. Начелно, наглашава аутор, угрожавање безбедности државе обухвата неоружане и оружане делатности посредством којих њихови носиоци покушавају да модификују, подривају, дестабилизују, мењају, компромитују, преотимају, разарају или уништавају вредности државе коју нападају да би остварили своје циљеве и интересе. Осим агресије, напомиње аутор, можда још и опаснији облик угрожавања безбедности државе јесу евентуалне субјективне слабости администрације нападнуте државе.

УДК 355.4:681.32

197. КОНЦЕПТ НАОРУЖАНЕ МОБИЛНЕ ПЛАТФОРМЕ / др *Радомир Јанковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 3 (1998, мај/јуни) ; стр. 81–96

У раду су представљени неки резултати оригиналног истраживања, које је у току, да би се подржали развој и употреба сложених војних система, као што су ратни брод, оклопно борбено возило, авион или наоружани хеликоптер. Такви системи, наглашава аутор, имају неке заједничке особине, од којих су најважније: сопствени погон, људска посада, наоружање и потреба за значајном логистичком подршком. Аутор уводи нови концепт наоружане мобилне платформе (НМП) као апстракцију погодну за истраживање таквих сложених војних система. У закључку је анализиран утицај увођења концепта НМП, који се огледа у истраживањима, развоју и употреби, што може утицати и на доношење нових доктринарних решења о употреби таквих сложених система у рату, наглашава аутор чланска.

УДК 623.458/.459:504.75

198. УГРОЖАВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ВОЈНИМ АКТИВНОСТИМА / мр *Милован Вуковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 3 (1998, мај/јуни) ; стр. 97–120

На основу најопштијих сазнања везаних за заштиту животне средине, у раду су разматрани утицаји војних активности, како у рату, тако и у миру. Анализирани су и могући штетни ефекти на животну средину (вода, ваздух, земљиште) настали као последица примене различитих борбених система (конвенционално, хемијско, биолошко, нуклеарно, геофизичко оружје), при чemu су узете у обзир и техничко-технолошке несреће и друге нежељене појаве током рата (диверзије на технолошким постројењима) које могу, такође, да угрозе шире просторе.

УДК 656.2(497.1)

199. ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ У САОБРАЋАЈНОМ СИСТЕМУ ЕВРОПЕ / др *Драгутин Јовановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 3 (1998, мај/јуни) ; стр. 153–178

Концепција саобраћајне политике и саобраћајни коридори у Европи. Европске пруге за велике брзине. Прилагођавање железничком систему Европске уније и даљи стратешки правци развоја југословенских железница. Југословенска мрежа пруга за велике брзине. Основне карактеристике будуће модернизације пруге Београд-Суботица. Место железнице у систему саобраћајног обезбеђења Војске Југославије. Анализа искустава из употребе железнице у саобраћајном обезбеђењу армија у проteklim ратовима. Анализа чинилаца који произилазе из основних карактеристика железнице. (Литература: 9 библ. јед.)

УДК 355.11

200. ПОПУНА ВОЈСКЕ СТАРЕШИНСКИМ КАДРОМ – СТАРА ТЕМА И НОВЕ ДИЛЕМЕ / др *Зоран Килибарда*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 3 (1998, мај/јуни) ; стр. 179–201

У чланку је размотрена могућност комбиновања јединственог и диференцираног основног професионалног оспособљавања старешина. Анализиране су предности и ограничења различитих начина попуне Војске Југославије одговарајућим профилима официра и подофицира и, на основу тога, сугериране одређене измене у систему војног школства ради његове рационализације. (Литература: 11 библ. јед.)

УДК 355/359(497.1)

201. СИСТЕМ ОРГАНИЗАЦИЈЕ, ПОПУНЕ И МОБИЛИЗАЦИЈЕ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Ристо Мајловић*, генерал-

пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 4–5 (1998, јули/октобар) ; стр. 62–76

У раду је разматрано неколико целина са следећим насловима: Оште поставке о организацији војске; Систем кадровског обезбеђења; Карактеристике кадровског обезбеђења у периоду пре доношења Закона о Војсци Југославије и у садашњем периоду; Будуће потребе кадровског обезбеђења; Школовање и усавршавање професионалног кадра; Избор кандидата за школовање и усавршавање у војним школама; Мобилизација, мобилизацијске припреме, планирање мобилизације, материјално техничке и друге припреме, обука и увежбавање за обављање планираног задатка, контрола мобилизацијских припрема, организовање службе позивања обvezника мобилизације; Основни остварени резултати мобилизацијске готовости; Војна обавеза у Савезној Републици Југославији; Војнотериторијални органи.

УДК 355.02(497.1)

202. МОДЕЛОВАЊЕ ВОЈСКЕ / др *Бошко Надовеза*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 4–5 (1998, јули/октобар) ; стр. 77–85

Моделовање војске, односно утврђивање организацијско-формацијске структуре значајан је чинилац од којег зависи успешност и развој војске. У вези с тим, аутор разматра: поступак усаглашавања потреба и могућности, поступак усаглашавања у условима постављених лимита, математичке моделе прорачуна бројних величина кадра, и моделовање – претпоставке успешног структурирања и вођења кадра.

УДК 327:355/359

203. ЦИВИЛНО-ВОЈНИ ОДНОСИ / др *Слободан Тодорић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 4–5 (1998, јули/октобар) ; стр. 86–98

У чланку се разматрају теоријски и неки историјски аспекти цивилно-војних односа, као и облици цивилне контроле над оружаним снагама. Посебан значај аутор придаје утицају увођења војног професионализма на остваривање цивилне контроле, као и на моделе цивилно-војних односа. У оквиру разматрања нивоа цивилно-војних односа детаљно су размотрени облици моћи, као и сагласност политичких идеологија и професионалне војне етике. Анализирано је пет различитих модела цивилно-

војних односа. Дат је кратак осврт на тенденције развоја оружане силе, при чему је наглашено да армија, без обзира на еволуцију њене улоге и унутрашње организације, и даље остаје интегрални део државе и значајан елемент њеног политичког система. (Литература: 9 библ. јед.)

УДК 355.332

204. ПОПУНА ВОЈСКЕ СТАРЕШИНСКИМ КАДРОМ / *Бођан Ђујковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 4–5 (1998, јули/октобар) ; стр. 177–181

Проблем дефинисања образовних профиле и занимања у војној професији. Да ли су у војним академијама потребна два нивоа образовања? Извори попуне кадра. За и против војне гимназије. (Аутор напомиње да овај чланак, чија је основа рад др Зорана Килибарде „Попуна Војске старешинским кадром – стara тема и нове дилеме” – „Војно дело” бр. 3/98, садржи још нека виђења, која се односе на дефинисање образовних профиле и занимања у војној професији.)

205. НАУКА ОСНОВНА ПОДЛОГА МОДЕРНИЗАЦИЈЕ / др *Гојко Николишић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 159

Краћи извод из члanca објављеног у „Војном делу” бр. 5/70 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 723).

206. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СИСТЕМА РУКОВОЂЕЊА ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАНОМ СФРЈ / *Иван Долничар*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 208

Краћи извод из члanca који је 1975. године награђен Наградом „Војно дело”, а објављен је у „Војном делу” бр. 2/75 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд: ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 238).

Војна организација

207. МОНИЗАМ ВОЈНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ / др *Менсур Ибрахимић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 381–399

Теоријска основа за разумевање деструктивности идеје о републичким армијама. Историјска неистина тезе да су у Народноослободилачком рату постојале републичке војске. Монизам и подруштвљавање војне организације.

208. КАРАКТЕР ОРУЖАНИХ СНАГА СФРЈ / *Василије Церовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар); стр. 400–415

У стратегијској замисли Народноослободилачког рата први корак био је стварање војне организације која ће бити иницијатор устанка и покретач оружане борбе и отпора. Кључни моменат у тој замисли, истиче Церовић, био је југословенски оквир и народноослободилачки карактер рата, који је оставио истоврсан печат на карактер оружаних снага у настајању. У мирнодопском раздобљу наше оружане снаге су се развијале у складу с унутрашњим развитком земље и стањем у међународним односима. Титова идеја о комбинованој структури оружаних снага у савремености – Југословенска народна армија и Територијална одбрана – заснивала се на искуствима из Народноослободилачког рата. Југословенска народна армија и Територијална одбрана, наглашава Церовић, имају јединствен класни, политички и војни циљ и исту друштвено-политичку суштину – оне су заједничка снага радничке класе и радних људи, народа и народности Југославије.

209. ВОЈНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ТРЕЋЕ ТЕХНОЛОШКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ / др *Милко Џујара*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 2 (1989, март/април) ; стр. 48–63

Суштина треће технолошке револуције. Врсте и карактер војних последица. Могућности остваривања позитивног односа Југославије према војним последицама треће технолошке револуције.

210. АРМИЈА ЈЕ ОДЛУЧНА У ОЧУВАЊУ ИНТЕГРИТЕТА ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Вељко Кадијевић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 5 (1989, септембар/октобар) ; стр. 7–17

Аутор указује на улогу Југословенске народне армије у одбрани територијалног интегритета и друштвеног уређења земље, на друштвене реформе у југословенском друштву, као и на специфичне и конкретне изазове овог историјског тренутка на које Армија, посебно њен кадар, мора адекватно да одговори.

211. ДАЉА ИЗГРАДЊА ЈЕДИНСТВЕНИХ ОРУЖАНИХ СНАГА И ЈАЧАЊЕ МИРНОДОПСКОГ ДИЈЕЛА ЈНА – НАШЕ СТРАТЕШКО ОПРЕДЕЉЕЊЕ / *Благоје Ачић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 5–6 (1990, септембар/децембар) ; стр. 283–287

Пригодна реч начелника Генералштаба оружаних снага СФРЈ, генерал-пуковника Благоја Ачића приликом уручења Награде „Војно дело” за 1990. годину.

212. О МОДЕЛИМА ПОПУНЕ ОРУЖАНИХ СНАГА / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 3 (1992, мај/јуни) ; стр. 201–222

Разматрано је пет основних модела попуне оружаних снага који се примењују или су примењивани у појединим земљама (милицијски, најамнички, добровољачко-плаћенички, регрутни и мешовити). Сваки од тих модела аутор анализира и наводи њихове дobre и лошe стране, везујући њихову примену за конкретне историјске, геополитичке и друге услове.

213. УТИЦАЈ ИЗМЕЊЕНИХ УСЛОВА ЗА ОРУЖАНУ БОРБУ НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О СОПСТВЕНИМ СНАГАМА / мр *Светозар Радишић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 4–5 (1992, јули/октобар) ; стр. 209 – 220

У чланку је указано на неке промене услова за оружану борбу и пропусте у раду појединача, јединице и установа везано за заштиту података о сопственим снагама. Аутор сматра да у војној организацији тајне ипак постоје, па је неопходно да се усаврши механизам њихове заштите, а у вези с тим наведене су и неке сугестије. На крају чланска аутор наглашава да безбедносну обуку старешина и војника треба подићи на највиши могући ниво, преко команди и јединице оружаних снага, ради подизања општег нивоа безбедности, безбедносне културе и схватања значаја заштите података. Јер, основни чинилац заштите и даље остају људи. Од њиховог патриотизма, свести,

информисаности и степена безбедносне културе непосредно зависи успешна заштита података о сопственим снагама, наглашава потпуковник Радишић.

214. ОСОБЕНОСТИ ВОЈНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ У ПАРТИЗАНСКОМ РАТУ / *Јово Никовић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 4–5 (1992, јули/октобар) ; стр. 221–246

У чланку се наводи да су протекли партизански ратови, поред одређених разлика и специфичности, имали и неке заједничке карактеристике, тако да се може говорити о постојању конкретне доктрине, односно војне стратегије партизанског рата, без обзира на то што она није теоријски целовито разрађена и обликована. Аутор сматра да је војна стратегија партизанског рата стратегија дуготрајног рата, стратегија комбиновања и офанзивна стратегија, и да се могућност за њен развој и антидогматичност изражавају као способност да се прилагођава променама које настају у процесу вођења оружане борбе.

215. ИСТИНЕ И ЗАБЛУДЕ О УЛОЗИ АРМИЈЕ У ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ГРАЂАНСКОМ РАТУ / др *Борђе Станчић*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 6 (1992, новембар/децембар) ; стр. 5–24

У чланку је дата критичка војностручна анализа протеклих историјских догађаја на простору претходне Југославије. Аутор жели да допринесе њиховом објективном сагледавању, па, у вези с тим, расправља о несагласности стратегијских циљева – политичких, војних и дипломатских, о заблудама и грешкама у методологији процене унутрашњих и спољних чинилаца, доминацији волунтаристичког идеолошко-политичког приступа у процени унутрашњих чинилаца, идеолошким заблудама и догмама, и погрешним проценама утицаја спољних чинилаца. Аутор, поред осталог, наводи шта би, по његовом мишљењу, требало урадити да се нова југословенска војска на самом почетку не „зарази“ старим болестима и њиховим рецидивима.

216. ТЕОРИЈСКИ ПРИСТУП ПРОЦЕНИ ВЕЛИЧИНЕ ОРУЖАНИХ СНАГА / *Слободан Максимовић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 6 (1992, новембар/децембар) ; стр. 70–88

Изложен је један од могућих теоријских приступа процени величине одбрамбених оружаних снага. Приступ аутора је оригиналан, без политичких, концепцијских и доктринарних ставова о одбрани, а полазна основа је апстрактни модел простора и одбране државе. Анализом тог модела долази се до једноставног аналитичког израза за одређивање потребног броја војника у разним оружаним снагама. Пошто је утврдио укупно потребан број војника, аутор је поставио апстрактни модел војне организације с одељењем као најнижом јединицом. На том моделу дошао је до једноставних аналитичких израза за укупно потребан број старешина и укупно бројно стање ратних оружаних снага. Резултате добијене према спроведеном методолошком поступку, аутор примењује на стање оружаних снага у свету, величину оружаних снага за заштиту уставног поретка, мирнодопске оружане снаге и број људи у резервном саставу.

217. КА НОВОМ МОДЕЛУ ВОЈНОГ ОРГАНИЗОВАЊА И ДЕЛОВАЊА / др *Војислав Стојковић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 6 (1992, новембар/децембар) ; стр. 231–233

Осврт на чланак мр Радована Грубача, пуковника, „Нека актуелна питања војне стратегије”, објављен у „Војном делу” бр. 3/92, који је добио Награду „Војно дело” за 1992. годину.

218. ВОЈСКА У ДЕМОКРАТСКОМ ПОРЕТКУ / др *Ејуб Кучук*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 1–2 (1993, јануар/април) ; стр. 217–235

Државна војска или војна држава – питање које зависи од положаја војске у систему друштвених односа. Потреба цивилне супремације и контроле војске. Демократска (цивилна) контрола – два модела. Цивилна контрола, професионализација и (де)политизација војске.

219. ПУТ НАШЕ ВОЈСКЕ / *Слободан Јајковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 5–17

Разматран је прећени пут наше војске, њен положај, професионализација, деполитизација и модернизација.

220. ИСТРАЖИВАЊА КАО ПРЕТПОСТАВКА ДОГРАДЊЕ ПЛАНСКЕ КАДРОВСКЕ ФУНКЦИЈЕ / мр *Бошко Надовеза*,

пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 79–86

Разматран је проблем истраживања у кадровској области и тражи се одговор на питање како да се конципира и методолошки дефинише да би добијени резултати омогућили одговарајући развој планирања кадра у Војсци Југославије. Ту проблематику аутор је изложио кроз разматрање неких основних питања.

221. ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ ИЗГРАДЊЕ И ОДРЖАВАЊА БОРБЕНЕ ГОТОВОСТИ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ОБЛАСТИ КОМАНДОВАЊА / Стојан Марковић, пуковник, mr Здравко Вићенчић, потпуковник, mr Јан Марчек, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 3–4 (1994, мај/август) ; стр. 34–45

Разматрани су основни проблеми изградње и одржавања борбене готовости Војске Југославије везани за организациону структуру, квантитативну и квалитативну структуру кадра, морал, обавештајно и материјално обезбеђење командовања. Аутори члanca дају и неке предлоге за решавање проблема и стварање услова за подизање и одржавање борбене готовости Војске Југославије.

222. САДРЖАЈНО-ТЕРМИНОЛОШКО ДЕФИНИСАЊЕ КАДРОВСКЕ ОБЛАСТИ У ВОЈСЦИ ЈУГОСЛАВИЈЕ / др Бошко Наговеза, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 3–4 (1994, мај/август) ; стр. 56–64

Приказан је концепт садржајно-терминолошког дефинисања кадровске области, без које се не може комплексно сагледати тај сложени систем и усмеравати развој његових елемената. Аутор наглашава да само комплексно дефинисан концепт обезбеђује да се кроз системски приступ целовито сагеда структура кадровске области и да само из таквог истраживања може произићи теоријска основа која омогућава одговарајући развој кадровске функције. У првом делу члanca приказана је целокупна кадровска структура, а у другом делу интегралне компоненте кадровског система. Анализиране су неке основне дефиниције кадрологије и кадровског система и елемената који га чине.

223. ПРИЛОГ ЗА КУЛТУРНИ ПРЕОБРАЖАЈ У ВОЈСЦИ ЈУГОСЛАВИЈЕ / mr Миле Стојковић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 6 (1995, новембар/децембар) ; стр. 161–169

Аутор сматра да се нови културни преображај у Војсци Југославије може успешно остварити ако се одговорно приступи целовитој спознаји основних вредности нашег националног бића, проучи и уважи класична и савремена теорија ратне вештине и систематски прати и проучава постојећи стратегијски концепт одбране развијених земаља и земаља у нашем окружењу. Један од првих, почетних корака у индивидуалној интелектуалној припреми за остварење новог лика нашег официра може да буде и проучавање изворне литературе из области опште и националне ратне вештине.

УДК 344:355.40(497.1)

224. ВОЈНА ТАЈНА И ЊЕНА ЗАШТИТА У ВОЈСЦИ ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Блађоје Љубисављевић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 3 (1996, мај/јуни) ; стр. 82–95

Наглашава се разлика између шпијунаже с елементом иностраног интереса и одавања тајни (државне, војне, службене), и указује на значај превентиве у спречавању угрожавања тајних података у војној организацији, као и на значај санкционисања нежељених и противправних поступака. Аутор разматра друштвено и историјско значење војне тајне, појмовно одређење тајне уопште, начине угрожавања војне тајне и заштиту тајних војних података.

УДК 355.23

225. ТРАНСФОРМАЦИЈА ДУХА ПРОФЕСИОНАЛНЕ ВОЈСКЕ / *др Љубомир Касадић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 4–5 (1996, јули/октобар) ; стр. 159–175

Аутор је покушао да укаже на одређене неприлагођености путева и недоследности у остварењу основних циљева и задатака образовно-васпитних институција. Упоредо с тим, покушао је да назначи правац преображаја духа професионалног војника.

УДК 355.3

226. ОДНОСИ У ВОЈНОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ / *mr Златомир Грујић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 6 (1996, новембар/децембар) ; стр. 126–141

Чланак садржи неколико целина са следећим насловима: Војска као друштвена институција; Социопсихолошке карактеристике војске; Животни и радни амбијент у војсци; Војна

субординација; Командни однос – основни друштвени однос у војсци; Командовање – војно руковођење; Основни проблеми у командовању; Функције, принципи и методе командовања; Улога руководиоца; Међуљудски односи у војсци. (Литература: 7 библ. јед.)

УДК 355.5:796.012

227. УТИЦАЈ ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ НА ВОЈНИЧКУ ОСПОСОБЉЕНОСТ / др *Недељко Рогић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 1 (1997, јануар/фебруар) ; стр. 99–120

У чланку је наглашено да је физичка припрема војника увек била веома значајна у оквиру борбене обуке. Након савладавања основних елемената обуке, припрема за одбрану земље обавља се кроз повећање ефикасности тих елемената. То је могуће, наводи аутор, само ако се одржава оптимални ниво базичних физичких способности, примерених потребама савладавања свих тешкоћа и напора у процесу обуке и школовања, односно успешном обављању борбених радњи и поступака, што је и основни циљ физичке обуке. Наглашава се да је утврђивање утицаја физичких способности на војничку осспособљеност приоритетан задатак војне науке. (Литература: 7 библ. јед.)

УДК 355/359

228. МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ КОЈЕ СЕ НАЈЧЕШЋЕ ПРИМЕЊУЈУ КАО ПОМОЋ У ОДЛУЧИВАЊУ И ИСТРАЖИВАЊУ У ВОЈНИМ ОРГАНИЗАЦИОНИМ СИСТЕМИМА / др *Радован Максић*, пуковник, др *Василије Мишиковић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 2 (1997, март/април) ; стр. 70–88

Приказане су карактеристике модела, метода и техника које се примењују као помоћ у одлучивању и истраживању појава и процеса који се одвијају у војним организационим системима. Поред тога, наведене су и нове математичке теорије које чине њихову теоретску подлогу, као и настанак, развој, садашње стање и тренд њиховог развоја. (Литература: 9 библ. јед.)

Руковођење и командовање

229. ТИМСКИ РАД У ТЕОРИЈИ И ПРАКСИ РУКОВОЂЕЊА И КОМАНДОВАЊА / Бранко Мамула, адмирал. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 5 (1983, септембар/октобар); стр. 5–24

Приступ проблему тимског рада, као специфичној методи у систему руковођења и командовања. Суштина и садржај тимског рада. Области и начин примене тимског рада у оружаним снагама. Битне претпоставке за ширу и организованију примену тимског рада. Место и улога старешине у систему руковођења и командовања и профил старешинског кадра.

230. УТИЦАЈ ОБАВЕШТАЈНЕ ФУНКЦИЈЕ НА ЕФИКАСНОСТ РУКОВОЂЕЊА И КОМАНДОВАЊА У ОРУЖАНОЈ БОРБИ / Велимир Кнежевић, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 5 (1983, септембар/октобар); стр. 48–56

Значај обавештајне функције у процесу руковођења и командовања у оружаној борби. Рад команде (штаба) на процени непријатеља и улога обавештајног органа. Нека искуства из рада обавештајног органа у Народноослободилачком рату.

231. ПРАВНА ПРИРОДА НАРЕЂЕЊА ПРЕТПОСТАВЉЕНОГ СТАРЕШИНЕ / др Миомир Лујовић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 5 (1983, септембар/октобар); стр. 72–92

Појам наређења и његова обележја. Дефиниција наређења у теорији и законодавству. Битна обележја наређења и особеност војног наређења. Кривична одговорност за неизвршење наређења, с освртом и на југословенско кривично право. Одговорност за кривично дело учињено по наређењу претпостављеног старешине.

232. УСПЛЕШНО ПРЕДВИЋАЊЕ БУДУЋНОСТИ – БИТНА ПРЕТПОСТАВКА ЕФИКАСНОГ И РЕАЛНОГ ПЛАНИРАЊА РАЗВОЈА ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / др Никола Чубра, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април); стр. 5–18

Потребе и суштине предвиђања у области одбране. Области примене предвиђања у војсци. Методе предвиђања у области народне одбране. Специфичности предвиђања у условима организовања општенародне одбране. Предвиђање – саставни део и

претпоставка успешног планирања развоја општенародне одбране (излагање на окружлом столу).

233. РАЗМЛЕНА ИНФОРМАЦИЈА – АКТУЕЛАН ПРОБЛЕМ РУКОВОЂЕЊА И КОМАНДОВАЊА У БОРБЕНИМ СИТУАЦИЈАМА / мр Јанко Берглез, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр.4 (1984, јули/август) ; стр. 56–67

Промене у размени информација. Садашње информацијске потребе команде здружене тактичке јединице. Последице отежаног задовољавања информацијских потреба команде здружене тактичке јединице. Где су решења проблема размене информација. Способност старешине да своје мисли излаже на концизан и разумљив начин, посебно када је реч о преносу тих мисли – информација, посредством техничких средстава везе.

234. ПРИМЕНА ТИМСКОГ РАДА У КОМАНДАМА И ШТАБОВИМА НА ТАКТИЧНОМ И ОПЕРАТИВНОМ НИВОУ РУКОВОЂЕЊА И КОМАНДОВАЊА / мр Милисав Секулић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 99–108

Појам, садржај и облици примене тимског рада. Примена тимског рада у процесу доношења одлука. Неке тешкоће и ограничења у примени тимског рада.

235. ЗНАЧАЈ, ПРОЦЕНА И НАЧИН ПРИКАЗИВАЊА КЛИМАТСКИХ, ХИДРОЛОШКИХ И ФЕНОЛОШКИХ КАРАКТЕРИСТИКА НА НИВОУ ОПЕРАТИВНО-СТРАТЕГИЈСКИХ КОМАНДИ / Јаков Ловрић, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 5 (1984, септембар/октобар) ; стр. 39–62

Сазнања савремене војне теорије о улози природних услова за вођење рата. Место природних услова рата у нашој доктрини употребе оружаних снага. Умањење предности евентуалног агресора и савремене ратне технике при неповољним метеоролошким и хидролошким условима и њима изазваним теренским условима (блато, плављење, снежни покривач, лапавица, поледица, висок водостај, магла итд.).

236. САРАДЊА КАО ОБЛИК ОБЈЕДИЊАВАЊА БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА И ОТПОРА У ЗОНИ ДЕЈСТВА ДИВИЗИЈЕ КОПНЕНЕ ВОЈСКЕ / мр Милисав Секулић, пуковник. // У:

Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 1 (1985, јануар/фебруар) ; стр. 86–99

Место и улога сарадње у систему руковођења и командовања у општенародном одбрамбеном рату. Сарадња као битан фактор у реализацији основних ставова и захтева наше концепције и доктрине вођења општенародног одбрамбеног рата, а пре свега у усклађивању, првенствено, офанзивних напора и активности свих субјеката друштва у вођењу оружане борбе и других облика борбе и општенародног отпора, у свим областима друштвеног живота. Сарадња је битна и у реализацији масовног учешћа становништва у супротстављању агресору и у вођењу оружане борбе и других облика борбе и општенародног отпора, а неопходна је и за усклађивање различитих борбених дејстава и њихове повезаности.

237. ТЕХНОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКИ ЕЛЕМЕНТАТ У ОДНОСУ ПРЕТПОСТАВЉЕНИ-ПОТЧИЊЕНИ / *Василије Церовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 1 (1985, јануар/фебруар) ; стр. 100–111

Разматран је однос претпостављени-потчињени, условљеност тог односа, како се он испољавао у прошлости и карактеристике и тенденције његовог развоја у нашој армији.

238. НЕКА АКТУЕЛНА ПИТАЊА ИЗВОЂЕЊА КОМАНДНО-ШТАБНИХ РАТНИХ ВЕЖБИ / *Гаврило Пушић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 3 (1985, мај/јуни) ; стр. 117–130

Проигравање борбених дејстава ноћу и у условима ограничene видљивости. Решавање проблема противелектронске борбе и функционисања друштвено-политичког и економског система у општенародном одбрамбеном рату. Обука кадра с тежиштем на одређена питања.

239. ОДНОСИ У РУКОВОЂЕЊУ И КОМАНДОВАЊУ ТЕРИТОРИЈАЛНОМ ОДБРАНОМ / *Велимир М. Кнежевић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 69–80

Руковођење и командовање на нивоу друштвено-политичке заједнице. Територијална одбрана општине у систему руковођења и командовања. Односи у руковођењу и командовању јединицама Југословенске народне армије и Територијалне одбране.

240. ОРГАНИЗАЦИОНО-МЕТОДОЛОШКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ПРИМЉЕНЕ ТИМСКОГ РАДА У ОРУЖАНИМ СНАГАМА / др *Никола Чубра*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 81–96
Суштина и предности тимског рада. Прилагођавање организационо-формацијске структуре потребама организованије примене тимског рада. Приступ формирању тима и координација његовог рада. Остале претпоставке тимског рада.
241. ПРЕДВИЂАЊЕ У ВОЈНОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ / mr *Сијасоје Мучибабић*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 97–119
Појам и суштина предвиђања. Нивои и врсте предвиђања. Методе предвиђања. Предвиђање и остваривање. Чланак је илустрован са седам табела и девет слика.
242. ОСТВАРИВАЊЕ САРАДЊЕ У ПРИПРЕМИ ОДБРАМБЕНЕ ОПЕРАЦИЈЕ АРМИЈЕ / *Алојз Бендаш*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 2 (1986, март/април) ; стр. 128–142
Сарадња као специфичан облик координације активности у оружаној борби. Садржај и начин остваривања сарадње у припреми одбрамбене операције армије. Организовање сарадње између органа команде армије и руководства друштвено-политичких заједница. Израда плана сарадње као посебног борбеног документа.
243. АНАЛИЗА И УОПШТАВАЊЕ ИСКУСТАВА КАО ФУНКЦИЈА У ПРОЦЕСУ РУКОВОЂЕЊА И КОМАНДОВАЊА У СИСТЕМУ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ / *Ивана Микашић-Милановић*, војни службеник II класе. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 2 (1986, март/април) ; стр. 143–154
Аутор чланка истиче да анализа функционисања било којег друштвеног система, па према томе и система општенародне одбране, указује да се у њему паралелно одвијају две делатности: управљачка и изршна делатност. Ефикасност функционисања система ОНО у целини и појединачних организајских елемената структуре тог система зависиће од тога како ће његов систем руковођења и командовања обављати своје функције, од којих су најважније планирање, организовање и

контрола. Значај информација у систему руковођења и команђовања. Искуства из Народноослободилачког рата.

244. САДЕЈСТВО КАО ОБЛИК КООРДИНАЦИЈЕ БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА / Гаврило Пуйић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 3 (1986, мај/јуни) ; стр. 128–145

Појам, врсте и начела садејства. Утицај места и времена на начин организовања садејства. Метод рада команди и штабова на организовању садејства. Провера, утврђивање и остваривање садејства.

245. ПОЗАДИНА И ЊЕНО МЕСТО У РУКОВОЂЕЊУ И КОМАНДОВАЊУ У РАТУ / Велимир Кнежевић, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 5 (1986, септембар/октобар) ; стр. 90–101

Сигурно и непрекидно функционисање позадинског обезбеђења борбених дејстава – један од примарних задатака органа руковођења и команђовања на свим нивоима. Размештај органа позадине на командном месту. Позадинско командно место. Провера одређених решења у пракси. Развијање позадинских јединица и органа за позадину и њихово практично увежбавање. Значај сагледавања рада позадине у комплексном проблему руковођења и команђовања.

246. НЕКЕ ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ РУКОВОЂЕЊА / др Славко Марјановић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 6 (1986, новембар/децембар) ; стр. 66–87

Проучавање проблематике руковођења. Руковођење као једна од основних функција организације. Проблеми, улога, методи и инструменти и процес руковођења. Теоријске основе руковођења у оружаним снагама.

247. НЕПРЕКИДНОСТ ИНФОРМАЦИОНИХ ТОКОВА – ПРЕТПОСТАВКА УСПЕШНОСТИ РУКОВОЂЕЊА И КОМАНДОВАЊА / mr Владислав Шејец, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 4 (1987, јули/август) ; стр. 59–75

У чланку је наглашено да је за ефикасан рад команде или штаба у борбеним дејствима неопходно перманентно прикупљање информација, њихова правовремена и квалитетна обрада и систем веза спреман да их правовремено и сигурно пренесе.

Повећањем количине нових информација ефикасност руковођења и командовања брзо се повећава, а смањују се број варијаната које треба анализирати и време за доношење одлуке. Према томе, напомиње аутор чланка, најзначајнији проблем руковођења и командовања у савременим условима јесте прикупљање, обрада, предаја и чување информација.

248. РУКОВОЂЕЊЕ БОРБОМ И ОТПОРОМ У ОПШТИНИ НА ПРИВРЕМЕНО ЗАПОСЕДНУТОЈ ТЕРИТОРИИ / мр *Дане Јошарковић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 4 (1987, јули/август) ; стр. 144–157

Органи руковођења у општини и њихове надлежности. Надлежности органа општине у руковођењу борбом и отпором на привремено запоседнутој територији.

249. РАД ПОЛИТИЧКИХ ОРГАНА КОМАНДЕ (ШТАБА) НА КОМАНДНО-ШТАБНИМ РАТНИМ ВЕЖБАМА У ПРОЦЕСУ ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ / мр *Слободан Манојловић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 5 (1987, септембар/октобар) ; стр. 110–126

Рад политичког органа пре и после пријема задатка. Садржај и метод процене морално-политичког фактора. Извори морално-политичке процене. Процена борбеног морала противника. Процена моралне снаге и борбеног морала сопствених јединица. Подношење предлога команданту ради оцене морално-политичког фактора и предузимање мера и активности за морално-политичко обезбеђење предстојећих борбених дејстава.

250. Др *Бошко Тодоровић*, пуковник, Грѓо Чичин-Шашин, пуковник: „ОРГАНИЗОВАЊЕ И ВОЂЕЊЕ ОРУЖАНЕ БОРБЕ И СВИХ ДРУГИХ ОБЛИКА ОПШТЕНАРОДНОГ ОТПОРА НА ПРИВРЕМЕНО ЗАПОСЕДНУТОЈ ТЕРИТОРИИ” / мр *Милисав Секулић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 5 (1987, септембар/октобар) ; стр. 182–193

Осврт на књигу објављену под насловом наведеним у библиографском опису, која је изашла 1987. године у Београду, у издању Завода за организацију пословања и образовања кадрова. Аутори осврта наводе да књигу чини пет поглавља, која појединачно анализирају.

251. МОГУЋНОСТИ И ОГРАНИЧЕЊА СИСТЕМАТСКОГ ПРИСТУПА У ВОЈНОМ РУКОВОЂЕЊУ / др *Милко Џуара*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 2 (1988, март/април) ; стр. 92–114

Појам и суштина системског приступа. Појмовна разграничења управљања и руковођења. Могућности и ограничења системског приступа и шта његова примена омогућава у војном руковођењу. (Литература: 15 библ. јед.)

252. ПРИЛОГ РАСПРАВИ О РУКОВОЂЕЊУ ОРУЖАНОМ БОРБОМ И ОШТЕНАРОДНИМ ОТПОРОМ НА ПРИВРЕМЕНО ЗАПОСЕДНУТОЈ ТЕРИТОРИЈИ НА СТРАТЕГИЈСКОМ И ОПЕРАТИВНОМ НИВОУ / мр *Милисав Секулић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 2 (1988, март/април) ; стр. 159–172

У раду се полемише о неким ставовима др Бошка Тодоровића које је изнео у свом чланку „Руковођење оруженом борбом и општенародним отпором на привремено запоседнутој територији на стратегијском и оперативном нивоу”, објављеном у „Војном делу” бр. 6/87. Неслагање се односи на тумачење садржаја и смисла руковођења општенародним отпором и руковођења оруженом борбом од стране друштвено-политичких заједница.

253. Пуковник др *Бранислав Јовановић*: „РУКОВОЂЕЊЕ ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАНОМ И ДРУШТВЕНОМ САМОЗАШТИТОМ У МЕСНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА И ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА” / *Драгутин Чачић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 2 (1988, март/април) ; стр. 211–223

Књигу под насловом наведеним у библиографском опису издао је Завод за организацију пословања и образовања кадрова, Београд, 1987. године. У приказу књиге наводи се, поред осталог, да је њен аутор теоријски уопштио функцију руковођења у области општенародне одбране и друштене самозаштите, при чему се ослањао на научне поставке руковођења у другим областима рада. Аутор приказа коментарише сва поглавља књиге и, на крају, даје закључак да је у целини, према композицији, садржају и методолошком приступу у разматрањима различитих проблема теорије руковођења, веома осмишљено дело.

254. ДЕЛОВАЊЕ ОРГАНА РУКОВОЂЕЊА ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАНОМ И ДРУШТВЕНОМ САМОЗАШТИТОМ У ВАНРЕДНИМ ПРИЛИКАМА / mr *Милан Мијалковски*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 3 (1989, мај/јуни) ; стр. 97–113

Искуства из одбрамбено-самозаштитне праксе показују да специјални рат против СФРЈ може ескалирати до таквог степена да његови носиоци и снаге отвореним насиљем покушају да сруше Уставом утврђено друштвено уређење. Таква стања испољена на делу територије или земље у целини у Закону о општенародној одбрани квалификују се као ванредне прилике. Карактеристике ванредних прилика, наглашава аутор, захтевају да систем ОНО и ДСЗ, ради отклањања тих прилика, ефикасно функционише. То је могуће остварити, каже mr Мијалковски, само уколико органи власти и самоуправљања и органи руковођења ОНО и ДСЗ доследно и бескомпромисно остварују своју улогу, односно ако органи руковођења енергично, правовремено и ефикасно остварују све функције руковођења. (Литература: 15 бил. јед.)

255. *Милко Џупара*: „ЕКОНОМСКИ ЧИНИЛАЦ У ВОЈНОМ РУКОВОЂЕЊУ” / dr *Никола Пејировић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 197–202

Приказ књиге Милка Џупаре „Економски чинилац у војном руковођењу”, коју је издао Војноиздавачки и новински центар из Београда. Вредност књиге, истиче се у приказу, утолико је већа што, у условима све ограниченијих средстава за финансирање ЈНА и оружаних снага у целини, покреће неке практичне проблеме и нуди одређен приступ њиховом решавању.

256. УТИЦАЈ ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ НА РУКОВОЂЕЊЕ И КОМАНДОВАЊЕ / *Анђе Пезељ*, пуковник, dr *Радомир Јанковић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 5 (1989, септембар/октобар) ; стр. 79–92

Примена информационе технологије у руковођењу и командовању. Могућности обезбеђивања техничких информационих средстава. Претпоставке које треба да испуни информациона технологија.

257. МОДЕРНИЗАЦИЈА СИСТЕМА РУКОВОЂЕЊА И КОМАНДОВАЊА И КОМАНДНО-ИНФОРМАЦИЈСКИ СИСТЕМИ / др *Рамиз Абдули*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 1 (1990, јануар/фебруар) ; стр. 91–119

Аутор разматра намену, могућност, функције, процесе одлучивања, структуру, састав и карактеристике командно-информационих система, као и услове за њихов развој. Наводи податке о командно-информационих системима неких страних армија. (Литература: 11 библ. јед.)

258. НЕКИ ПРОБЛЕМИ РУКОВОЂЕЊА ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАНОМ И ДРУШТВЕНОМ САМОЗАШТИТОМ У ВЕЛИКИМ ГРАДОВИМА / др *Јаћош Дујовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 1 (1990, јануар/фебруар) ; стр. 180–199

Анализа нормативноправних докумената којима је уређен статус великих градова, као сложених друштвено-политичких заједница, указује на бројне недостатке у дефинисању њихових компетенција у свим областима друштвеног живота, што битно утиче и на организовање одбрамбено-самозаштитног система и руковођења општенародном одбраном и друштвеном самозаштитом у миру и рату. Наглашено је да организација појединих органа града није усклађена са његовим потребама, а њихове надлежности, права и обавезе често се преплићу, што отежава функционисање система општенародне одбране и друштвене самозаштите.

259. КРИТЕРИЈУМИ ЦЕНТРАЛИЗАЦИЈЕ РУКОВОЂЕЊА ОДБРАНОМ С АСПЕКТА НАУЧНИХ ТЕОРИЈА / др *Ђорђе Станић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 3–4 (1990, мај/август) ; стр. 210–237

Научне теорије релевантне за проблем централизације – децентрализације руковођења. Основни параметри за процену кризне ситуације. Однос наведених теорија и параметара и стања у руковођењу општенародном одбраном. Шта би требало централизовати на нивоу СФРЈ у систему општенародне одбране. Однос између централизације руковођења и креативног комбиновања (излагање на окружном столу о теми „Доградња општенародне одбране...“).

260. ИНФОРМАЦИОНА ТЕХНОЛОГИЈА У СИСТЕМУ РУКОВОЂЕЊА И КОМАНДОВАЊА / mr *Милан Заклан*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 18–36

Анализирана је условљеност модернизације система руковођења и командовања применом средстава и метода информационе технологије. Разматрани су информационо обезбеђење и командно-информациони системи, информациона технологија као основа командно-информационих система, место командно-информационих система у систему руковођења и командовања, системски приступ развоју и аспекти развоја командно-информационих система. (Литература: 8 библ. јед.)

261. ОЦЕЊИВАЊЕ И КОНТРОЛА / *Душан Пекић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 158

Краћи извод из члanca објављеног у „Војном делу“ бр. 3/69 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1854).

262. ОДНОС РУКОВОЂЕЊА И КОМАНДОВАЊА У ТЕОРИЈИ И ПРАКСИ ВОЈНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ / mr *Бранислав Јовановић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 164

Краћи извод из члanca објављеног у „Војном делу“ бр. 2/75 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1869).

Командовање

УДК 358.2:355.422

263. ОПТИМИЗАЦИЈА КОМАНДОВАЊА ПОНТОНИРСКИМ БАТАЉОНОМ / mr *Миодраг Пойловић*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 1 (1996, јануар/фебруар) ; стр. 113–127

Наводе се сазнања о везама и односима, комуникацијама, броју физичких веза, укупној успешности и командовању у

понтонирском батаљону, што све скупа омогућује оптимизацију командовања тим батаљоном. (Литература: 19 бил. јед.)

УДК 359.681.3

264. ПРИСТУП ИНФОРМАЦИОНОЈ ПОДРШЦИ КОМАНДОВАЊА НАОРУЖАНИМ БРОДОВИМА РЕЧНЕ РАТНЕ ФЛОТОЕ / др *Радомир Јанковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 3 (1996, мај/јуни) ; стр. 48–64

У раду је представљен могући приступ информационој подршци командовања наоружаним бродовима Речне ратне флотиле. Предложен је хијерархијски дистрибутивни командно-информациони систем (КИС-РРФ), који обухвата више различитих сензора, рачунара, показивача, система за управљање ватром и средстава везе. (Литература: 5 бил. јед.)

УДК 623.615:681.5

265. ПРИМЕНА ЕКСПЕРТНИХ СИСТЕМА НА КОМАНДОВАЊЕ ВЕЗОМ У ОПЕРАТИВНОЈ ЈЕДИНИЦИ / др *Борђе Машић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 4–5 (1996, јули/октобар) ; стр.176–190

Структура експертних система у командовању. Намена експертног система за командовање везом у оперативној јединици (процена ситуације; предлози за организовање веза; контрола рада система веза). Начин реализације експертног система за командовање везом. Структура експертног система за командовање везом у оперативној јединици (Знање експертног система, за командовање везом у оперативној јединици, на нивоу база знања; управљачки елемент). Значај примене експертног система за командовање везом у оперативној јединици.

ДОКТРИНЕ

УДК 355.02(497.1)

266. ЗАХТЕВИ ДОКТРИНЕ ОДБРАНЕ И ВОЛНЕ ДОКТРИНЕ САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / др *Милинко Симићовић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 3 (1997, мај/јуни) ; стр. 89–98

Разматрана је категорија рата као друштвени феномен и његов основни садржај – оружана борба. Теоријски су дефинисани најважнији појмови који су у логичној вези с ратом и оружаном борбом (наука, војна наука, доктрина, доктрина одбране и војна доктрина). Такође, дефинисани су критеријуми пројектоване изградње Војске Југославије и функције одбране као полазишта за обликовање војнодоктринарних докумената. Указано је и на основне садржаје наше војне доктрине и проблеме у вези с тим. (Литература: 4 библ. јед.)

Државна доктрина

267. РАТНА ДОКТРИНА СР ЈУГОСЛАВИЈЕ / мр *Злахиомир Грујић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 1 (1995, јануар/фебруар) ; стр. 47–63

Појам ратне доктрине. Чиниоци, структура, садржај, карактер и значај ратне доктрине.

268. РАТ У ДРУШТВЕНОЈ ДОКТРИНИ РИМОКАТАОЛИЧКЕ ЦРКВЕ / мр *Зоран Милошевић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 6 (1995, новембар/децембар) ; стр. 80–99

Указује се на чињеницу да Римокатоличка црква развија друштвену доктрину којом регулише привредни и политички живот верника. У оквиру доктрине, развија се и теорија праведног рата. Историјски је могуће пратити развој те доктрине од потпуног одбијања служења (паганске) војске до прилагођавања нормама Римског царства, па тако и прихватања војске и рата као саставног дела политичког хришћанског живота. Сама црква, каже аутор, водила је више крсташких и неколико мањих верских ратова.

УДК 355.02(497.1)

269. ПРИЛОГ РАЗМАТРАЊУ ОСНОВА НОВЕ ДОКТРИНЕ ОДБРАНЕ СР ЈУГОСЛАВИЈЕ / др *Милан Оїачић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 4–5 (1997, јули/октобар) ; стр. 146–171

Разматрање и утврђивање неких основних опредељења нове доктрине одбране Савезне Републике Југославије, приоритетно намеће потребу промишљања неких значајних обележја геополитичког и међународног окружења у којем се СР Југославија налази и у којем тежи да опстане и очува свој идентитет. У вези с тим, аутор, поред осталог, разматра војно-политички положај и облике угрожавања безбедности СР Југославије, као и основне државне интересе, циљеве и функције одбране.

УДК 327:355/359(497.1)

270. МЕЂУНАРОДНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИЧКА ДОКТРИНА СР ЈУГОСЛАВИЈЕ. (Међународни односи и безбедност земље) / др *Предраг Симић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 132–146

Разматран је унутрашњи и међународни положај Савезне Републике Југославије и њена политичка доктрина, као и збивања на Балкану и шире, у вези са завршетком „хладног рата” и распадом биполарног система међународних односа у Европи.

Војна доктрина

271. УТИЦАЈ НАШИХ УСЛОВА НА НАШУ ВОЈНУ ДОКТРИНУ / *Милутин Шушовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/децембар) ; стр. 115–130

Утицај поједињих фактора на правilan избор, изградњу и развој војне доктрине (међународна политичка и војна ситуација, међународни и географско-стратегијски положај Југославије, унутрашње друштвено уређење и стање унутрашњих политичких односа, ратни потенцијал и оружане снаге земље, традиције и ратно искуство).

272. УТИЦАЈ ТЕХНОЛОГИЈЕ НАОРУЖАЊА НА ВОЈНЕ ДОКТРИНЕ И ВОЂЕЊЕ ОРУЖАНЕ БОРБЕ / *Жарко Шоћа*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 86–102

Главни правци и импликације развоја технологије наоружања. Неке импликације развоја технологије наоружања на вођење оружане борбе. Еволуција у војним доктринама. Нове технологије оружја и људски фактор. Императиви и границе увођења нове технологије оружја (излагање на окружном столу).

273. ПОЈАВА НОВИХ КРУПНИХ ПОВРШИНСКИХ БРОДОВА РАТНЕ МОРНАРИЦЕ СССР-а И ЊЕН УТИЦАЈ НА СОВЈЕТСКУ ПОМОРСКУ РАТНУ ДОКТРИНУ / др *Тоне Жабкар*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 199–214

Нови типови крупних површинских бродова РМ СССР-а, као значајан елеменат тзв. балансирања са којим државно и морнаричко руководство СССР-а, на садашњем нивоу односа снага, настоји да обезбеди развој, употребу и прихват властите подводне флоте од дејства противподморничких снага супротне коалиције. Наводе се неки носачи авиона, крстарице и разарачи који припадају РМ СССР-а и краћи подаци о њима.

274. ПРИЛОГ ОТВАРАЊУ НОВИХ МОГУЋНОСТИ РАЗВОЈА ДОКТРИНЕ НАШЕ ОДБРАНЕ / *Милан Ђелогрлић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 115–134

Осврт на студију адмирала флоте Бранка Мамуле „Савремени свијет и наша одбрана”. О методу који је аутор применио у том делу. Теоријски и практички домашаји дела. Анализа деловања војног фактора у свету и тенденције његовог развоја. Достигнућа и правци даљег развоја концепције и доктрине општенародне одбране. Руковођење општенародном одбраном и руковођење и командовање оружаним снагама.

275. ТЕОРИЈСКИ И ПРАКТИЧКИ АСПЕКТИ МОГУЋНИХ ПРОМЈЕНА У ДОКТРИНИ ОРУЖАНЕ БОРБЕ И У РАТНОЈ ВЈЕШТИНИ / *Бранко Мамула*, адмирал флоте. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 5 (1986, септембар/октобар) ; стр. 11–53

Промене у доктрини оружане борбе у нашој ратној вештини. Проблеми обезбеђења од стратегијског изненађења. Проблем мобилизације оружаних снага и друштва. Промене у схваташњу места, улоге и начина остваривања стратегијског маневра. Квалитативно ново поимање простора као фактора рата и оружане борбе. Вођење прве битке и првих операција. Непосредна одбрана градова, борба и отпор у њима. Трансформација облика оружане борбе и облика војне организације. Неке специфичности операција на привремено запоседнутују територији. Специфичности логистичке подршке у нашој доктрини и ратној вештини. Правци даље изградње оружаних снага (из књиге адмирала флоте Бранка Мамуле „Савремени свијет и наша одбрана”, издање Војноиздавачког завода Београд, 1985).

276. УТИЦАЈ ВОЈНИХ ДОКТРИНА ВЕЛИКИХ СИЛА И ВОЈНИХ БЛОКОВА НА ДОКТРИНУ РАЗВОЈА И УПОТРЕБЕ ОРУЖАНИХ СНАГА ДРУГИХ ЗЕМАЉА / *Милун Николић*, вицеадмирал. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 6 (1987, новембар/децембар) ; стр. 39–57

Нека битнија обележја нових доктрина великих сила и војних блокова. Доктрине дубоких удара (НАТО), „ваздушно-копнене битке” (САД) и „сукоба ниског интензитета” (САД). Савремени совјетски доктринарни ставови о нападу. Основни доктринарни проблеми браниоца. Доктринарни проблеми везани за техничку модернизацију оружаних снага. Проблеми у области доктрине употребе снага, у области руковођења и командовања и односа према простору.

277. РАТНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО И ПРОТИВВАЗДУШНА ОДБРАНА У ДОКТРИНИ ОДБРАНЕ ОСЛОНЦЕМ НА ВЛАСТИТЕ СНАГЕ / *Антон Тус*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 5 (1988, септембар/октобар); стр. 134–148

Карактеристике развоја војних доктрина у свету које су значајне за доктрине ратног ваздухопловства. Развој наше војнотеоријске мисли и доктрине Ратног ваздухопловства и противваздушне одбране. Место, улога и задаци РВ и ПВО у стратегији општенародног одбрамбеног рата. Људски и материјално-технички чинилац у доктрини наших оружаних снага, па тиме и у Ратном ваздухопловству и противваздушној одбрани.

278. О СТРАТЕГИЈИ И ДОКТРИНИ ОДБРАНЕ / *Славо Илић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 6 (1988, новембар/децембар) ; стр.11–39

Аутор је на синтетичан начин коментарисао научнотеоријски и публицистички опус адмирала флоте Бранка Мамуле. Због опсежности и разноврсности његовог дела, коментарисане су само основне научне тезе и теоријске новине које су значајан допринос развоју наше војнотеоријске мисли и праксе.

279. СПЕЦИЈАЛНИ РАТ У ОКВИРУ ДОКТРИНЕ СУКОБА НИСКОГ ИНТЕНЗИТЕТА / *Мираш Стојанић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 29–58

Специјални рат, наглашава Стојанић, постао је универзална светска појава и глобална доктрина, која је омогућила да се стратегија доминације проширује и да ћај рат постаје све више супституција оружане агресије, јер омогућује остваривање стратегијских циљева без директне употребе војне силе. Деловање закона ограничавања рата утицало је на то да се на светској сцени појави нова глобална доктрина – доктрина сукоба ниског интензитета, у чије оквире се уклапа доктрина специјалног рата. За мале и недовољно развијене земље та доктрина, наглашава Стојанић, нови је изазов за предузимање нових одбрамбених мера.

280. НОВИНЕ У ДОКТРИНАМА КОПНЕНЕ ВОЈСКЕ САД И НАТО / *Милосав Ђорђевић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 176–188

Савремени техничко-технолошки развој у области наоружања и војне опреме, посебно развој система конвенционалног оружја, утицао је и на појаву нових доктрина у оружаним снагама САД и Северноатлантског пакта. Стoga су почетком осамдесетих година, истиче аутор, разрађене и усвојене доктрина „ваздушно-копнене битке” (САД) и доктрина дубоких удара. Битне карактеристике тих доктрина јесу истовремена дејства по снагама противника на целокупној дубини његовог распореда. Наведене су и основне карактеристике модернизације оружаних снага САД и Северноатлантског пакта.

281. САРЕМЕНЕ ВОЈНЕ ДОКТРИНЕ – СУКОБ НИСКОГ ИНТЕНЗИТЕТА / *Марјан Крањиц*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 5–6 (1990, септембар/децембар); стр. 59–85

Основна опредељења и типологија савремених доктрина сукуба ниског интензитета. Америчка доктрина сукоба ниског интензитета (копнена војска, ратно ваздухопловство, ратна морнарица). Совјетска варијанта доктрине сукоба ниског интензитета. Предлог типологије дејствује у сукобу ниског интензитета.

282. ПРОМЕНЕ У САВРЕМЕНИМ ВОЈНИМ ДОКТРИНАМА / *Милован Вуковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 6 (1992, новембар/децембар) ; стр. 89–99

Указано је на промене у Централној и Источној Европи које су значајно утицале на измену европског, па и светског војног поретка. Истиче се да Русија, као наследница Совјетског Савеза, у велико остварује одбрамбену доктрину, смањује своје оружане снаге, али задржава респективан ниво војне моћи, који ће јој задуго омогућити статус једног од најзначајнијих војних чинилаца у свету. Аутор наводи различита гледишта и процене о томе према којем и каквом потенцијалном противнику НАТО формулише нову стратегију. Наглашава се да НАТО посебну пажњу посвећује снагама за брзе интервенције и променама у војним доктринаМА САД, Немачке и Италије.

283. ОГЛЕД О ПОЛИТИЦИ ОДБРАНЕ И ВОЈНОЈ ДОКТРИНИ / др Миланко Зорић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 37–55

У раду се наводи да политику одбране утврђују и воде влада и парламент, односно органи извршне и законодавне власти, те да је то циљна и прагматична врста државне делатности, усмешена на подизање одбрамбене способности и војне моћи, а да се у средишту политике одбране налазе основни државни и национални интереси и вредности. Полазећи од наведеног, аутор разматра основне државне и националне интересе и циљеве, функције, циљеве, задатке и чиниоце политике одбране, облике угрожавања безбедности земље споља и изнутра, избор војне доктрине, избор облика вођења рата и рат против коалиције.

284. ДОКТРИНАРНО ПРАВИЛО КОПНЕНЕ ВОЈСКЕ САД – ФМ 100–5 / Живко Лукић, капетан бојног брода у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 1–2 (1994, јануар/април) ; стр. 164–180

Осврт на правило КоВ САД ФМ 100–5 (Операције), које је изашло у јуну 1993. године, а у којем је развијена доктрина КоВ САД позната као „Ваздушно-копнена битка” (извод из чланка објављен је у „Војном делу” бр. 6/98).

285. КАКО МИСЛИТИ ДОКТРИНУ / мр Душан Вишњић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 1 (1995, јануар/фебруар) ; стр. 34–46

Аутор разматра војну доктрину, за коју сматра да је површино научно дефинисана, нејасно и неодређено конципирана, неидентификована и с озбиљним теоријско-методолошким недостаћима у структури и садржају, те да је, као таква, изузетан теоријски и практичан изазов савременој војној мисли. У чланку је учињен покушај да се, у недостатку било каквих непосредних теоријско-методолошких ослонаца, конципира идеја решења наведених и других проблема и тиме иницирају посленици војне мисли на даља трагања за истином о доктрини, а тиме и за поузданјом основом практичних решења наших доктринарних тешкоћа. (Литература: 9 библ. јед.)

286. ИНФОРМАТИЧКЕ ОПЕРАЦИЈЕ – ДАЉА РАЗРАДА ДОКТРИНЕ КОВ-а СЛЕДИЋЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА

/ Живко Лукић, капетан бојног брода у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 4–5 (1995, јули/октобар) ; стр. 210–236

У „Војном делу“ бр. 1–2/94. објављен је приказ „Доктринарног правила КоВ САД ФМ 100–5“, објављеног јуна 1993. године. Војни стратези САД, на основама начела новог правила, разрадили су бројне начине употребе информација у најширем смислу ради постизања војних циљева. У часопису „Military Review“ од новембра 1994, група еминентних аутора из Генералштабне школе КоВ САД објавила је више чланака у којима је разрађена та проблематика с различитих аспеката, усмерених ка пројекцији америчке војне сile у 21. веку. У тексту је дат обједињени приказ тих чланака.

УДК 358.2:355.4

287. ИНЖИЊЕРИЈА У ДОКТРИНИ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / Душан Станијан, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 1 (1996, јануар/фебруар) ; стр. 147–160

Аутор образлаже потребу за променом функције инжињерије као рода војске у теорији ратне вештине. Наглашава да је инжињерија до сада била основни носилац инжињеријског обезбеђења борбених дејстава, а неке садржаје инжињеријског обезбеђења, на пример, запречавање, истовремено разматра и као садржај оружане борбе. Стoga, на основу теорије и праксе, предлаже нову типизацију садржаја оружане борбе у које уврштава и инжињеријска дејства. Осим тога, наводи нову дефиницију инжињеријских дејстава и њихове нове садржаје, разрађује функцију инжињерије по дубини и однос према другим субјектима у оружаној борби. У чланку су наведени и други нови доктринарни ставови из области тактике инжињерије.

УДК 355.01.001

288. КОНТРОВЕРЗЕ ТАКОЗВАНИХ СУКОБА НИСКОГ ИНТЕНЗИТЕТА / mr Душан Вишињић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 1 (1997, јануар/фебруар) ; стр. 149–158

Разматран је „сукоб ниског интезитета“, уз ауторово настојање да докаже да не постоје ваљани разлози за прихватање те дубиозне доктринарне туђице јер имамо мноштво домаћих одредница које треба размотрити, па нам никакав додатни баласт није потребан. Аутор сматра да је неопходна сасвим нова класификација ратова, јер су критеријуми досадашњих

класификација одавно превазиђени. Проблем „сукоба ниског интензитета“ у овом чланку размотрен је с више аспеката.

УДК 355.02

289. ВОЈНЕ ДОКТРИНЕ ВЕЛИКИХ СИЛА И МОГУЋНОСТ ОДБРАНЕ МАЛИХ ЗЕМАЉА / *Недељко Ђошић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 3 (1997, мај/јуни); стр. 9–23

Основне карактеристике и тенденције развоја војно-политичке ситуације. Могући модел и начин извођења агресије на мале земље. Могућности одбране малих земаља у савременим условима. Избор најповољнијег модела војне организације малих земаља. (Литература: 15 библ. јед.)

УДК 355.001

290. САДРЖАЈ ВОЈНЕ ДОКТРИНЕ, НАЧИН ЊЕНОГ ФОРМУЛИСАЊА И ПРИМЕНА / др *Спасоје Мучибабић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр.105–117

У раду су објашњена основна гледишта на вишедимензионалну агресију и војну науку као полазну основу за идентификацију и разраду војне доктрине. Посебно су наведене карактеристике оружане борбе као конфликтне ситуације. Део члanka аутор је, поред осталог, посветио дефинисању садржаја војне доктрине као система, при чему су наглашени односи између његових улаза и жељених излаза, с тежиштем на неким питањима из области командовања и борбене готовости. (Литература: 9 библ. јед.)

УДК 355.001

291. ДРУШТВЕНА ИСХОДИШТА ВОЈНЕ ДОКТРИНЕ / др *Милинко Симишић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 118–131

Друштвена исходишта, констатује аутор члanca, обухватају шири комплекс различитих вредности, чинилаца, система и других параметара, као што су: 1) државни и национални интереси и циљеви; 2) доктрина државе; 3) геополитички положај државе; 4) економска моћ државе; 5) техничко-технолошки развој; 6) демографски чинилац; 7) стање војске; 8) едукативни систем; 9) политички систем; 10) правни систем; 11) традиције

народа и државе; 12) војно савезништво; 13) потписани међународни договори, споразуми – ограничења; 14) војне доктрине коалиција, великих сила и суседних земаља, и друго. У раду су размотрена и анализирана само нека од наведених друштвених исходишта војне доктрине. (Литература: 28 библ. јед.)

УДК 355.001

292. НАУЧНА ИСХОДИШТА ВОЈНЕ ДОКТРИНЕ / mr *Душан Вишињић*, пуковник, mr *Мићар Ковач*, мајор, mr *Јан Марчек*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар); стр. 163–178

Аутори наводе да у теорији и пракси ратне вештине постоје различити приступи у идентификоваша исходишта војне доктрине и тумачења његовог утицаја на садржај и поступак израде војне доктрине. Истиче се да резултати научних истраживања у свету све више утичу на садржај, методе формулисања и методе примене војне доктрине, а да наша теорија о војној доктрини, с обзиром на то да је једва елементарно заснована, не нуди задовољавајућа решења тог проблема. Аутори полазе од тога да су војне науке и војнонаучне дисциплине, првенствено полемистика, примарно (непосредно) исходиште војне доктрине. У чланку се, поред осталог, наводи четрнаест друштвених исходишта војне доктрине. (Литература: 21 библ. јед.)

УДК 355.41.001

293. ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ РАЗВОЈА ПОЗАДИНСКОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА (ЛОГИСТИКА) И ЊЕГОВ УТИЦАЈ НА ВОЈНУ ДОКТРИНУ / dr *Видоје Панићелић*, генерал-мајор, dr *Миладин Николић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 190–207

Чланак садржи неколико целина, које имају следеће наслове: Појмовна одређења позадинског обезбеђења и логистичке подршке; Карактеристике достигнутог нивоа развоја позадинског обезбеђења у Војсци Југославије; Карактеристике достигнутог нивоа развоја логистичке подршке савремених војски; Правци развоја позадине – логистике; Теоретско-методолошке претпоставке развоја позадинског обезбеђења – логистичке подршке. (Литература: 13 библ. јед.)

УДК 623.454.8:355/359

294. УТИЦАЈ ИСТРАЖИВАЊА У ОБЛАСТИ НУКЛЕАРНОГ ОРУЖЈА НА РАЗВОЈ ВОЛНИХ ДОКТРИНА / др Александар Фошев, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 208–219

У чланку је наглашено да је нуклеарно оружје условило велике промене у организацији оружаних снага и значајно утицало на измену услова за припрему и вођење борбених дејстава и оружане борбе, намећући нова решења у ратним доктринама и стратегијама земаља које су га поседовале за његово што адекватније коришћење, као и на изналажење начина за припрему и вођење оружане борбе и рата у нуклеарним условима у земљама које нису имале нуклеарно оружје. У вези с тим, аутор разматра развој нуклеарног оружја и доктрине, утицај нуклеарног оружја на развој науке и технике и развој војне доктрине земаља које немају нуклеарно оружје. (Литература: 8 библ. јед.)

РАТНА ВЕШТИНА

295. О ПРЕДМЕТУ И САДРЖАЈУ ОПЕРАТИКЕ / *Сијеван Сијојановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 56–68

Аутор истиче да оператика заузима веома значајно место у теоријско-практичној делатности свих војних кругова у свету, па и код нас. Он сматра да оператику, са богатим садржајем и јасно дефинисаним предметом, треба развијати према савременим условима, а да постојеће оперативне јединице треба оспособити да буду ефикасније у савременим борбеним дејствима. У чланку се опширније разматрају предмет оператике и садржај предмета оператике.

296. ДЕЈСТВО АВИЈАЦИЈЕ ПО ПРОТИВНИКОВИМ ОПЕРАТИВНИМ РЕЗЕРВАМА / *Анђел Ончевски*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 69–78

Улога оперативних резерви и значај њиховог неутралисања (уништења) пре увођења у борбу. Начин и могућности дејства авијације по оперативним резервама противника.

УДК 355.01

297. ЈЕЗИК РАТНЕ ВЕШТИНЕ И МИШЉЕЊЕ / *mr Радивој Нинић*, пуковник. // У: Војно дело: Београд. – Год. 48, бр. 4–5 (1996, јули/октобар) ; стр. 137–158

Разматран је језик као средство комуникарања и језик у друштвеној комуникацији; језик у научној (стручној) комуникацији;

језик и мишљење; реч и говор, и погрешке у изражавању (мишљењу), с посебним освртом на погрешке у језику ратне вештине.

УДК 355.4.001

298. ОДНОС РАТНЕ ВЕШТИНЕ ПРЕМА ДРУГИМ ВОЈНО ОРИЈЕНТИСАНИМ НАУЧНИМ ДИСЦИПЛИНАМА / др *Момчило Сакан*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 6 (1996, новембар/децембар) ; стр. 108–125

У чланку је разматран комплекс теоријских и практичних проблема односа ратне вештине према другим војно оријентисаним научним дисциплинама. Према мишљењу аутора, практични проблеми су вишеструки, а основни су они који се односе на упозоравајуће неправилан однос између ратне вештине и наведених научних дисциплина у кадровском и материјалном погледу. Аутор даје одређене препоруке и предлаже мере које ће допринети успешнијем решавању наведених проблема. (Литература: 15 библ. јед.)

УДК 355/359:929

299. ДЕЛО ВОЈВОДЕ ПЕТРА БОЈОВИЋА – ДОПРИНОС НАУЧНОЈ ВОЈНОЈ МИСЛИ / *Ристо Мајловић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 1 (1998, јануар/фебруар) ; стр. 107–123

Анализирана је богата ратна пракса војводе Петра Бојовића, чије је дело вишеструко значајно за савремену војну науку и праксу. Приказане су његове личне особине, опште и војно образовање, дужности које је обављао и начин на који је у рату потврђивао своја општа и војностручна знања.

УДК 001.8:355/359

300. ИЗРАДА ПИСАНИХ САОПШТЕЊА У ВОЈНИМ НАУКАМА / др *Момчило Сакан*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 2 (1998, март/април) ; стр. 90–101

Врсте и карактеристике писаних научних саопштења и њихова структура. Општи услови за израду добrog научног саопштења. Карактеристике доброг научног саопштења. Језик и стил саопштења. Тежиште чланска је на изради саопштења у војним наукама, и то на обиму, форми и садржају магистарских теза, докторских дисертација, монографија и студија.

УДК 358.119

301. ТЕНДЕНЦИЈЕ РАЗВОЈА ОКЛОПНИХ И МЕХАНИЗОВАНИХ ЈЕДИНИЦА У СВЕТУ / мр *Манојло Бабић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 2 (1998, март/април) ; стр.102–114

Оклопне и механизоване јединице обележиле су 20. век својом појавом, растом и успоном од тактичке, преко оперативне, до стратегијске улоге у свим модерним армијама света. Технолошка револуција 20. века, наглашава аутор, изнедрила је завидан квалитет средстава за окlopne и механизоване јединице, а оне су на бојном пољу измениле не само физиономију оружаног сукоба већ су допринеле и значајним променама у креирању ратне вештине и доктрине. Двадесет први век ће, сматра аутор, бити период даљег усавршавања окlopних и механизованих јединица.

УДК 355.4

302. НЕДОУМИЦЕ О МЕТОДОЛОГИЈИ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / мр *Пеђар Драгић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 3 (1998, мај/јуни); стр. 121–130

Ради потпунијег схватања улоге методологије ратне вештине у садашњем тренутку значајно је, наглашава аутор, да се укаже на неке проблеме и недоумице везане за: аутентичност методологије ратне вештине као науке, предметну основу методологије ратне вештине, однос методологије и ратне вештине и однос методологије ратне вештине и праксе оружије борбе. Као посебна наука, наглашава аутор, методологија ратне вештине се развија комплементарно с ратном вештином, критикујући достигнути ниво развоја, уз истовремено изналажење начина за решавање значајних проблема из области оружје борбе, а од ратне вештине повратно користи део сазнања за сопствену изградњу. Аутор сматра да је, с обзиром на ограничена материјално-финансијска средства и садашњи кадровски потенцијал за бављење научноистраживачким радом, неопходно да се остварени ниво развоја војнонаучне мисли на известан начин сачува за повољније услове у будућности.

УДК 355:327(100)

303. ПОВРАТАК ГЛАВНЕ БИТКЕ / мр *Божидар Фориц*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 4–5 (1998, јули/октобар) ; стр. 99–120

Узроци главне битке; Праоснова (праузрок) свих сукоба; Сукоб униполярности и мултиполярности; Сукоб националног и наднационалног; Пројектовање богатства и сиромаштва; Стратегија моћника и Сценарио главне битке наслови су појединачни целина које су разматране у чланку.

УДК 355.01

304. ГЛАСИНЕ – СРЕДСТВО ПСИХОЛОШКОГ РАТА / *Блађоје Љубисављевић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 4–5 (1998, јули/октобар); стр. 121–136

Пропагандно-психолошка делатност и њен утицај на угрожавање безбедности и на остваривања превласти и доминације без отворене примене војне сile. Осетљивост психе у кризним ситуацијама нагло се повећава, а то, наглашава аутор, омогућава произвођење и успешније преношење свих врста гласина које, стицјем различитих околности, могу покренути масе на групно понашање које је у интересу протагониста психолошког рата. У вези с тим, аутор разматра: гласине у сајрименим психолошким операцијама, појмовно одређење гласина, услове настанка и начине преношења гласина, врсте гласина (класификација и подела) и супротстављање гласинама. (Литертура: 7 библ. јед.)

305. О НЕКИМ ОСНОВНИМ ПОЈМОВИМА И ИЗВОРИМА НАШЕ ВОЈНЕ МИСЛИ / *Душан Кведер*, генерал-лајтнант. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар); стр. 124–130

Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу“ бр. 1/50 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 756).

306. ПОЈАМ МАНЕВРА / *Велимир Кнежевић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар); стр. 134–135

Краћи извод из члanca објављеног у „Војном делу“ бр. 4/54 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 763).

307. ВАТРА И МАНЕВАР / *Миливоје Станковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар); стр. 146–147
Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу” бр. 3/62 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 839).
308. ТЕМПО НАПАДА У САВРЕМЕНИМ УСЛОВИМА / *Милојица Панићелић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 151
Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу” бр. 3/65 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 851).
309. БОРБА ПРОТИВ ВЕШТАЧКИХ САТЕЛИТА / *Миливој Југин*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 152–153
Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу” бр. 2/66 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 3779).
310. ТРУПНА ПВО У БОРБИ ПРОТИВ ХЕЛИКОПТЕРА / *Михајло Томић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 161
Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу” бр. 6/72 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1497).
311. УЛОГА НАУЧНОГ ПРЕДВИЂАЊА У ОБЛАСТИ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / *Миљенко Живковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 162
Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу” бр. 5/73 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: *ВОЈНО ДЕЛО* : општевојни теоријски часопис. *БИБЛИОГРАФИЈА* : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983 – Ред. бр. 1937).

Теорија ратне вештине

312. МАРКСИСТИЧКИ ПРИСТУП ПРОБЛЕМИМА РАЗВОЈА РАТНЕ ВЕШТИНЕ / *Бранко Мамула*, адмирал. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/децембар) ; стр. 19–40

Реферат савезног секретара за народну одбрану адмирала Бранка Мамуле на научном скупу „Маркс и војна мисао у пракси”, одржаном 1. и 2. децембра 1983. у Београду. Рефератом су обухваћена, поред осталих, и следећа разматрања: Основна теоријско-марксистичка становишта оснивача марксизма о ратној вештини; Титово војно стваралаштво као најзначајнији инспиративни ослонац примене марксистичког метода у решавању проблема развоја наше ратне вештине; Нека актуелна питања даље изградње наше ратне вештине (проблеми стратегијског изненађења, мобилизације, маневара, одбране градова, дејстава на привремено запоседнутуј територији...).

313. О НЕКИМ ОСНОВНИМ ПОЈМОВИМА И ИЗВОРИМА НАШЕ ВОЈНЕ МИСЛИ / *Душан Кведер*, генерал-лајтнант. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/децембар); стр. 75–89

Објашњења основних појмова и термина везаних за војну делатност (војна наука, наука о рату, теорија о рату или ратна теорија, ратна вештина, карактер науке о рату, војна идеологија, војна доктрина). Извори наше војне мисли (совјетска, кинеска и друга искуства).

314. ОГРАНИЧЕНИ РАТОВИ – СТВАРНОСТ САВРЕМЕНОГ СВЕТА / др *Михајло Вучинић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/децембар) ; стр. 144–164

Основни узроци и војностратегијске претпоставке ограничених ратова. Нека теоријска и доктринарна разматрања везана за локалне (ограничене) ратове. Интересовање за локалне (ограничене) ратове и критичка анализа тих ратова у нашој војнотеоријској мисли. (Литература: 13 библ. јед.)

315. РАЗВОЈ СРЕДСТАВА ЗА ПРОТИВЕЛЕКТРОНСКУ БОРБУ И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА ВОЂЕЊЕ ОРУЖАНЕ БОРБЕ / мр

Душан Бањац, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 127–143

Средства за противелектронску борбу. Вођење противелектронске борбе у конценој војсци, ратном ваздухопловству и противваздушној одбрани. Вођење противелектронске борбе на мору.

316. ЕКОНОМСКИ РАТ – ПРЕТПОСТАВКА ИЛИ РЕАЛНОСТ?
/ Костић Вујић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 188–194.

Реалност „економског рата” у светским размерама. Различити облици „економског рата”. Ставе унутар поједињих земаља. Примена ограничавања извоза, односно увоза, једне или групе земаља другој земљи или одређеној групацији земаља као облик „економског рата” чије је практично дејство веома ефикасно (из иностраних публикација).

317. УТИЦАЈ ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА НА МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ ФАКТОР ОРУЖАНЕ БОРБЕ
/ Обраг Вучуровић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 144–152

Прилагођавање ратне вештине развоју средстава ратне технике. Убрзанији техничко-технолошки развој нових система оружја и велике промене у ратоводству. Три основна параметра (моћ уништења циља, покретљивост и заштита) који карактеришу технички фактор оружанаје борбе, а који су у раду општираније разматрани (излагање на окружном столу).

318. МОГУЋНОСТИ САВРЕМЕНИХ СРЕДСТАВА ИЗВИЂАЊА И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА ПРИПРЕМАЊЕ И ИЗВОЂЕЊЕ БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА / Владимира Нешковић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 181–184

Развој средстава за извиђање и промене у могућностима осматрања и извиђања на бојишту. Могућности смањивања ефикасности нових техничких средстава и система за осматрање и извиђање (излагање на окружном столу).

319. ИZNЕНАЂЕЊЕ ПРИ УПОТРЕБИ ВАЗДУШНОГ ДЕСАНТА / мр Пејтар Трбовић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 68–77

Изненађење по времену и циљу при употреби ваздушног десанта. Изненађење по јачини употребљених снага и по месту употребе ваздушног десанта. Изненађење начином десантирања ваздушнодесантних снага. Могућност примене ратног лукавства демонстративних дејстава. Изненађење употребом новог наоружања и војне опреме, по врсти и јачини подршке десантних снага, и ангажовањем специјалних снага.

320. ЕЛИТЕ И МАСЕ У ПОСРЕДНОМ РАТУ / др *Злайко Исаковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 78–86

Елита као непосредни објект вођења посредног (специјалног) рата. Улога маса у посредном рату. Посредни рат – рат будућности.

321. ПРОДОР КА ПОТПУНИЈЕМ НАУЧНОМ УТЕМЕЉЕЊУ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / др *Менсур Ибрахимић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 147–164

Приказ књиге пуковника др Радована Радиновића „Метода ратне вештине“ коју је издао Војноиздавачки завод Београд, 1983. године. У приказу се, поред осталог, истиче да је књига занимљива и вредна, па се као таква препоручује читаоцима.

322. ЕВОЛУЦИЈА БРОДСКЕ ПРОТИВВАЗДУШНЕ ОДБРАНЕ / др *Тоне Жабкар*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 5 (1984, септембар/октобар) ; стр. 24–38

Развој бродске противваздушне одбране између два светска рата, за време и после Другог светског рата. Тенденције и проблеми у садашњој етапи развоја ПВО и иницирање неких решења за будућност.

323. ПРОТИВЕЛЕКТРОНСКА ДЕЈСТВА ЛЕТИЛИЦА ПРИ САВЛАЂИВАЊУ СИСТЕМА ПРОТИВВАЗДУШНЕ ОДБРАНЕ / *Александер Разингар*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 5 (1984, септембар/октобар) ; стр. 63–69

Покушај изналажења одговора на питање која средства за противелектронску борбу треба применити да би била ефикасна, универзална, релативно јефтина и што дуготрајнија.

324. „ИЗАБРАНА ДЕЛА“ МАРШАЛА ТУХАЧЕВСКОГ ДОПРИНОС РАЗВОЈУ ВОЈНЕ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ / *Никола Пејновић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 5 (1984, септембар/октобар) ; стр. 114–126

У предговору који је за „Изабрана дела“ маршала Совјетског Савеза Тухачевског написао генерал-пуковник у пензији Никола Пејновић наведено је, између осталог, да се радови Тухачевског односе првенствено на теоријска и практична разматрања строго војне проблематике, а да се политика и идеологија дотичу само уколико су најтешње повезане са војном сфером. Посебно је наглашена улога Тухачевског у обуци и васпитању бројних генерација официра и војника Црвене армије и оспособљавању њених трупа и штабова.

325. О НЕКИМ ПРОБЛЕМИМА ПОЈМОВНОГ ОДРЕЂЕЊА САДРЖАЈА И ОБЛИКА ИСПОЉАВАЊА ОРУЖАНЕ БОРБЕ У ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАМБЕНОМ РАТУ / *Јово Нинковић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 57–73

Садржај оружане борбе и борбених дејстава и њихов међусобни однос. Облици испољавања оружане борбе у општенародном одбрамбеном рату. Међусобни утицаји облика, начина и вида борбених дејстава у процесу вођења оружане борбе.

326. ПОИМАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ВРЕМЕНА И ПРОСТОРА КАО ФАКТОРА ОРУЖАНЕ БОРБЕ У НАШОЈ ВОЈНОЈ НАУЦИ / *mr Манојло Бабић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 136–152

Време као фактор оружане борбе. Време као историјски период, као трајање, као астрономска и метеоролошка појава. Простор као фактор оружане борбе. Нека искуства из савремених локалних ратова у вредновању брдско-планинског земљишта и урбаних средина.

327. УПОТРЕБА И ДЕЈСТВО ЛОВАЧКО-БОМБАРДЕРСКЕ АВИЈАЦИЈЕ СА ВЕОМА МАЛИХ ВИСИНА / *Здравко Лончар*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 3 (1985, мај/јуни); стр. 78–90

Употреба и дејство ловачко-бомбардерске авијације у ватrenoј подршци Копненој војсци, Ратној морнарици и

Територијалној одбрани, њен развој и техничко-тактичке карактеристике. Табеларни преглед избора убојних средстава и начина дејства зависно од јачине противваздушне одбране.

328. МИНИРАЊЕ МОРА – НОВ ИНСТРУМЕНТ СТРАТЕГИЈЕ СПЕЦИЈАЛНОГ РАТА / др Тоне Жабкар, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 3 (1985, мај/јуни); стр. 104–116

Минирање територијалних вода Никарагве, у периоду фебруар-март 1984, и Црвеног мора, у периоду јули-август 1984. године. Стратегијско-оперативни услови у којима је изведено минирање. Ток и резултати минирања лука и Црвеног мора.

329. ИЗНЕНАЂЕЊЕ У ВАЗДУШНОДЕСАНТНИМ ДЕЈСТВИМА / Стојан Јовић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 3 (1985, мај/јуни) ; стр. 215–229

Полемика око члanca пуковника Петра Трбовића, објављеног у „Војном делу” бр. 4/84. под насловом „Изненађење при употреби ваздушног десанта”. Осврћују се на чланак, пуковник Јовић наводи нека неприхватљива гледишта пуковника Трбовића.

330. РУКОВОЂЕЊЕ И КОМАНДОВАЊЕ У ТОКУ БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА / Александар Јовановић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 70–83

Задаци команде у борбеним дејствима и организација рада на командном месту. Подела посла и дужности чланова тима. Упућивање органа команде у јединице. Место и обавезе команданата у борбеним дејствима и премештање команде.

331. УТИЦАЈ БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА НА ПОЉОПРИВРЕДНУ ПРОИЗВОДЊУ / др Рајко Дамљановић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 84–94

Основне карактеристике борбених дејстава у савременом рату. Утицај борбених дејстава на пољопривредну производњу у савременим ратним условима. Утицај борбених дејстава на развој пољопривредне производње у Другом светском рату и у Вијетнамском рату.

332. УРБАНА ДЕМОГРАФСКА АГЛОМЕРАЦИЈА У РАТНИМ УСЛОВИМА / др Миленко Тешић, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 95–107

Услови за живот градског становништва након удара из ваздушног простора. Селективна евакуација и њен значај по броју, времену и месту премештања одређених категорија становништва. Улога и положај становништва у току борбе за град. Положај и проблеми становништва у запоседнутом граду. Осврт на Београд у ратним условима.

333. ПРОТИВЕЛЕКТРОНСКА БОРБА У ЛОКАЛНИМ РАТОВИМА / mr Душан Бањац, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 155–170

Неке карактеристике противелектронске борбе у оруженом сукобу Сирија-Израел 1982. године. Противелектронска борба у аргентинско-британском сукобу око Малвинских острва. Закључна разматрања.

334. Миодраг Ивановић, генерал-потпуковник: „ОДБРАНА ГРАДОВА” / Василије Церовић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 171–176

Приказ књиге „Одбрана градова” аутора Миодрага Ивановића, генерал-потпуковника, коју је у библиотеци „Савремена војна мисао” издао Војноиздавачки завод Београд. У осврту пуковник Церовић, између осталог, истиче да књига треба да удоволи одбрамбеној потреби нашег друштва, потреби која је наметнута суровим искуствима из Другог светског рата и која је увећана искуствима из бројних савремених ратова. Књига спада у стручна дела. Има елементе уџбеника, али није уџбеник, обилује информацијама, али превазилази оквир информативног; у њој је нађена ваљана мера теоријског и практичног, констатује пуковник Церовић.

335. ПРИЛОГ РАЗМАТРАЊУ ПОЛИТИЧКЕ СТРАТЕГИЈЕ / Љубо Мраовић, контраадмирал у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 47–68

Поимање политике, стратегије и политичке стратегије. Наша општа стратегија – стратегија општенародне одбране и друштвене самозаштите. Политичка стратегија агресора. Наша

политичка стратегија – масовно и организовано учешће народа у борби и отпору. Оперативни задаци наше политичке стратегије и наша економска стратегија.

336. ПОГЛЕДИ НА ИЗВОЂЕЊЕ ПОМОРСКОДИВЕРЗАНТСКИХ ДЕЈСТАВА / Слободан Прерадовић, капетан корвете. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 120–129

У раду се наводе неки погледи на извођење поморскодиверзантских дејстава с циљем да се укаже на проблеме у садашњем приступу тој тематици и да се, евентуално, иницира шира расправа о тој изузетно значајној теми, истиче аутор чланска. Посебна пажња посвећена је изненађењу, избору објекта дејстава, иницијативи, непрекидној борбеној готовости, наметању властитих облика и начина извођења поморскодиверзантских дејстава, техничкој поузданости, обучености и непрекидној сарадњи са становништвом.

337. МЕСТО И УЛОГА РЕЧНЕ РАТНЕ ФЛОТИЛЕ У ОДБРАНИ УНУТРАШЊИХ ПЛОВНИХ ПУТЕВА / Бошко Антић, капетан фрегате. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 130–140

Унутрашњи пловни путеви наше земље и концентрација бројних привредних објекта на том делу територије (изори нафте, житница земље итд.). Хидрографски чвор са разграднатом мрежом река и канала и његова одбрана, посебно добро организована, фортификационски уређена обала река. Улога речног саобраћаја, бродоградње, речних јединица Територијалне одбране, јединица Копнене војске и Речне ратне флотиле у одређеним ратним условима. Запречавање унутрашњих пловних путева и диверзантска дејствова на рекама

338. О ДЕФИНИСАЊУ ПОЈМОВА НАПАД И МАНЕVAR / Живојша Трифуновић, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 141–149

Покушај да се разјасне појмови напад и маневар, а и да се покрене расправа ради разјашњавања и прецизирања значења неких појмова у војној терминологији.

339. Др *Миљенко Живковић*: „ТЕРИТОРИЈАЛНА ОДБРАНА ЈУГОСЛАВИЈЕ” / *Мејтодије Котевски*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар) ; стр. 223–228

Војноиздавачки завод Београд (Библиотека „Савремена војна мисао”), у првој половини 1985. године, издао је књигу „Територијална одбрана најшири облик организирања радних људи и грађана за оружану борбу”, аутора др Миљенка Живковића, пуковника у пензији. У осврту на ту књигу генерал Котевски, између остalog, истиче да је она допринос науци, теорији и пракси и да је значајан прилог за теоријску расправу о организацији и развоју Територијалне одбране. Генерал Котевски, у скраћеном обиму, анализира свако поглавље књиге.

340. ПРИЛОГ ТЕОРИЈСКОГ РАСПРАВИ О ОРУЖАНОЈ БОРБИ, ЊЕНИМ ОБЛИЦИМА И САДРЖАЛИМА / *mr Душан Вишињић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 1 (1986, јануар/фебруар) ; стр. 75–93

Односи (супротности) борбених дејстава и настанак појаве – оружане борбе. Критички осврт на постојеће доктринарне облике и садржаје оружане борбе и њени стварни облици. (Извод из овог члanca објављен је у „Војном делу” бр. 6/98)

341. О ПОЈМУ „ПОЧЕТНИ ПЕРИОД РАТА” / *mr Владимир Шејец*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 1 (1986, јануар/фебруар) ; стр. 94–108

Анализиран је и дефинисан појам „почетни период рата”, уз претходну анализу појма „период рата”. Наведено је више примера из различитих публикација о дефинисању појма „почетни период рата”.

342. СНАГЕ ЗА БРЗЕ ВОЈНЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ – ГТОВЕ СНАГЕ ЗА ИZNЕНАДНА ОФАНЗИВНА ДЕЈСТВА / *Жарко Шојера*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 1 (1986, јануар/фебруар) ; стр. 173–195

Снаге за брзе војне интервенције САД и њихова употреба. Британске снаге за брзе војне интервенције. Француске и италијанске снаге, и снаге Совјетског Савеза за брзе војне интервенције. Покретне снаге НАТО-а за брзе интервенције на крилима.

343. ОСВРТ НА „ПРИЛОГ ТЕОРИЈСКОЈ РАСПРАВИ О ОРУЖАНОЈ БОРБИ, ЊЕНИМ ОБЛИЦИМА И САДРЖАЈИМА” / мр *Манојло Бабић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 3 (1986, мај/јуни) ; стр.165–179

Осврт на чланак пуковника Душана Вишњића „Прилог теоријској расправи о оружаној борби, њеним облицима и садржајима”, објављен у „Војном делу” бр. 1/86, у којем је аутор образложио свој критички приступ ваљаности научног утемељења тих категоријалних појмова у нашој ратној вештини. У вези с тим, осврт пуковника Бабића односи се на методолошки приступ аутора чланска и методолошке постулате.

344. УТИЦАЈ САВРЕМЕНОГ НАОРУЖАЊА И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ НА КРЕТАЊЕ И БОРБУ У СУСРЕТУ ОКЛОПНИХ И МЕХАНИЗОВАНИХ ЈЕДИНИЦА / *Милосав Ђорђевић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 4 (1986, јули/август) ; стр. 141–153

Неке новине у иностраним армијама и нашим гледиштима на кретање и борбу у сусрету окlopних и механизованих јединица (маршевање, обезбеђење марша, извођење инжињеријског обезбеђења, брзина кретања...). Наводе се искуства из Другог светског рата, као и то да војни стручњаци оба војна блока (НАТО и ВУ) посвећују велику пажњу маршевању и борби у сусрету у условима употребе нових система и средстава наоружања и војне опреме.

345. НЕПРЕБРОЂЕНЕ ТЕШКОЋЕ / *Василије Церовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 4 (1986, јули/август) ; стр. 182–191

Полемика пуковника Церовића поводом чланска „Прилог теоријској расправи о оружаној борби, њеним облицима и садржајима”, који је написао пуковник мр Душан Вишњић, а објавило „Војно дело” у бр. 1 за 1986. годину. У полемици се истиче да је пуковник Вишњић изложио критичке примедбе на наше доктринарне ставове о тој проблематици и понудио ново решење које је изведенометодом логичке анализе. У вези с тим, Вишњић је, држећи се метода логичке анализе, занемарио анализу искустава из савремених и минулих ратова, као и теоријска уопштавања тих искустава, која су евидентна у нашој теорији и доктрини, наглашава пуковник Церовић.

346. МАТЕРИЈАЛНО И ЗДРАВСТВЕНО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ОРУЖАНЕ БОРБЕ / *Мирослав Јеркић*, генерал-потпуковник, *Константин Арсеновић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 6 (1986, новембар/децембар) ; стр. 38–51

Друштвено-економски систем – основа материјалног и здравственог обезбеђења оружане борбе и позадинског обезбеђења оружаних снага. Ресурси друштва и оружаних снага за позадинско обезбеђење. Јединство система позадинског обезбеђења оружаних снага – један од основних принципа његовог организовања. Концепција и доктрина ОНО и ДСЗ – неисцрпни извор за изналажење решења у организовању позадинског обезбеђења оружаних снага и припремања друштва за материјално-здравствено обезбеђење оружане борбе.

347. ПРОТИВХЕЛИКОПТЕРСКА БОРБА / *Милосав Ђорђевић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 6 (1986, новембар/децембар) ; стр. 52–65

Тенденције развоја и организације хеликоптера у копненој војсци. Карактеристике употребе борбених хеликоптера у страним армијама. Проблеми организовања противхеликоптерске борбе у јединицама КоВ наших оружаних снага.

348. БЕЗ „LOGICE DOCENS” НЕМА РАТНЕ ВЕШТИНЕ КАО НАУКЕ / *mr Душан Вишњић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 6 (1986, новембар/децембар) ; стр.125–140

Одговор пуковника Вишњића на критичке осврте Манојла Бабића и Василија Церовића објављене у „Војном делу” бр. 3 и 4/86, поводом његовог теоријског концепта (критике) „наших” облика оружане борбе, објављеног у „Војном делу” бр. 1/86. Аутор указује на опште чиниоце спора, на мишљење и аргументацију М. Бабића и емпиристичка размишљања В. Церовића на „задату тему”.

349. ПРИЛОГ РАСПРАВИ О САДРЖАЈИМА И ОБЛИЦИМА ОРУЖАНЕ БОРБЕ У ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАМБЕНОМ РАТУ / *Јово Нинковић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 1 (1987, јануар/фебруар) ; стр. 65–86

О садржајима оружане борбе у општенародном одбрамбеном рату. Борбена дејства као скуп различитих борбених

активности која се изводе ради директног супротстављања главним изворима и носиоцима противнике ватрене, маневарске и ударне моћи. Обезбеђење борбених дејстава. Кретање као скуп посебних активности оружаних снага у процесу вођења оружане борбе. Облици оружане борбе (фронтални, партизански и комбиновани).

350. ПРОТИВОКЛОПНЕ МОГУЋНОСТИ ОКЛОПНИХ И МЕХАНИЗОВАНИХ ЈЕДИНИЦА И ОДНОС СНАГА / мр *Манојло Бабић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 1 (1987, јануар/фебруар) ; стр. 93–124

Квантификација противоклопних могућности оклопних и механизованих јединица по систему коефицијента. Коефицијенти уништених оклопних борбених средстава, учешћа оклопних и механизованих јединица у противоклопној борби, противдејства, услова земљишта, видљивости, броја (количине) борбених средстава, функционисања средстава и величине редукованог борбеног комплета. Математички модели за изналачење противоклопних могућности оклопних и механизованих јединица. Однос снага и однос борбених могућности при вођењу противоклопне борбе.

351. ГЛЕДИШТА НЕКИХ ВОЛНИХ ТЕОРЕТИЧАРА ЗАПАДНИХ ЗЕМАЉА НА СОВЈЕТСКУ ВОЈНУ ДОКТРИНУ / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 1 (1987, јануар/фебруар) ; стр. 191–207

Гледишта на карактер и врсту рата у Европи. Гледишта о отпочињању и исходу рата. Геостратегијска подела европског ратишта. Руковођење и командовање. Гледишта на могући карактер борбених дејстава совјетских оружаних снага.

352. МУКА С ИСКУСТВОМ / *Василије Церовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 2 (1987, март/април); стр. 131–136

Наставак полемике између пуковника мр Душана Вишњића и пуковника Василија Церовића, поводом Вишњићевог чланка објављеног у „Војном делу“ бр. 1/86, под насловом „Прилог теоријској расправи о оружаној борби, њеним облицима и садржајима“.

353. НОВИНЕ У РАЗВОЈУ „ВАЗДУШНО-КОПНЕНЕ БИТКЕ“ / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 2 (1987, март/април) ; стр.177–189

„Ваздушно-копнена битка“ у борбеним правилима Сједињених Америчких Држава ФМ-100-5 из 1986. године. Гледишта европских земаља чланица НАТО-а на концепт „ваздушно-копнене битке“. „Ваздушно-копнена битка“ и „напад на снаге које следе“. Усклађивање борбеног правила ФМ 100-5 и концепта „ваздушно-копнене битке“ са доктринарним упутствима Североатлантског пакта. Пуковник Мирковић подсећа на свој чланак објављен у „Војном делу“ бр. 6/85, у оквиру којег је разматрана и „ваздушно-копнена битка“, и указује на промене које су у међувремену уследиле у доктринарном концепту копнене војске Сједињених Америчких Држава.

354. НЕКА ГЛЕДАЊА НА ЗАПАДУ НА УПОТРЕБУ ОПЕРАТИВНО-МАНЕVARСКИХ ГРУПА У СОВЈЕТСКОЈ КОПНЕНОЈ ВОЈСЦИ И ПРОБЛЕМИ ОДБРАНЕ ЗАПАДНЕ ЕВРОПЕ / *Стиван Пиља*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 2 (1987, март/април) ; стр. 190–202

Разматрани су суштина и карактер употребе оперативно-маневарских група у совјетској копненој војсци. Наглашено је да је концепт употребе ОМГ даља разрада операције чији је циљ да се жртва агресије изненади и војнички порази пре него што буде способна да пружи отпор. (Литература: 7 библ. јед.)

355. Др *М. А. Гарјејев*, генерал-пуковник: М. В.ФРУНЗЕ – ВОЈНИ ТЕОРЕТИЧАР / *Драгутин Чачић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 2 (1987, март/април) ; стр. 203–208

У приказу се истиче да је генерал-пуковник М. А. Гарјејев, аутор књиге о М. В. Фрунзеу, желео да анализира војнотеоретска гледишта Фрунзеа, пре свега са становишта савремености, те да читаоцу покаже колико су та гледишта „положила испит времена“ и у којим правцима су се развијала на појединим етапама развоја војне науке.

356. ВАЗДУШНОДЕСАНТНА ДЕЈСТВА У ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАМБЕНОМ РАТУ / *Стојан Јовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 3 (1987, мај/јуни) ; стр. 127–148

Могућности употребе ваздушних десаната у општенародном одбрамбеном рату. Падобранске јединице ЈНА и могућности за њихово десантирање у фронталном и комбинованом облику оружане борбе у свим видовима стратегијских дејстава. Задаци ваздушнодесантних јединица: препадно-диверзантског карактера и тактичког карактера. Битне карактеристике дејстава ваздушних десаната у општенародном одбрамбеном рату.

357. ЗНАЧАЈАН ПРИЛОГ РАЗВОЈУ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ ВОБЕЊА ЕЛЕКТРОНСКЕ БОРБЕ / *Илија Никезић*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 3 (1987, мај/јуни) ; стр. 198–210

Приказ књиге пуковника mr Душана Бањца „Електронска борба у противваздушној одбрани”, коју је издао Војноиздавачки и новински центар Београд, 1986. године. Аутор приказа осврнуо се на ефикасност јединица противваздушне одбране у условима електронске борбе, на противелектронска дејства противника и противелектронску заштиту средстава противваздушне одбране. У приказу се на крају каже да је та књига обогатила теоријски фонд из те веома значајне области ратне вештине, и да ће деловати на унапређење обуке у противваздушној одбрани.

358. НАПАД НА СНАГЕ ИЗ ДУБИНЕ И ВАЗДУШНО-КОПНЕНА БИТКА / др *Злайко Рендулић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 4 (1987, јули/август) ; стр. 43–58

Значај одлучујуће битке, која је окосница у стратегији свих великих сила. Технолошка зависност доктринарног концепта о нападу на снаге из дубине. Доктринарни концепт ваздушно-копнене битке. Реалност доктринарног концепта ваздушно-копнене битке у савременим условима.

359. СТРАТЕГИЈСКИ ЗНАЧАЈ ИЗВИЂАЊА И ОСМАТРАЊА ИЗ КОСМИЧКОГ И ВАЗДУШНОГ ПРОСТОРА / *Јаков Ловрић*, потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 4 (1987, јули/август) ; стр. 76–101

Могућности – ефикасност сензора и платформи за извиђање и осматрање из космичког и ваздушног простора. Фото-извиђачки сателити и сателити за електронско извиђање. Сателити

за истраживање земних ресурса и контролу поморске средине. Примена инфрацрвених сензора из космичког простора. Системи за извиђање и осматрање из ваздушног простора погодни за употребу у мирнодопским условима. Ограничена је у примени сензора за извиђање и осматрање из космичког и ваздушног простора и заштита од њих. Старо и ново у тактичком и оперативном маскирању. (Литература: 7 библ. јед.)

360. ДИСТАНЦИОНА ДЕЈСТВА И ОРУЖАНА АГРЕСИЈА СА ДИСТАНЦЕ / mr *Радосав Шуљаћић*, капетан фрегате, mr *Наташа Мркић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 5 (1987, септембар/октобар) ; стр.69–88

Савремена дејства са дистанце стратеџиског нивоа и значаја и оружана агресија са дистанце значајна су средства политичких и војних стратегија поједињих држава и војно-политичких групација за остваривања својих интереса на периферним ратиштима НАТО и Варшавског уговора. Тиме су, наглашава аутор члanka, постала потенцијална опасност за мале и војнички слабије државе, јер су директно усмерена против њих. То намеће општедруштвену потребу за њиховим изучавањем и тражењем правовремених оптималних решења за успешним супротстављањем таквим дејствима.

(Извод из овог члanka објављен је у „Војном делу” бр. 6/98)

361. ВАЗДУШНИ ДЕСАНТ У ВАЗДУШНО-КОПНЕНОЈ БИЦИ / *Стојан Јовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 5 (1987, септембар/октобар) ; стр. 163–174

У чланку је наглашено да САД и њихови савезници у НАТО-у поседују бројне ваздушнодесантне снаге и средства за њихов пренос и десантирање, па је питање каква је њихова улога у концепту „ваздушно-копнене битке”. Те снаге могу да изводе оперативне, тактичке и специјалне ваздушне десанте и широко примењују ваздушнојуришна дејства. Указано је и на неке тешкоће које утичу на обезбеђивање повољних услова за употребу ваздушнодесантних снага, поготову ваздушнодесантних јединица на већој дубини.

362. ПРИМЕНА НОВИХ ТЕХНОЛОГИЈА У ДОКТРИНИ „ВАЗДУШНО-КОПНЕНЕ БИТКЕ” / mr *Момир Маџић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 6 (1987, новембар/децембар) ; стр. 88–111

На основу јавно публикованих материјала, у раду су разматрани основни разлози и захтеви за стварањем доктрина „воздушно-копнене битке” и „дубоких удара конвенционалних снага”. Те доктрине имају за циљ, наглашава пуковник Мадић, заустављање противникових оклопних и механизованих формација. За реализацију обе доктрине воме су значајна средства и технологије у систему руковођења и командовања снагама које изводе борбена дејства. Изузетно експанзивне технологије су рачунарство и вештачка интелигенција, који се све брже укључују у систем оружја и командовања јединицама. (Литература: 21 бил. јед.)

363. РУКОВОЂЕЊЕ ОРУЖАНОМ БОРБОМ И ОПШТЕНАРОДНИМ ОТПОРОМ НА ПРИВРЕМЕНО ЗАПОСЕДНУТОЈ ТЕРИТОРИИ НА СТРАТЕГИЈСКОМ И ОПЕРАТИВНОМ НИВОУ / др *Бошко Тодоровић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 6 (1987, новембар/децембар) ; стр. 140–164

Кратак осврт на могућу трансформацију војне организације у општенародном одбрамбеном рату. Предности руковођења оружаном борбом и општенародним отпором на стратегијском нивоу са територије која није привремено запоседнута. Обједињавање и усклађивање активности свих снага општенародне одбране на привремено запоседнутој територији. Руковођење општенародним отпором на привремено запоседнутој територији на нивоу социјалистичких република и социјалистичких аутономних покрајина.

364. ПРИКАЗ ОРУЖАНЕ АГРЕСИЈЕ НА ЛИБИЈУ / mr *Радосав Шуљашић*, капетан фрегате, mr *Наташа Мркић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 6 (1987, новембар/децембар) ; стр. 180–199

Полазне основе разматрања начина извођења и облика испољавања оружаних агресија. Оружана агресија са дистанце као пракса и средство којим се решавају поједини војно-политички проблеми на периферним ратиштима НАТО-а и Варшавског уговора. Оружана агресија САД на Либију 1986. године. Припрема и извођење оружане агресије на Либију.

365. ИДЕЈА КАО ДРУШТВЕНА ПОЈАВА И НАОРУЖАНИ НАРОД / др *Менсур Ибрахимиашић*, пуковник у пензији. // У:

Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 1 (1988, јануар/фебруар) ; стр. 11–44

У уводном делу, под насловом „Актуелни задатак теорије општенародне одбране”, указано је на чињеницу да је у свим примерима вођења народних ратова нека велика идеја била интегративно и мотивационо исходиште конституције наоружаног народа као облика историјског субјективитета народних маса. Та друштвена законитост видно се испољила у Народно-ослободилачком рату у Југославији 1941–1945. године. Већ због те чињенице задатак теорије ОНО јесте да изучава однос између идеје као друштвене појаве и облика војне организације и начина борбених дејстава.

366. БРЗИНА – ЧИНИЛАЦ УСПЕХА У БОРБЕНИМ ДЕЈСТВИМА ОКЛОПНИХ И МЕХАНИЗОВАНИХ ЈЕДИНИЦА / mr *Манојло Бабић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 1 (1988, јануар/фебруар) ; стр. 71–91

Полазећи од истукством потврђених чињеница у Другом светском рату, као и у савременим локалним ратовима, анализиране су борбене могућности савремено опремљених окlopних и механизованих јединица са становишта брзине као чиниоца успеха. На основу тих анализа и одговарајућих примера истиче се теза да је брзина комплексан чинилац, у којем су кондензоване техничке и технолошке компоненте савремених достигнућа у развоју окlopних и механизованих јединица, као и услови који владају на боишту, војишту и ратишту у целини.

367. „ДИСТАНЦИОНА ДЕЈСТВА” – РЕАЛНОСТ ИЛИ (И) ФИКЦИЈА? / mr *Душан Вишињић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 1 (1988, јануар/фебруар) ; стр. 92–112

Дистанциона дејства и други знаци сличног значења. Однос знака „дистанциона дејства” према објекту уместо којег тај знак стоји. Однос знака „дистанциона дејства” према појму који изражава (означава) и другим сродним појмовима.

368. ТАКТИЧКА ВАЗДУХОПЛОВНА ПОДРШКА СНАГА КОПНЕНЕ ВОЈСКЕ У КОНЦЕПТУ „ДУБОКИХ УДАРА” / mr *Момир Маџић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 2 (1988, март/април) ; стр. 173–189

Полазећи од тога да је концепт „дубоких удара” основа америчке доктрине „воздушно-копнене битке” и НАТО доктрине ФОФА „удари по другим ешалонима”, у раду су разматрани: циљеви удара у дубину противника, карактеристике зоне дејства здружених тактичких јединица, облици извођења дубоких удара и употреба и командовање тактичким ваздухопловним снагама НАТО-а према том концепту. Тежиште је на задацима ваздухопловних снага.

369. ОПСЕРВАЦИЈЕ НЕКИХ ЗНАЧАЈНИЈИХ ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКИХ ПРОБЛЕМА РАТНЕ ВЕШТИНЕ / мр Душан Вишњић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 3 (1988, мај/јуни) ; стр. 53–74

Неки могући, значајнији узроци научне неконституисаности ратне вештине као општедувачке мисли о војним проблемима. Кратак осврт на теорију ратне вештине, с препоруком каква би она требало да буде, и краће разматрање њене методологије.

370. ОБАВЕШТАЈНА ДЕЛАТНОСТ У ФУНКЦИЈИ ОБЕЗБЕЂЕЊА ОД ИZNЕНАЂЕЊА / Сеаг Хацовић, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 3 (1988, мај/јуни) ; стр. 75–101

Врсте, међузависност и универзалност изненађења. О неопходности изградње јединственог система обавештајног обезбеђења од изненађења. Обавештајно обезбеђење у функцији спречавања изненађења. Услови и могућности обавештајног обезбеђења и утицај субјективних чинилаца на унутрашња политичка изненађења.

371. ЈОШ О ДИСТАНЦИОНИМ ДЕЈСТВИМА – НОВО ИМЕ ЗА НОВУ ПОЈАВУ / Василије Церовић, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 3 (1988, мај/јуни) ; стр. 176–182

Додатним аргументима – техничким, стратегијским и семантичким – аутор обrazлаже реалну заснованост и објективно важење синтагми „дистанциона дејства” и „агресија са дистанце” у савременим међународним односима и оружаним сукобима.

372. НЕКЕ МИСЛИ О ТЕОРИИ, ДОКТРИНИ И ПРЕТПОСТАВКАМА СУКОБА / *Angel Pablo Tello*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 71–80

На међународном научном скупу „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге“ учесник из Аргентине А. Р. Tello говорио је о развоју тактике, стратегије и доктрине, с освртом на идеје које су развили Андре Бофр, Клаузевиц и други војни мислиоци.

373. ОДВРАЋАЊЕ У СТРАТЕГИЈИ НАРОДНОГ РАТА / *Радован Радиновић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 282–288

Учествујући у дискусији на међународном научном скупу „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге“, Радиновић, је, поред осталог, говорио о питању одвраћања у стратегији народног рата и механизма тог одвраћања (одвраћање одмаздом и одвраћање одбраном), као и о два супротстављена стратегијска маневра (маневар уништавања и маневар изнуривања).

374. ТЕЖИШНИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА ОРУЖАНИХ СНАГА НА ПРАГУ 21. ВЕКА / *Славан Мирковић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 5 (1988, септембар/октобар) ; стр. 60–90

Војно-политички положај Југославије и могуће ратне и друге опасности по њену безбедност. Даља разрада ратне доктрине. Научноистраживачки и развојни рад као подршка изградњи и модернизацији оружаних снага. Величина и организација оружаних снага. Организација руковођења и командовања. Обезбеђење кадра за потребе оружаних снага. Мобилизација и стратегијски развој оружаних снага. Обука и васпитање у оружаним снагама. Војна дисциплина и међуљудски односи. Техничка модернизација оружаних снага. Финансирање Армије. Припрема и израда планова развоја оружаних снага.

375. ПОМОРСКА МОЋ У СТРУКТУРИ САВРЕМЕНЕ ВОЈНЕ МОЋИ / *Божидар Грубишић*, вицеадмирал. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 5 (1988, септембар/октобар) ; стр. 121–133

У условима постојања противуречности у међународним политичким и економским односима, те настојања великих сила

да очувају и прошире своје интересне сфере, војна моћ ће, истиче Грубишић, увек налазити своје место и чинити потенцијалну опасност по безбедност и опстанак човечанства. Такве противуречности ће, сигурно, условити још веће ангажовање поморских снага, како великих сила у заштити својих интереса, тако и малих земаља у заштити свог суверенитета, чиме поморска моћ у структури војне моћи објективно мора добијати на значају. Грубишић је указао и на нашу поморску моћ у концепцији општенародне одбране и друштвене самозаштите.

376. ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПОНЕНТА САВРЕМЕНИХ БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА / Анђел Ончевски, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 5 (1988, септембар/октобар) ; стр. 243–260

Савремена борбена дејства карактерише, поред осталог, и учешће свих видова оружаних снага. Дејства на копну и мору непосредно су повезана са дејствима у ваздушном простору и њима су знатно условљена. Стога је ваздухопловна компонента у савременим борбеним дејствима веома значајна. Таква њена улога, наглашава аутор, заснива се на високим тактичко-техничким и борбеним могућностима ваздухопловних снага и средстава. Наведени су тежишни задаци ваздухопловних снага у савременим борбеним дејствима.

377. НЕКИ ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКИ АСПЕКТИ ЦИЉЕВА БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА / mr Радосав Шуљаћић, капетан фрегате. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 6 (1988, новембар/децембар) ; стр. 86–108

Прелиминарно одређење појма „циљ борбених дејстава”. О идентификацији циља борбених дејстава. Предлог критеријума класификације циљева борбених дејстава. (Литература: речници, енциклопедије, књиге, часописи)

378. СНАГЕ ЗА БРЗЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ. Настанак, развој и улога / Стојан Јовић, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 6 (1988, новембар/децембар) ; стр. 199–228

Због војне равнотеже, посебно у нуклеарном оружју, мало је вероватна конфронтација између суперсила и војних блокова, али тиме, истиче аутор, рат као средство политике није елиминисан. Због тога су за вођење ограничених ратова намењене

снаге за брзе интервенције, које су формирале скоро све велике силе Запада, док их СССР формира према потреби. Оне су средство за очување стечених и освајање нових позиција у свету, за гашење националноослободилачких покрета и очување сопствених економских, политичких и војностратегијских интереса. Наведени су подаци о снагама за брзе интервенције САД, Велике Британије, Француске и Италије.

379. ОБЛИЦИ ОРУЖАНЕ БОРБЕ У НАШОЈ ВОЈНОЈ СТРАТЕГИЈИ / проф. Стево Илић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 416–442

У раду је наведено да је наша стратегија оружане борбе, у основи, стратегија комбиновања, у којој се, поред различитих стратегијских средстава, облика војног организовања итд, комбинују и модели стратегијских дејстава. Једно од основних опередељења наше стратегије јесте да у евентуалном општенародном одбрамбеном рату постигнемо војну победу над агресором на сопственом ратишту. Зависно од услова у којима бисмо водили општенародни одбрамбени рат, наша војна стратегија, истиче аутор, предвиђа три облика оружане борбе: фронтални, партизански и комбиновани. Наведене облике оружане борбе аутор посебно разматра и образлаже.

380. ОДНОС ОПЕРАТИВНЕ И ТЕРИТОРИЈАЛНЕ КОМПОНЕНТЕ ОРУЖАНИХ СНАГА / Илија Никезић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 1 (1989, јануар/фебруар) ; стр. 443–470

Улога друштвено-политичких и економских чинилаца на развој оперативне и територијалне компоненте оружаних снага. Утицај војностратегијских чинилаца на развој оперативне и територијалне компоненте оружаних снага и на њихов међусобни однос. Однос оперативне и територијалне компоненте у оружаним снагама неких европских држава, с посебним освртом на тај однос у оружаним снагама СФР Југославије.

381. ПОГЛЕДИ МАКИЈАВЕЛИЈА НА ВЕШТИНУ РАТОВАЊА / др Ристо Дамјановски, пуковник, др Науме Гризо. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 3 (1989, мај/јуни) ; стр. 207–224

Рад је релативно исцрпан приказ Макијавелијевих погледа на вештину ратовања које је тај контроверзни ренесансни писац изложио у својим делима: „Умијеће ратовања”, „Расправе о

првој декади Тита Ливија”, „Владар” и „Фирентинске повијести”. Поред тога, аутори су коментарисали Макијавелијеве ставове и оцене о војној организацији, наоружању и ратној вештини. Они указују и на слична гледишта Макијавелија и Клаузевица.

382. ОДНОС ОПЕРАТИВНЕ И ТЕРИТОРИЈАЛНЕ КОМПОНЕНТЕ ОРУЖАНИХ СНАГА СФРЈ / мр *Конрад Колшек*, генерал-потлуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 25–39

Страна гледања на однос оперативне и територијалне компоненте оружаних снага. Чиниоци од којих зависи однос оперативне и територијалне компоненте оружаних снага. Однос оперативне и територијалне компоненте наших оружаних снага.

383. ПРОТИВЕЛЕКТРОНСКА БОРБА КАО САДРЖАЈ ОРУЖАЊЕ БОРБЕ / др *Душан Бањац*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 40–63

Настанак и развој противелектронске борбе и њено појмовно и садржајно одређење. Снаге и средства за вођење противелектронске борбе у јединицама копнене војске страних армија. Задаци, тактика вођења ПЕБ и начела употребе јединица за ПЕБ у копненој војсци. Противелектронска борба као садржај оружане борбе у РВ и ПВО и у ратној морнарици – на површини мора и у мору.

384. ОСНОВНА ОБЕЛЕЖЈА БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА У ВЛАСТИТОЈ ПОЗАДИНИ / мр *Милисав Секулић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 83–90

У извођењу борбених дејстава у властитој позадини ангажују се све јединице Југословенске народне армије и Територијалне одбране које нису предвиђене за дејства на фронту, али и сви други субјекти и снаге система општенародне одбране. Дејства у властитој позадини, наглашава аутор чланка, могу отпочети пре почетка операција на фронту, а могу се изводити или у непосредном сајејству са снагама у захвату фронта или независно од њих.

385. ИЗВИЂАЊЕ ИЗ КОСМОСА И СИСТЕМИ „СІГ“ / мр *Мирко Малеши*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 91–105

Полазећи од тога да су микроелектроника, најсавременија електронска средства и информатичка технологија основ за стварање система који би обједињавао потребе комуникарања, контроле, командовања и информисања у свим областима човекове делатности, а посебо на плану руковођења и командовања снагама, средствима и системима у борбеним дејствима, аутор истиче да се савремени рат и физиономија борбених дејстава не могу ни замислiti без употребе електронике и информатичке подршке. У вези с тим, разматра значај активности у космосу, садашње стање развоја космичке технике и систем „СІГ“ и космичку технологију. (Литература: 7 библ. јед.)

386. МИКОТОКСИНИ – ТРЕЋА ГЕНЕРАЦИЈА БОЛНИХ ОТРОВА / *Даниша В. Ђармайши*, др *Шимон А. Ђармайши*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 106–119

Аутори указују на микотоксине као веома сложена органска једињења која настају као продукт биохемијских активности код свих врста гљива у току вегетативног периода. Истиче се да они имају високу акутну токсичност и својим деловањем оштећују виталне функције организма, па се као такви све више користе у ратне сврхе. Разматрају се досадашња искуства ратне примене микотоксина. (Литература: 11 библ. јед.)

387. СХВАТАЊА РАТНЕ ВЕШТИНЕ КАО ИНСТРУМЕНТАЛНЕ ДИСЦИПЛИНЕ / др *Менсур Ибрахимпашић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 4 (1989, јули/август) ; стр. 120–133

У чланку се полемише са ставовима пуковника мр *М. Секулића* у раду „Прилог расправи“: „Идеја као друштвена појава и наоружани народ“. Пуковник Секулић заступа друкчије схватање предмета ратне вештине од оног које је имплиците садржано у чланку др *Менсуре Ибрахимпашића* „Идеја као друштвена појава и наоружани народ“. У овом одговору др *Ибрахимпашић* заступа тезу да је испољена разлика у схватању предмета ратне вештине, у ствари, појавна страна једне темељитије разлике: разлике у схатању карактера и друштвене улоге наше ратне вештине као посебне теоријске мисли и праксе.

388. ДВЕ У БИТИ РАЗЛИЧИТЕ ВРСТЕ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / др *Менсур Ибрахимашић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 5 (1989, септембар/октобар) ; стр. 28–63

Указано је на узроке настанка традиционалистичке ратне вештине, као инструменталне дисциплине и неполитичке врсте делатности којом се војна сила претвара у средство политику по концепцији: политика-стратегија-политика. Изложена је теза да су квалитативне промене људског и материјално-техничког чиниоца рата, које су се десиле у 20. веку, основни узроци настанка савремене ратне вештине. Размотрена је, поред осталог, и наша ратна вештина, као репрезентативни пример савремене ратне вештине.

389. НЕКИ ПРОБЛЕМИ ДЕФИНИСАЊА БОРБЕНЕ ГОТОВОСТИ И ЊЕНЕ ПОДЕЛЕ НА ЕЛЕМЕНТЕ / *Свейозар Радишић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 5 (1989, септембар/октобар) ; стр. 64–78

Аутор указује на неке проблеме настале због недовољне дефинисаности борбене готовости као појма и њене недовољно конкретне поделе на елементе, као и на неке практичне проблеме узроковане недовољном теоријском одређеношћу борбене готовости. Наглашава се да би се применом систематског приступа и вишекритеријумске анализе могло доћи до оптималне дефиниције и поделе, а применом метода савремене организације рада, кибернетике и информатике и до начина управљања нивоом борбене готовости преко радног процеса њене изградње и одржавања.

390. ПОСЉЕДИЦЕ ПОДМОРНИЧКИХ ОПЕРАЦИЈА ПРОТИВ ОЦЕАНСКОГ ПРОМЕТА НА РАТ НА КОПНУ / мр *Драгољуб Лубурић*, капетан боjnог брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 5 (1989, септембар/октобар) ; стр. 93–106

Индикатори војностратешке ситуације поморског промета на Атлантику. Импликације подморничких операција на Атлантику на ток рата у Европи. Подморничка дејства на другим светским ратиштима. (Литература: 12 библ. јед.)

391. РЕДЕФИНИЦИЈА ПОЈМА „ОРУЖАНА БОРБА“ / *Василије Церовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 5 (1989, септембар/октобар) ; стр. 107–130

Приказ књиге аутора Душана Вишњића „Појам оружане борбе”, издање Војноиздавачког и новинског центра, Београд, 1988. године. У приказу је исцрпно изложен садржај књиге и анализиран ауторов методолошки поступак.

392. Група аутора: ИНЖИЊЕРИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ БОЈА / Д. Чачић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 5 (1989, септембар/октобар) ; стр. 175–180

Приказ књиге групе аутора „Инжињеријско обезбеђење боја” (Воениздат, Москва, 1988), у којем се каже да аутори, на основу анализе ратних искустава и тактичких вежби, разматрају организацију извођења задатака инжињеријског обезбеђења савременог боја. То, друго издање, истиче аутор осврта, допуњено је садржајима о неким задацима инжињеријског обезбеђења и методици извођења одговарајућих прорачуна помоћу цепних калкулатора. Књига је намењена, као наставни приручник, официрима копнене војске, питомцима и слушаоцима војних школа.

393. УЛОГА ОКЛОПНО-МЕХАНИЗОВАНИХ СНАГА У САВРЕМЕНИМ БОРБЕНИМ ДЕЈСТВИМА / Живоја Панић, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 6 (1989, новембар/децембар) ; стр. 70–89

Нека ограничења у погледу могућности коришћења сазнања о искуствима из локалних ратова. Основни чиниоци који су условили да окlopно-механизоване јединице не буду носиоци борбених дејстава у новијим локалним ратовима. Доктрина употребе окlopно-механизованих јединица у локалним ратовима. Обученост и оспособљеност војничког и старешинског састава као лимитирајући чинилац успешности дејстава окlopно-механизованих јединица. Логистичка подршка као чинилац ефикасности окlopно-механизованих јединица.

394. ТЕОРИЈСКО ПРОМИШЉАЊЕ ДАЉЕГ РАЗВОЈА ОДБРАНЕ И РАТНЕ ВЕШТИНЕ У САВРЕМЕНИМ УСЛОВИМА – ТЕЖИШНИ ЗАДАТАК „ВОЈНОГ ДЕЛА” У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ / Стане Бровет, вицеадмирал. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 6 (1989, новембар/децембар) ; стр. 200–209

Извештај о раду Савета и Редакцијског одбора часописа „Војно дело” за период од 1988. до 1989. године, који је поднео председник Савета вицеадмирал Стане Бровет.

395. ТРАНСФОРМАЦИЈА ОРУЖАНИХ СНАГА ПРИ ПРЕЛАСКУ ИЗ КОМБИНОВАНОГ У ПАРТИЗАНСКИ ОБЛИК ОРУЖАНЕ БОРБЕ / *Сијеван Стојановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 2 (1990, март/април) ; стр. 54–80

У чланку су разматрани појам, садржај и врсте трансформације оружаних снага, доктринарни ставови о трансформацији оружаних снага уопште, а нарочито при преласку из једног у други облик оружене борбе, претпоставке за успешно извођење трансформације итд. Аутор на полемичан начин аргументовано анализира постојеће доктринарне ставове о том проблему и даје сопствена конкретна решења.

396. ОДНОС СНАГА И БОРБЕНЕ МОГУЋНОСТИ / mr *Манојло Бабић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 2 (1990, март/април) ; стр. 127–145

Полазећи од закона надмоћности, као основног закона ратне вештине, аутор наводи тезу да однос снага није једини и најважнији показатељ моћи супротстављених страна у оружаној борби, већ да су то борбене могућности одређених јединица, групација или оружаних снага у целини које се на боишту, војишту или ратишту сукобљавају. Такву тезу аутор поткрепљује примерима из локалних ратова, у којима је рат добијала страна чије су оружане снаге имале веће борбене могућности од противничких оружаних снага. Основна порука аутора јесте да треба израдити критеријуме за компарирање борбених могућности сукобљених страна.

397. РАЗЛИЧИТА СХВАТАЊА УЛОГЕ НЕОРУЖАНОГ ОТПОРА У РАТУ / mr *Николај Марческу*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 2 (1990, март/април) ; стр. 146–157

Неоружани отпор становништва у рату аутор разматра као теоријску категорију, засновану на теоријским радовима класичка марксизма. У вези с тим, указује на нека значајна одређења улоге неоружаног отпора у рату и на различита схватања те улоге.

398. ПРИЛОГ РАСПРАВИ „СХВАТАЊЕ РАТНЕ ВЕШТИНЕ КАО ИНСТРУМЕНТАЛНЕ ДИСЦИПЛИНЕ” / mr *Милисав*

Секулић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 2 (1990, март/април) ; стр. 172–189

У чланку се полемише са ставовима др Менсуре Ибрахим-пашића садржаним у његовим радовима објављеним у „Војном делу” бр. 4 и 5/89. Пуковник Секулић, поред осталог, заступа друкчија схватања о предмету ратне вештине, односу ратне вештине и политичке, и посебно о постојању две врсте ратне вештине.

399. РАТНА ПРАКСА – ИЗВОРИШТЕ ТЕОРИЈЕ РАТНЕ ВЕШТИНЕ НОР-а / др *Михајло Вучинић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 2 (1990, март/април) ; стр. 201–221

Осврт на књигу генерал-потпуковника Јова Нинковића „Карактер и особености развоја ратне вештине НОР-а у Југославији 1941–1945”, коју је издао Војноиздавачки и новински центар, Београд, 1989. године. У осврту је, између осталог, наведено да је аутор књиге, из обиља искустава и сазнања из нашег НОР-а, зналачки одабрао и елаборирао све значајне чиниоце ратне вештине у целовиту материју. Књига има уџбенички карактер и значајан је допринос ризници наше војно-теоријске мисли, наглашава др М. Вучинић.

400. НЕКЕ СПЕЦИФИЧНОСТИ ИНЖИЊЕРИЈСКОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА У ОДБРАНИ ВЕЛИКИХ ГРАДОВА / mr *Марко Галић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 5–6 (1990, септембар/децембар) ; стр. 142–171

Појам и оште карактеристике инжињеријског обезбеђења у одбрани великих градова. Основни чиниоци који условљавају специфичности инжињеријског обезбеђења у одбрани великих градова. Специфичности организације инжињеријског обезбеђења. Специфичности запречавања, утврђивања и обезбеђења кретања.

401. ИZNENATBEЊE U BORBENIM DEJSTVIMA / mr *Пејшар Трбовић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 3 (1991, мај/јуни) ; стр. 65–82

У чланку су разматрани облици изненађења у борбеним дејствима којима у нас, по мишљењу аутора, до сада није посвећивано доволно пажње. Презентована су демонстративна

дејства, оперативно маскирање, дезинформације и ратна лукавства у функцији изненађења.

402. КЛАУЗЕВИЦ, ЖОМИНИ И ФОШ О НАРОДНОМ РАТУ / др Ристо Дамјановски, пуковник, др Науме Гризо. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 3 (1991, мај/јуни) ; стр. 115–129

Анализирани су ставови Клаузевица, Жоминија и Фоша о народном рату. Иако су ти класици војне мисли живели у по много чemu различитом времену од садашњег, њихова размишљања су и сада актуелна. Аутори констатују да код Клаузевица став о народном рату значи опрезну уздржаност, док је за Жоминија тај рат раван елементарној катастрофи, која га импресионира, али и испуњава страхом. За Фоша аутори сматрају да покушава да обухвати офанзивно ратовање, односно он је присталица „апсолутног рата”, који карактерише брзина, насиље и „увишену бруталност”.

403. АЛЕКСАНДАР СУВОРОВ – ПОЛИТИКА РУСКЕ ИМПЕРИЈЕ И ОСНОВНА ОБЕЛЕЖЈА ВРЕМЕНА / Драгутин Чачић, пуковник, mr Момчило Сакан, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 3 (1991, мај/јуни) ; стр. 130–149

Животни пут и развојна линија Александра Васиљевича Суворова. Аутори истичу да он припада групи војсковођа и војних мислилаца чије су укупно дело за време његовог живота и непосредно после смрти оспоравало високо племство, двор и неки војни теоретичари у царској Русији. Тек неколико година касније, после његове смрти, наглашавају аутори, генерације које су долазиле уочиле су предности његових теоријских поставки и оригиналних практичних решења, која су прилагођена специфичним руским условима, а која су, у знатној мери и данас актуелна.

404. ГЛАСИНЕ У РАТУ – ПОЈАМ, УЛОГА И ЗАШТИТА / др Злайко Исаковић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 1–2 (1992, јануар/април) ; стр. 182–195

Дефиниција гласина, њихова употреба или злоупотреба и оснос људи према њима. Појам и основне карактеристике гласина. Гласине у ратовима и заштита од њих.

405. ОДНОС МОБИЛИЗАЦИЈСКЕ И БОРБЕНЕ ГОТОВОСТИ КАО ЧИНИЛАЦА ПРИПРЕМЕ ОРУЖАНИХ СНАГА ЗА ОРУЖАНУ БОРБУ / мр *Светозар Радишић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 3 (1992, мај/јуни) ; стр. 59–74

Наглашава се да су мобилизацијска и борбена готовост најважније компоненте припреме за рат и основни резултат рада војне организације као система у условима мира. У вези с тим, аутор разматра неке аспекте односа мобилизацијске и борбене готовости ради указивања на проблем који омета вредновање обе врсте готовости јер непосредно утиче на начин и садржај њихове контроле и оцењивања, а тиме и на могућност њиховог усавршавања. У истраживању, које је основа овог разматрања, доказано је, истиче аутор, да дефиниције и класификације у оквиру припреме оружаних снага за оружану борбу нису добре, што је узроковало недовољно добру поделу на елементе припреме оружаних снага и борбене, односно мобилизацијске готовости.

406. МЈЕСТО И УЛОГА АРТИЉЕРИЈЕ У ОПЕРАЦИЈАМА СТРАТЕГИЈСКИХ ГРУПАЦИЈА / *Ибрахим Алибеговић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 3 (1992, мај/јуни) ; стр. 75–102

Аутор наглашава да се место и улога артиљерије у операцијама стратегијских групација најпотпуније може сагледати кроз активности у којима она учествује, првенствено кроз проблеме груписања и начин њеног ангажовања. Полазећи од тога, разматран је однос снага сукобљених страна, начин груписања и поделе артиљеријских јединица, карактеристике употребе артиљерије у нападним и у одбрамбеним операцијама и планирање утрошка артиљеријске муниције у операцији.

407. ОДНОС ВОЈНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ДРЖАВЕ У ДЕЛИМА НИКОЛА МАКИЈАВЕЛИЈА / *Слободан Симић*, капетан I класе. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 3 (1992, мај/јуни); стр. 167–182

У раду се, поред осталог, истиче да је Николо Макијевели посебну пажњу посветио војној организацији као једином оруђу апсолутне власти. Свестан да нема савременог узора, а огорчени противник најамне војске, у својим радовима је предност давао народној војсци, што и чини оригиналним

његову идеју о „наоружаном народу”. Наводи се да неоспорни војнотеоријски значај имају Макијавелијева разматрања организације војске: о регрутовању и величини војске, о наоружању и обуци, о борбеном поретку и бици, и друго.

408. МОГУЋНОСТИ ЗА ОТКРИВАЊЕ И УНИШТЕЊЕ ЛЕТИЛИЦА СТЕЛТ-ТЕХНОЛОГИЈЕ / *Анђел Ончевски*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 3 (1992, мај/јуни); стр. 183–200

На основу резултата досадашњих истраживања и развоја средстава за откривање и уништење летелица стелт-технологије и искуства из рата у Персијском заливу, аутор је указао на могућности и специфичности организовања и вођења борби против тзв. невидљивих авиона и других сличних летелица. Дате су и основне карактеристике тих летелица.

409. САДЕЈСТВО АВИЈАЦИЈЕ И КОПНЕНИХ СНАГА У НЕПОСРЕДНОЈ ВАЗДУХОПЛОВНОЈ ВАТРЕНОЈ ПОДРШЦИ / *Анђел Ончевски*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 4–5 (1992, јули/октобар) ; стр. 189–208

Полазећи од тога да је садејство између снага ангажованих у борбеним дејствима један од најважнијих принципа припреме, извођења и обезбеђења борбених дејстава у савременом рату, аутор разматра непосредну ваздухопловну ватрену подршку копненим снагама, као и садејство авијације и копнених снага које је условљено развојем средстава ратне технике, променама у организационој структури јединица авијације и копнене војске, и облицима и начинима извођења борбених дејстава на копну и у ваздушном простору.

410. РАЗМИШЉАЊА О БУДУЋНОСТИ ОРУЖАНЕ СИЛЕ / *mr Манојло Бабић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 4–5 (1992, јули/октобар) ; стр. 350–379

Осврт на књигу Ричарда Е. Симпкина „Надметање у брезини маневра”, коју је издао Војноиздавачки и новински центар у Београду, 1991. године. Аутор осврта, поред осталог, истиче да та студија припада војнотеоријским радовима које и најстрожи критичари могу сврстати у сам врх војне мисли. Анализирају се поглавља књиге (укупно пет), са посебним освртом на друго поглавље, под насловом „Физика рата”. У њему се, аналитичком

методом, читалац подстиче на размишљање о чиниоцима и концепту „Ваздушно-копнене битке”, с једне, и „Дубоке операције”, с друге стране, односно о америчкој и совјетској доктрини вођења операција на копну. На крају осврта се каже да та књига нуди веома много спознаја готово у свим доменима војне теорије и праксе.

411. МОГУЋНОСТИ И НАЧИН УПОТРЕБЕ ВАЗДУШНОПОКРЕТНИХ И ВАЗДУШНОЈУРИШНИХ СНАГА У САВРЕМЕНИМ БОРБЕНИМ ДЕЈСТВИМА / *Анђел Ончевски*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 6 (1992, новембар/децембар) ; стр. 56–69

У чланку се наводи да у концепцијама извођења нападних борбених дејстава у савременим условима, уз наношење удара на целој дубини распореда противника, посебну улогу имају ваздушнодесантна, ваздушнопокретна, ваздушнојуришна и извиђачко-диверзантска дејства тактичког, оперативно-тактичког и оперативног значаја. Аутор разматра борбене могућности и употребу ваздушнопокретних и ваздушнојуришних снага и специфичности борбе против њих у нашим условима.

412. ПОМОРСКА БЛОКАДА И ИЗОЛАЦИЈА СА МОРА / *Бошко Анчић*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 6 (1992, новембар/децембар) ; стр. 100–108

Блокаде после Другог светског рата. Поморска блокада Југославије од стране снага НАТО-а и Западноевропске уније, 1992. године, без одлуке Савета безбедности. Нарушавање Конвенције Уједињених нација и других конвенција и декларација о праву мора.

413. ПРИНЦИПИ ИZNЕНАЂЕЊА / др *Миланко Зорић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 1–2 (1994, јануар/април) ; стр. 40–57

Аутор дефинише изненађење и наводи гледишта неких писаца о изненађењу. Разматра циљеве, планирање и услове за постизање изненађења, као и методе изненађења, стратегијско, оперативно и тактичко изненађење, и спречавање изненађења од стране противника.

414. ПРОБЛЕМИ БАЗИРАЊА БОРБЕНЕ АВИЈАЦИЈЕ МАЛИХ ЗЕМАЉА / *Анђел Ончевски*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 3–4 (1994, мај/август) ; стр. 46–55

Разматрани су циљ и значај дејства по аеродромима базирања борбене авијације и могућа решења проблема њеног базирања. Аутор наглашава да су аеродроми базирања борбене авијације веома уносни објекти за дејства непријатељевих средстава за напад из ваздушног простора и са земље. Јер, њиховим избацивањем из употребе нападачу се обезбеђује брзо постизање превласти у ваздушном простору, а браниоцу онемогућава ефикасна употреба борбене авијације. То је посебно значајно у краткотрајним, муњевитим ратовима. Према томе, истиче аутор, проблем обезбеђења базирања борбене авијације у савременим условима је веома сложен, посебно код авијације малих земаља. (Литература: 8 библ. јед.)

415. ПРИЛОГ РАЗУМЕВАЊУ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / др *Радосав Шуљаћић*, капетан бојног брода у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 1 (1995, јануар/фебруар) ; стр. 5–33

Указано је на стање и најважније основе које могу корисно да послуже у нашем војнообразовном процесу и научно-истраживачком раду као упориште за правилно разумевање ратне вештине, њеног развојног преображаја и испољавања. У вези с тим, у чланку су наведене основне поставке научног схватања вештине, праксе, теорије и науке, а затим основне поставке и полазне одредбе: теорије науке и научне теорије, ратне вештине, праксе ратне вештине, теорије ратне вештине и науке о ратној вештини, односно полемистике, уз препоруку за њено усвајање и уважавање у нашим оружаним снагама.

416. РАЗМИШЉАЊЕ О ТАКТИЦИ / мр *Радивој Нинић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 1 (1995, јануар/фебруар) ; стр. 64–84

У чланку се наводи да је у досадашњој теорији тактика третирана на више начина, а давана су јој и различита значења – „вештина добrog командовања”, „наука о употреби оружаних снага”, „наука о вођењу трупа”, „вештина распореда трупа”, „вештина вођења трупа”, „смишљен облик и начин рада”, „вештина деловања”, „грана ратне вештине”, „научна дисциплина полемистике”, „наука и вештина” итд. Аутор члanca је

понудио једно виђење постојећег проблема и „теоријског спора”. Осим тога, покренута је семантичка и логичка расправа, као и питање да ли је (или колико је) тактика наука (научна дисциплина), теорија и пракса, или вештина.

417. О ПОЛЕМИСТИЦИ / др Радосав Шуљаћић, капетан бојног брода у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 2 (1995, март/април) ; стр. 11–43

Чланак је резултат вишегодишњег рада аутора на изучавању, практиковању и разматрању ратне вештине, њеног развојног преображаја и испољавања. Аутор сматра да су наша савремена ратна вештина, пракса ратне вештине, теорија ратне вештине и полемистика засноване на претенциозно идеологизованим и стратократијски наметнутим схватањима, на основу којих су успостављена углавном погрешна понашања, са застрашујним последицама у свим доменима примене. Та су схватања фактично и фиктивно добила официјелни статус на симпозијуму о војној науци, одржаном у Београду 1970. године, а затим институцијалну подршку за заснивање, усвајање и примену у нашим оружаним снагама. Резултати њихове примене, наводи аутор, у протеклих 24 године, очигледно су поражавајући, с тенденцијом вођења у катастрофу. (Литература: 31 библ. јед.)

418. ВАЗДУХОПЛОВНА ВАТРЕНА ПОДРШКА НА БРДСКО-ПЛАНИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ / Анђел Ончевски, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 2 (1995, март/април) ; стр. 44–53

Брдско-планинско земљиште, због специфичности, пре свега због испресецаности и ограничености путне мреже, значајно одређује главне токове борбених дејстава. Оно посебно утиче на физиономију дејстава оклопних, механизованих и артиљеријско-ракетних јединица ПВО, као и на дејства авиона тактичке авијације и борбених хеликоптера. У вези с тим, аутор разматра Ваздухопловну ватрену подршку у одбрани и у нападу.

419. ПРЕТЊА УПОТРЕБОМ И УПОТРЕБА НХБ ОРУЖЈА И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА ПОНАШАЊЕ ЉУДИ У РАТУ И ОРУЖАНОЈ БОРБИ / др Милорад Ђорђевић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 2 (1995, март/април) ; стр. 110–133

Нове димензије нуклеарног рата у односу на рат конвенционалним борбеним средствима и њихов утицај на понашање људи. Утицај мирнодопских нуклеарних удеса на понашање људи. Нека искуства у вези с понашањем људи приликом употребе атомског наоружања у Хирошими и Нагасакију и нуклеарних проба на полигонима. Могући облици понашања људи у условима претњи и употребе НХБ оружја. Неке карактеристике хемијског оружја значајне за сагледавање понашања људи и искуства везана за употребу биолошког оружја. (Литература: 12 библ. јед.)

420. СУДБИНА ПОЛЕМОЛОГИЈЕ – НАУКЕ О МИРУ И РАТУ / др *Живорад Стасојевић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 4–5 (1995, јули/октобар) ; стр. 139–161

Покушај конституисања полемологије. Филозофско-теоријски извори полемологије и идеолошке и политичке препреке у њеном развоју и афирмацији. (Литература: 11 библ. јед.)

421. ВОЈНА ОПЕРАЦИЈА КАО ХЕРМЕНЕУТИЧКИ ПРОБЛЕМ / мр *Радивој Нинић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 4–5 (1995, јули/октобар) ; стр. 162–183

Аутор наводи да је херменеутички проблем у војној теорији свакодневна појава, као и у свим другим теоријама, али је његово решавање отежано услед доминације доктринарно-нормативне теорије. Војна операција је актуелан херменеутички проблем, па би морало нешто озбиљно да се учини у војној теорији за његово делимично или потпуно решење. У чланку је учињен покушај решавања тог теоријског проблема. Аутор не нуди дефинитивно решење, него настоји да мишљење о теоријском одређењу (дефиниција) војне операције покрене из теоријског „мртвила”, отргне од утицаја доктринарног и, тако, доведе до ваљаног херменеутичког прихватања. (Литература: 14 библ. јед.)

422. ИЗВОРИ ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА О РАТНОЈ ВЕШТИНИ / др *Радосав Шуљагић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 6 (1995, новембар/децембар) ; стр. 135–147

Аутор указује на нужност научног сазнавања стварности ратне вештине и свих области њеног непосредно будућег практиковања, односно стварности непосредно будуће оружене

борбе, те проблема и процеса припреме и вођења борбених дејстава и њихових пратећих активности у рату. Поред осталог, размотрени су и основни извори теоријских знања о ратној вештини, коришћење извора теоријских знања о ратној вештини и домишљање у теоријском сазнавању ратне вештине. (Литература: 34 бил. јед.)

423. УСЛОВЉЕНОСТ ИЗНЕНАЂЕЊА У РАТУ / др *Милорад Ђорђевић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 6 (1995, новембар/децембар) ; стр. 148–160

Разматра се условљеност изненађења и његов утицај на понашање људи у рату и оружаној борби. Чланак садржи неколико целина: Појмовно одређење изненађења и његове основне карактеристике; Неки историјски примери оствареног изненађења; Нека искуства о изненађењу и примена ратних искустава, и Могући чиниоци изненађења у евентуалном рату.

УДК 355.01:341.31

424. ИНОСТРАНА ВОЈНА ИНТЕРВЕНЦИЈА / др *Миланко Зорић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 1 (1996, јануар/фебруар) ; стр. 38–61

Аутор највећу пажњу посвећује објашњењу суштине, циљева и одлика посебних врста војних интервенција. Сматра да је војна интервенција синоним или облик оружане агресије, злочин против међународног мира и безбедности и правно забрањен акт, који се не може оправдати никаквим разлогима и околностима. Аутор, даље, указује на реалну опасност од претварања мировних и „хуманитарних“ операција под мандатом Савета безбедности Уједињених нација у инострану војну интервенцију и агресију, нарочито када се те снаге претворе у борбене снаге и сврстају уз једну од снага у унутрашњем оружаном сукобу у некој држави и тако постану зараћена страна. У чланку се разматрају и различите стратегије војне интервенције.

УДК 355.4:1+32

425. ОДНОС РАТНЕ ВЕШТИНЕ ПРЕМА ФИЛОЗОФИЈИ И ПОЛИТИЦИ / др *Момчило Сакан*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 2 (1996, март/април) ; стр. 65–82

Од мноштва проблема који произилазе из међузависности ратне вештине и других наука, аутор разматра два проблема – однос ратне вештине према филозофији и према политици. Указује на два значајна проблема који, на неки начин, успоравају развој ратне вештине као науке. Први се односи на опасност од парцијализације и специјализације, односно од затварања ратне вештине у сопствене оквире – без чврсте везе с другим наукама и научним дисциплинама. Други проблем се односи на термин „вештина”, којим се одређује тај веома значајан појам. (Литература: 7 библ. јед.)

УДК 355.01:327.88

426. ИЗНЕНАЂЕЊЕ У СУБВЕРЗИВНОМ РАТУ / mr *Милан Мијалковски*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 2 (1996, март/април) ; стр. 83–101

Указано је на нека могућа изненађења у субверзивном рату у савременом свету, с тежиштем на изненађењу посредством агентуре, на основу чињеница да агресор може, и без одговарајуће агентуре, успешно да спроводи оружану агресију против земље жртве, али не и субверзивни рат. Посебно је наглашено да агресор може, уколико је створио агентуру у виталним областима земље жртве (политика, одбрана, безбедност итд.), систематском применом усклађених изненађења, да без потешкоћа оствари своје циљеве.

УДК 355.4.001

427. РАТНА ВЕШТИНА – НАУКА И ВЕШТИНА / mr *Мићар Ковач*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 3 (1996, мај/јуни) ; стр. 96–118

Чланак садржи неколико целина са следећим насловима: Стручно и научно у ратној вештини; Оправданост (неоправданост) поделе ратне вештине на дисциплине; Наука као основ развоја вештине; Моменти који су обележили развој ратне вештине; Функције борбених дејстава и њихов међусобни однос. (Литература: 31 библ. јед.)

УДК 355.01

428. РАЗВОЈ САВРЕМЕНЕ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / dr *Радосав Шуљаџић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 4–5 (1996, јули/октобар) ; стр. 127–136

Разматран је развој савремене ратне вештине и могуће последице њене праксе. Наглашено је да је она изграђивана под утицајем иницијалних процеса развоја, који су настали заједничком применом знања полемистике и достигнућа савремене научно-техничке револуције у припреми и вођењу борбених дејстава и њихових пратећих активности у оружаној борби. Примена аутоматизације, компјутеризације и кибернатизације у развоју ратне вештине. (Литература: 27 бил. јед.)

УДК 355.01.001

429. НАУЧНА УТЕМЕЉЕНОСТ СИСТЕМА ВОЈНИХ НАУКА / mr *Јан Марчек*, потпуковник, mr *Мића Ковач*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 1 (1997, јануар/фебруар) ; стр. 121–148

У научним и стручним круговима у војсци постоје различита мишљења о системности војне науке и критеријумима класификације, као и о њеном месту у научним областима и наукама у друштву. Приликом тих разматрања, наглашава аутор, веома често се постављају питања научне утемељености ратне вештине (полемистика), њене системности, места у систему војних наука, односа према другим научним областима и наукама у друштву, односа научног и стручног у ратној вештини и примене њених резултата истраживања. У раду је учињен покушај да се на методолошки коректан начин одговори на наведена питања ради стварања претпоставки за ефикасније функционисање научне делатности у војсци.

УДК 355.01.001

430. КОНЗЕРВАТИВНО И ДИЈАЛЕКТИЧКО МИШЉЕЊЕ У ТЕОРИЈИ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / mr *Радивој Нинић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 1 (1997, јануар/фебруар) ; стр. 159–176

Разматран је начин мишљења уопште, с освртом на конзервативно и дијалектичко мишљење у теорији ратне вештине. Указано је на практично – техничко (доктринарно) знање у ратној вештини, и на нове идеје у теорији ратне вештине.

УДК 359(100)

431. СПЕЦИЈАЛНЕ СНАГЕ РАТНИХ МОРНАРИЦА СТРАНИХ АРМИЈА / *Томислав Пејковић*, капетан фрегате. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 2 (1997, март/април) ; стр. 106–122

Врсте специјалних снага ратних морнарица. Обука специјалних јединица, њихова организација и намена. Специјалне снаге ратних морнарица Сједињених Америчких Држава, Италије, Велике Британије, Француске и Немачке. (Литература: 14 библ. јед.)

УДК 355.01

432. ИНОВИРАЊЕ СТРУКТУРЕ ТЕОРИЈЕ НАШЕ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / др *Радосав Шуљашић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 2 (1997, март/април) ; стр. 123–143

Указано је на потребу за иновирањем структуре савремене теорије ратне вештине наших оружаних снага и израдом праве теорије ратне вештине по угледу на теорију полемистике. При томе, аутор указује и на то да је перспективна стварност ратне вештине и њеног практиковања најважнији део предметне области полемистике и њених разматрања. У тој стварности налази се право искривено подручје оружене борбе, борбених дејстава и њихових пратећих активности с многим проблемима и процесима који су интересантни за научно сазнавање и решавање, наглашава аутор чланка. (Литература: 18 библ. јед.)

УДК 355.4.001

433. ИЗВОРИ ОТПОРА НОВИМ НАУЧНИМ САЗНАЊИМА У ПОЛЕМИСТИЦИ / mr *Душан Вишињић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 3 (1997, мај/јуни) ; стр. 110–128

Војна доктрина као брана новим полемистичким сазнањима. Услови научне делатности као посредна врста отпора новим полемистичким сазнањима. Искуство из оружене борбе као препрека новим полемистичким сазнањима. Негативни војнички дух као априорни облик отпора новим идејама. Здраво-разумска основа сазнајне моћи официра као посебан тип отпора новој полемистичкој спознаји.

УДК 355.4

434. ФУНКЦИЈЕ БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА / mr *Мићар Ковач*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 3 (1997, мај/јуни) ; стр. 129–154

Аутор је покушао да на нов начин приступи поимању борбених дејстава, њихове структурираности и садржаја, као и да их, на основу системске и функционалне анализе процеса борбених дејстава, класификује према јединственом критерију

јуму, придржавајући се методолошке процедуре и поступка који то омогућава. Аутор, поред осталог, наглашава потребу уочавања различитог значаја појединих функција борбених дејстава у историји ратне вештине. (Литература: 25 библ. јед.)

УДК 355.4.001

435. ЕПИСТЕМОЛОШКО СХВАТАЊЕ ОБЈЕКТА И ПРЕДМЕТА ТАКТИКЕ / mr *Стивен Лийшац*, капетан I класе. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 4–5 (1997, јули/октобар) ; стр. 107–124

Резултат развоја тактике кроз историју није јединствено, логички и емпиријски утемељено одређење њеног објекта и предмета. Разлике у схватањима тог проблема, истиче се у чланку, последица су, пре свега, неадекватно дефинисаних појединих категоријалних појмова ратне вештине и национално-доктринарног приступа теорији тактике. На основу дела резултата истраживања на тему „Теоријска изграђеност тактике”, спроведеног у периоду од 1994. до 1996. године, аутор покушава да реши наведени проблем с епистемолошког становишта. При томе анализира досадашње различите приступе и аргументује предложено решење проблема.

УДК 355.422.2

436. ОДБРАНА ГРАДОВА / *Владимир Стојановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 4–5 (1997, јули/октобар) ; стр. 125–145

Општа разматрања о одбрани градова и специфичности борбених дејстава у њима. Нека страна гледишта и искуства у одбрани градова и борби у градовима. Одбрана градова у нашим условима. Припрема и извођење одбране града. Привредне и друштвене делатности у одбрани града. (Литература: 8 библ. јед.)

УДК 355.4.001

437. НАУЧНА УТЕМЕЉЕНОСТ ПОЛЕМИСТИКЕ И РАТНА ВЕШТИНА / mr *Драгиша Антонијевић*, пуковник, mr *Мишаар Ковач*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 71–82

Зависно од државе и војске, истичу аутори, ратна вештина је конституисана и третирана као занат, вештина, наука, теорија и пракса и наука и вештина. Кроз вишевековни развој ратна вештина је изнедрила критичан обим теоријских и методолошких

знања да се на задовољавајући начин могу описати однос науке и струке у оружаној борби, односно између полемистике и ратне вештине. Аутори, између осталог, наглашавају да ратна вештина, као синтагма, означава стручну сферу војне делатности у домену припреме, ангажовања и обезбеђења било које војске у свету за оружану борбу. Због тога, наводе аутори, она има локални карактер и ословљава се као „наша”, „ваша”, регионална, пактовска итд. (Литература: 18 библ. јед.)

УДК 355.41.001

438. НАУЧНО УТЕМЕЉЕЊЕ ПОЗАДИНСКОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА – ЛОГИСТИКЕ / Константин Арсеновић, генерал-мајор, mr Радован Томановић, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 6 (1997, новембар/децембар) ; стр. 83–94

Аутори, поред осталог, наводе да су у позадинском обезбеђењу, полемистици и војној вештини изражени заједнички интереси, али увек постоји и захтев за легитимитетом, који условљава захтев за доказивањем исправности сваког тог интереса. Позадинско обезбеђење, односно логистика, истичу аутори, има своју теорију, језик, предмет и методе, а тесно је повезано и са конституенсима из области осталих научних дисциплина – полемистике и војне вештине. (Литература: 5 библ. јед.)

Стратегија

439. СТРАТЕГИЈА ИСТУРЕНЕ ОДБРАНЕ У ЕВРОПИ / Михајло Вучинић, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 5 (1983, септембар/октобар) ; стр. 203–215

Основни елементи алтернативе у стратегији НАТО-а за Европу. Припреме за организовање одбране на истуреним положајима према снагама Варшавског уговора. Обезбеђење одбрамбене зоне људством (из иностраних армија).

440. ТЕНДЕНЦИЈА РАЗВОЈА НУКЛЕАРНОГ ОРУЖЈА И ВЕРОВАТНОЋА УПОТРЕБЕ У ЕВЕНТУАЛНОМ РАТУ / Ђорђо Новосел, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 149–155

Тенденција развоја нуклеарног оружја. Вероватноћа употребе нуклеарног оружја у евентуалном рату. Нови ракетни системи суперсила. Предлог САД о стварању европстратегијских нуклеарних снага (излагање на окружлом столу).

441. БИНАРНО ОРУЖЈЕ, ТОКСИНИ И НЕКИ АСПЕКТИ ЗАШТИТЕ / др *Владимир Војводић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 1 (1984, јануар/фебруар) ; стр. 156–167

Бинарно оружје. Токсини – врста хемијског оружја. Табела токсичности неких бојних отрова и токсина на експерименталним животињама. Забрана употребе хемијског оружја (Женевски протокол, 1925) и забрана развијања, производње, стокирања и употребе биолошког оружја (Конвенција, 1972) (излагање на окружлом столу). (Литература: 18 библ. јед.)

442. БИЛЬНООТРОВНЕ БОРБЕНЕ СУПСТАНЦЕ / др *Станко Новковић*, др *Мирјана Војиновић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 81–103

Подела биљних отрова. Физичко-хемијске карактеристике биљних отрова. Механизам и начин дејства биљних отрова у биљним ткивима. Особине и досадашња примена биљноотровних супстанци у рату. Токсикологија биљноотровних борбених супстанци. Начини и средства примене биљноотровних борбених супстанци у рату. Заштита од дејства биљноотровних борбених супстанци. Подела биљних отрова према селективности (табела 1). Шеме биљноотровних борбених супстанци примене у рату у Јужном Вијетнаму (табела 2). Површина Јужног Вијетнама која је контаминирана биљним отровима и број отрованих и умрлих лица након њихове примене (табела 3).

443. КОПНЕНЕ СНАГЕ НАТО НА ЈУЖНОЕВРОПСКОМ ВОЈИШТУ / *Никола Зимоња*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 210–215

У прилогу су обрађене само копнене снаге НАТО-а које су распоређене на јужноевропском војишту, а састављене су од дела снага САД, Велике Британије, Италије, Грчке и Турске. Наведено је бројно стање тих снага, њихова намена и наоружање којим су опремљене.

444. ВАЗДУШНИ ДЕСАНТИ СТРАТЕГИЈСКОГ И ОПЕРАТИВНОГ ЗНАЧАЈА У РАТНОЈ ПРАКСИ И САВРЕМЕНОЈ ТЕОРИЈИ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / *Драгослав Јанковић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 87–98

Осврт на чланак пуковника у пензији Стојана Јовића, који је под насловом: „Могућности извођења ваздушних десаната стратегијског и оперативног значаја у савременим условима” објављен у „Војном делу” бр. 3/83. Полемишући са Јовићем, пуковник Јанковић посебно наглашава улогу, карактеристике, услове и извођење ваздушних десаната оперативног и стратегијског значаја.

445. ВАЗДУШНОДЕСАНТНЕ СНАГЕ СРЕДЊИХ И МАЛИХ ЗЕМАЉА / *Стојан Јовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 165–180

Утицај војне доктрине на намену ваздушнодесантних снага, као и утицај економске снаге и величине земље на њихову јачину и наоружање. Преглед јачине ваздушнодесантних јединица средњих и малих земаља. Преглед ваздухопловних транспортних капацитета средњих и малих земаља (из иностраних публикација)

446. О УПОТРЕБИ ОРУЖАНИХ СНАГА НАТО У ОПЕРАЦИЈАМА / *Никола Зимоња*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 5 (1984, септембар/октобар) ; стр. 157–166

Употреба видова оружаних снага према концепцији „ваздушно-копнене битке”, коју је 1982. године усвојио Пентагон, а према којој је напад основни вид борбених дејстава. Наводе се подаци о снагама НАТО-а на европском ратишту.

447. НЕКИ ТЕОРИЈСКИ АСПЕКТИ СТРАТЕГИЈСКОГ ИЗНЕНАЂЕЊА У САВРЕМЕНИМ УСЛОВИМА / *Живојша Панић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 1 (1985, јануар/фебруар) ; стр. 44–57

Примери оствареног изненађења у Другом светском рату. Изненађење у ратовима вођеним после Другог светског рата. Значај изненађења као стратегијског принципа. Појам и врсте изненађења. Чиниоци од којих зависи стратегијско изненађење.

Основна питања развоја савремених оружаних снага у функцији постизања стратегијског изненађења.

448. УТИЦАЈ СТРАТЕГИЈСКО-ОПЕРАТИВНИХ УСЛОВА НА ОДБРАНУ ВЕЛИКИХ ГРАДОВА / mr Слободан Микић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 1 (1985, јануар/фебруар) ; стр. 73–85

Разматрана су питања везана за одбрану великих градова, с освртом на посебан значај који имају следећа обележја општенародног одбрамбеног рата: вођење ратних дејстава на целом југословенском простору; непрекидност ратних дејстава; масовно учешће становништва у оружаној борби и другим облицима борбе и општенародног отпора; и упорна одбрана сваког дела југословенског простора. Ефикасност одbrane великих градова који су правовремено, свестрано и потпуно припремљени за одбрану у различитим ситуацијама.

449. ОПРЕСИВНЕ ПОЛИТИЧКЕ И ВОЈНЕ СТРАТЕГИЈЕ САВРЕМЕНОГ ДРУШТВА / dr Ејуб Кучук, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 5 (1986, септембар/ октобар) ; стр. 54–75

Теоријско-методолошко полазиште. Основна обележја опресивних војних стратегија и доктрина и њихова улога у савременом друштву. Војна сфера као целина и војне стратегије као њене компоненте са становишта друштвених снага које се боре за социјалистички преображај друштва. Протагонисти социјалне опресије Војне стратегије и доктрине. Стратегија „масовне нуклеарне одмазде”, стратегија „градуираног застрашивања” и стратегија „еластичног одговора”. Војностратегијске концепције супротстављених блокова. Значај сателита у концепцијама нуклеарног ратовања. Коришћење космичког простора за извиђање, осматрање, навођење, командовање и везу, метеоролошко обезбеђење, електронска дејства, и слично, а перспективно и за борбена дејства (поред копна, мора и ваздуха).

450. ЗНАЧАЈ И ПРОБЛЕМИ БОРБЕ ПРОТИВ ОПЕРАТИВНО-СТРАТЕГИЈСКИХ ВАЗДУШНИХ ДЕСАНАТА У САВРЕМЕНИМ УСЛОВИМА / Илија Никезић, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 5 (1986, септембар/ октобар) ; стр. 76–89

Масовно коришћење ваздушног простора за покрет и дејство снага, нарочито када је у питању офанзивна стратегија. Ваздушно десантни потенцијал и нова обележја операције. Већи градови као могући циљеви оперативно-стратегијских десаната. Борба против оперативно-стратегијских десаната као примаран задатак браниоца. Битне претпоставке за успешну борбу против ваздушнодесантних снага. Борба против ваздушно-десантних снага у условима употребе нуклеарног оружја мале снаге. Проблеми борбе са снагама за брзе интервенције.

451. СТРАТЕГИЈА НАРОДНОГ РАТА НАДМОЋНИЈА ЈЕ НАД СВАКОМ АГРЕСИВНОМ СТРАТЕГИЈОМ / Сергеј Крајхер. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 4 (1988, јули/август) ; стр. 289–295

Завршна реч Сергеја Крајгера на међународном научном склопу „Безбедност и одбрана несврстаних земаља ослонцем на сопствене снаге”, одржаном на Брионима од 16. до 19. маја 1988. године. Крајгер је, поред осталог, истакао да је на склопу, полазећи од основних принципа Покрета несврстаности, дошло до широке размене мишљења, као и до сагледавања основних чинилаца који утичу на безбедност и одбрану несврстаних земаља у савременим међународним околностима.

452. О СТРАТЕГИЈИ / Василије Церовић, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 6 (1988, новембар/октобар) ; стр. 40–67

У чланку о стратегији аутор разматра првобитно и актуелно значење тога појма назначујући, у датом контексту, предмет, поделу и границе стратегије. Стратегија је, истиче аутор, у дијалогу с политиком, економијом и дипломатијом, али своје задатке решава самостално и нико други их не може решавати компетентније од ње. Он је указао на нову стратегијску ситуацију, смисао за стратегијско расуђивање и на извесне стратегијске проблеме. О томе је, са свог становишта, дао потпунија објашњења.

453. О МОБИЛИЗАЦИЈИ ОРУЖАНИХ СНАГА / Стиван Мирковић, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 2 (1989, март/април) ; стр. 7–28

Значај мобилизације у доктрини општенародне одбране и друштвене самозаштите. Степен мобилизацијске готовости и

ратна попуна оружаних снага. Нека питања мобилизацијског узбуњивања и уређења мобилизацијских зборишта. Обука и увежбавање за извршење мобилизације. Руковођење мобилизацијом и морално-политичко обезбеђење мобилизације.

454. СТРАТЕГИЈСКЕ КОМБИНАЦИЈЕ / *Василије Џеровић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 1 (1990, јануар/фебруар) ; стр. 120–144

У чланку су разматране стратегијске комбинације као засебна тематска целина, уз ослањање на емпиријску подлогу и одговарајуће интерпретације ратног искуства. Различите елементе у стратегијским комбинацијама аутор је сврстао у три групе: физичке, психичке и методолошке, за које каже да је њихов значај велик, посебно са становишта њихове главне или споредне улоге и међусобних веза и зависности. У чланку је, даље, наведено да је у стратегијским комбинацијама најзапаженија улога видова и родова оружаних снага, напада и одбране, покретљивости и маневра, просторних и временских координата.

455. СТРАТЕГИЈСКЕ КОНЦЕПЦИЈЕ / *Василије Џеровић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 2 (1990, март/април) ; стр. 103–126

Разматране су стратегијске концепције у историјској перспективи које су интерпретиране као замисли и пракса истакнутих војсковођа, као школа мишљења која уопштава искуство из успешно вођених оружаних сукоба и као систематски истражена и срећена теорија стратегије. Сажето су изложена теоријска уопштавања Клаузевица, Меринга, Харта и Бофра о тој теми, с освртом на конкретне ратове, од оних у античком добу до савремених ратова. Указано је на утицај модерне технологије на савремене стратегијске концепције.

456. СТРАТЕГИЈА НАТО У НОВИМ УСЛОВИМА / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 3 (1991, мај/јуни) ; стр. 200–215

Захтеви за даље постојање Северноатлантског пакта. Потенцијални противници пакта. Модификовање стратегијских концепција и доктринарних начела. Промене у стратегијским концепцијама. Промене у оперативним концептима, у јачини, организацији и распореду оружаних снага.

457. НЕКА АКТУЕЛНА ПИТАЊА ВОЈНЕ СТРАТЕГИЈЕ / мр
Радован Грубач, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44,
бр. 3 (1992, мај/јуни) ; стр. 7–21

Аутор наглашава да се актуелни проблеми наше војне стратегије не могу решавати њеном дogradijом и делимичном трансформацијом оружаних снага, већ је неопходно, према начелима моделовања и пројектовања организационих система, развити и материјализовати целовит модел војног организовања и деловања. Основни је разлог, истиче аутор, то што је – променом садржаја и облика угрожавања безбедности земље споља и изнутра, изменом значења простора и времена, и променом природе политичких, економских, демографских и других ограничења – војностратеџиско окружење попримило сасвим нова обележја. У таквим условима намећу се нека питања, међу којима и редефинисање функција и циљева оружаних снага у систему безбедности и одбране земље, као и проналажење и избор одговарајућих садржаја и форми деловања оружаних снага и усклађивање њихове структуре и организације.

(Извод из овог члanka објављен је у „Војном делу“ бр. 6/98)

458. ПОМОРСКА СТРАТЕГИЈА СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА / *Бошко Анчић*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 45, бр. 3–4 (1993, мај/август) ; стр. 281–296

У ситуацији када су остале једине глобална светска сила, САД стварају нову војну стратегију у којој снаге ратне морнарице, односно војнопоморске снаге, добијају посебну улогу. За реализацију таквих задатака ратна морнарица стално усавршава своју поморску стратегију, како би могла да буде инструмент за остваривање политичких циљева кроз војне притиске, демонстрацију силе, мешање у унутрашње ствари суверених земаља и извођење оружане агресије и војних интервенција. У вези с тим, аутор разматра политику и стратегију САД, њихову поморску стратегију, снаге и средства. (Литература: 8 библ. јед.)

459. ПОМОРСКА СТРАТЕГИЈА РУСИЈЕ / *Бошко Анчић*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 1–2 (1994, јануар/април) ; стр. 58–72

У чланку је, поред осталог, наглашено да, без обзира на све настале проблеме и дилеме, Русија и даље остаје војнопоморска

сила чији се утицај на укупну светску политику не може избећи. Аутор разматра војну доктрину, поморску стратегију, снаге и средства Ратне морнарице Русије. (Литература: 10 библ. јед.)

460. СТРАТЕГИЈСКА ТЕОРИЈА ВОЈВОДЕ МИШИЋА / др *Миланко Зорић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 3–4 (1994, мај/август) ; стр. 5–33

У раду је анализиран систем стратегијске теорије Живојина Р. Мишића (1855–1921), садржан у његовом капиталном делу „Стратегија – вештина ратовања”, које је објављено 1907. године. Тај систем је оригиналан, кохерентан и јединствен. У њему су, каже аутор члánка, снага народа и војна моћ основне компоненте ратне снаге, која се припрема у миру, а ангажује у рату ради одбране и остварења државних и националних интереса и циљева. Аутор анализира стратегијску теорију војводе Мишића и, у вези с тим, разматра теорију рата, стратегијске радње, ратни план и пројекат операције, стратегијске принципе, стратегијску офанзиву, стратегијско командовање и друге војнотеоријске активности и практичне војне делатности војводе Живојина Мишића.

461. ПОМОРСКА СТРАТЕГИЈА НАТО-а / *Бошко Антић*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 2 (1995, март/април) ; стр. 203–218

Војна доктрина и стратегија НАТО-а и његова поморска оријентација. Ударне снаге ратне морнарице НАТО-а. Станje и развој ратних морнарица чланица тог савеза. Задаци ратне морнарице у операцијама НАТО-а. (Литература: 9 библ. јед.).

462. АМЕРИЧКА СТРАТЕГИЈА ПОСЛЕ „ХЛАДНОГ РАТА” / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 4–5 (1995, јули/октобар) ; стр. 54–74

Аутор је презентовао амерички поглед на услове у којима снаге САД могу да се ангажују и ставове о начинима њиховог ангажовања, а назначено је напуштање ранијих и усвајање нових доктринарних концепата за ангажовање снага САД у различитим условима мира, криза и рата. У анализи најновије америчке ратне доктрине, аутор указује на њен офанзивнији карактер, повећан значај техничког чиниоца у рату и специфичности операција „пројекције силе”. У вези с тим, описане су

промене у јачини, дислокацији и груписању оружаних снага. На основу најновијих америчких опредељења, у чланку су поменуте и неке организационе промене, а најављена је и „стратегија компензације”, као тежња да се губитак у квантитету накнади одговарајућим квалитетом. На почетку чланка аутор је разматрао тежњу САД за светским лидерством и „нови светски поредак”.

УДК 355.4(497.1)

463. О СТРАТЕГИЈИ НАЦИОНАЛНЕ ОДБРАНЕ / др *Миланко Зорић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 4–5 (1996, јули/октобар) ; стр. 83–113

У раду се систематски и синтетички обрађују значајна питања стратегије националне одбране СР Југославије у новом међународном поретку. Аутор истиче да су витални државни и национални интереси и циљеви, спољнополитичка ситуација, геостратешки положај, економске могућности и расположиви људски потенцијал и реалне војне претње основне детерминанте стратегије одбране сваке земље. Војна одбрана сопственим снагама је главна врста одбране, истиче аутор, и разматра, у вези с тим, функције, циљеве, принципе и врсте одбране, проблеме савезништва и партнерства и друга релевантна питања стратегије. (Литература: 23 библ. јед.)

464. ПРИНЦИПИ ОПШТЕ СТРАТЕГИЈЕ / мр *Душан Вишињић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 106–113

Онтологички принципи стратегије. Принцип тоталитета или тотализације процеса виртуелних и реалних сукоба, основних ентитета, интердржавних или интравладавних односа. Гравитациони центри планетарне моћи репери су координатног система стратешке међузависности субјеката међународних односа. Принцип граничних и почетних услова стратешког (стратешког) система државе. Принцип детерминизма. Принцип развоја. Гносеолошки принципи стратегије (принцип објективности и принцип јединства искуственог, разумског и интуитивног сазнања). Аксеолошки принцип стратегије.

465. НОВЕ СТРАТЕГИЈСКЕ ИДЕЈЕ / *Василије Џеровић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 114–121

Нове стратегијске идеје тичу се „Партнерства за мир”, компромиса као најделотворнијег начина за уравнотежавање укрштених интереса и окончања постојећих сукоба без победника и побеђеног. О томе се, наглашава аутор чланка, изјашњавају Американци, Европљани, Руси и Кинези, и многи други актери међународног живота. У томе се огледа промена у начину мишљења и моћ нових идеја. Нове стратегијске идеје, наведено је у чланку, наговештавају нове могућности за смањивање опасности од рата и за гашење постојећих ратних жаришта. Насупрот томе, напомиње аутор, на опрезност ономиње примена силе у решавању унутрашњих и међународних проблема.

466. ПОГЛЕД НА ЗАДАТКЕ И МОГУЋНОСТИ САВРЕМЕНИХ РАТНИХ МОРНАРИЦА / *Љубиша М. Михајловић*, капетан фрегате. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 156–157

Краћи извод из чланска објављеног у „Војном делу” бр. 2/68 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: ВОЈНО ДЕЛО : општевојни теоријски часопис. БИБЛИОГРАФИЈА : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1048).

Оператика

467. О НЕКИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА РАЗВОЈА ОПЕРАЦИЈЕ / *Јово Нинковић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 107–126

Битне карактеристике развоја операције као категорије ратне вештине. Основне војнотехнолошке карактеристике развоја операције. Структурно-садржајне карактеристике развоја операције.

468. УЛОГА КОРПУСА У ПОЗАДИНИ НЕПРИЈАТЕЉА / *Франц Поглајен*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 94–100

Нека искуства из дејстава у позадини непријатеља. Искуства из НОР-а која се могу уградити у теорију наше ратне вештине, засноване на концепцији општенародне одбране.

469. О НЕКИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА ОПЕРАЦИЈА НА ПРИВРЕМЕНО ЗАПОСЕДНУТОЈ ТЕРИТОРИЈИ / *Јово Нинковић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 1 (1986, јануар/фебруар) ; стр. 11–36

Услови настанка и развоја операције на привремено запоседнутој територији. Операција као највиши облик испољавања специфичних садржаја оружане борбе на привремено запоседнутој територији. Неке квантитативне, структурно-садржајне и војнотехнолошке карактеристике операција на привремено запоседнутој територији.

470. ЗНАЧАЈАН ПРИЛОГ ИЗГРАДЊИ ОПЕРАТИКЕ КАО ГРАНЕ РАТНЕ ВЈЕШТИНЕ / др *Радован Радиновић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 3 (1986, мај/јуни) ; стр. 180–197

Осврт на књигу под насловом „Настанак и развој ратне операције” коју је написао генерал-потпуковник Јово Нинковић. Пуковник Радиновић се, поред осталог, осврнуо на поимање операције, настанак ратне операције и на методу анализе настанка и развоја операције као ратне појаве.

471. ОД ГЕНЕЗЕ ОПЕРАЦИЈЕ И ОПЕРАТИКЕ ДО СИСТЕМАТИЗОВАНИХ ТЕОРИЈСКО-ПРАКТИЧНИХ ЗНАЊА / *Сијеван Стојановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 6 (1986, новембар/децембар) ; стр. 159–170

Осврт на књигу „Теоријске основе оператике”, аутора Јова Нинковића, генерал-потпуковника, коју је издао Војноиздавачки завод Београд, 1985. године. Наглашено је да је том књигом наше војнонаучно стваралаштво проширило знања из области теорије оператике и њеног предмета, чиме су попуњене одређене празнине које су до сада постојале у теоријском систему оператике и ратне вештине. У осврту је посебно анализирана „Операција као ратна појава”, и „Оператика као грана ратне вештине”.

472. ОПЕРАЦИЈА ПРОТИВ ПОМОРСКИХ СНАГА НЕПРИЈАТЕЉА / мр *Драгољуб Лубурић*, капетан фрегате. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 1 (1997, јануар/фебруар) ; стр. 125–140

Операције против поморских снага непријатеља у прошлости. Еволуција идеја о операцијама против поморских снага

непријатеља. Операција против поморских снага непријатеља у општенародном одбрамбеном рату. Појам и основне детерминанте операције и могуће варијанте и проблеми извођења операције против поморских снага непријатеља.

473. ПРЕДМЕТ И САДРЖАЈ ОПЕРАТИКЕ / др *Васо Радуловић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 2 (1989, март/април) ; стр. 77–92

Аутор наводи да су предмет оператике све врсте операција као ратних категорија, борбена дејства и радње оперативног значаја које се изводе у сва три вида Југословенске народне армије (КоВ, РВ и ПВО и РМ), као и заједничке операције ЈНА и Територијалне одбране, односно операције у којима се ангажују два или сва три вида ЈНА и снаге Територијалне одбране. Указује на садржај, место и улогу оператике у оквиру ратне вештине, односно њеног односа према стратегији и тактици.

474. ОДНОС ЦИЉА ОПЕРАЦИЈЕ И ЗАДАТАКА ЗА ЊЕГОВО ОСТВАРЕЊЕ / мр *Живорад Вујчић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 44, бр. 3 (1992, мај/јуни) ; стр. 103–118

У оквиру предмета којим се бави оператика, као једна од најважнијих грана ратне вештине, однос између циља операције и задатака стратешке групације која изводи операцију један је од његових мање истражених делова. Разматрајући то питање, аутор указује на појмовну и терминолошку неразграниченост између циља операције и задатака за његово остварење. Он дефинише основна обележја циља, као што су садржај, интервал и обим постизања, чиме доприноси појашњавању тих појмова. Ради утврђивања квалитета одабраног циља, а нарочито ради анализе његовог остварења, обрађени су критеријуми за избор и мерење остварења циља операције. (Литература: 20 библ. јед.)

УДК 357/358

475. ОКЛОПНЕ И МЕХАНИЗОВАНЕ ЈЕДИНИЦЕ У ОДБРАМБЕНОЈ ОПЕРАЦИЈИ / *Драгомир Ивановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 6 (1996, новембар/децембар) ; стр. 142–152

Аутор наглашава да окlopne и механизоване јединице чине окосницу снага за извођење свих врста офанзивних дејстава у

одбрамбеној операцији која има оперативни или стратегијски значај. Оне ће, каже аутор, веома често, бити у ситуацији да изводе и самостална офанзивна дејства на појединим тактичким или оперативним правцима. Указује на значај заштите оклопних и механизованих јединица из ваздушног простора и на њихову логистичку подршку.

УДК 355.4.001

476. НАУЧНА (ТЕОРИЈСКА) КОНСТИТУИСАНОСТ ОПЕРАТИКЕ КАО ДИСЦИПЛИНЕ РАТНЕ ВЕШТИНЕ (ПОЛЕМИСТИКЕ) / мр *Дмићар Арула*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 2 (1998, март/април) ; стр. 190–209

У чланку је указано на актуелне проблеме у развоју војно-научног рада у нас. Обрађена су питања научне утемељености система војних наука и научне (не)конституисаности ратне вештине (полемистика). Размотрено је и једно, како каже аутор, најдискутијабилније питање – статус оператике као (научне) дисциплине ратне вештине. (Литература: 22 бил. јед.)

477. МЕСТО И УЛОГА ОПЕРАТИВНИХ ВАЗДУХОПЛОВНИХ ДЕСАНАТА У САВРЕМЕНОЈ НАПАДНОЈ ОПЕРАЦИЈИ НА БРДСКО-ПЛАНИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ / *Славко Рогић*, генерал-лајтнант. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 122–123

Краћи извод из члanka објављеног у „Војном делу“ бр. 2/49 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: ВОЈНО ДЕЛО : општевојни теоријски часопис. БИБЛИОГРАФИЈА : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1262).

478. НЕКИ АКТУЕЛНИ ПРОБЛЕМИ РАЗРАДЕ И ОБЛИКОВАЊА ТЕОРИЈЕ ОПЕРАТИКЕ / *Јово Нинковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 170

Краћи извод из члanca објављеног у „Војном делу“ бр. 1/79 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: ВОЈНО ДЕЛО : општевојни теоријски часопис. БИБЛИОГРАФИЈА : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1206).

Тактика

479. Група аутора: „ТАКТИКА” / Драгутин Чачић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 6 (1988, новембар/децембар) ; стр. 269–275

Аутори тог војнотеоријског рада, који је у редакцији генерал-потпуковника В. Г. Резниченка изашао из штампе у Москви, 1984. године, разматрају предмет тактике, њеног место и улогу у ратној вештини, материјалну основу савременог здруженог боја, карактеристике и најважније принципе његовог вођења. У приказу пуковника Чачића се истиче, да је циљ аутора „Тактике” да читаоцу прикажу новине у материјалној основи и садржају здруженог боја, припремама и принципима вођења здруженог боја и кретање јединица.

УДК 355.4.001

480. ДИЈАЛЕКТИЧКЕ РЕЛАЦИЈЕ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ ТАКТИКЕ / mr Стеван Лийбаи, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 1 (1998, јануар/фебруар) ; стр. 124–145

Полазећи од суштине појмова теорија, теорија тактике, пракса и пракса тактике, аутор разматра дијалектичке релације теорије и праксе тактике. Он наглашава да садржија разматрања доприносе теоријском утемељењу тог питања и указују на ограниченост искључивог појединачног фаворизовања теорије, односно праксе тактике. Аутор, даље, наводи да дијалектички приступ релацијама теорије и праксе тактике обезбеђује њихов развој и иницира даља истраживања.

481. О ДРУГОМ ЕШЕЛОНУ И РЕЗЕРВИ / Мирко Симић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 133

Краћи извод из члánка објављеног у „Војном делу” бр. 1/53 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: ВОЈНО ДЕЛО : општевојни теоријски часопис. БИБЛИОГРАФИЈА : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1299).

482. ОБМАЊИВАЊЕ У РАТУ / Милоје Секулић, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар); стр. 139–140

Краћи извод из чланка објављеног у „Војном делу” бр. 4-5/57 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: ВОЈНО ДЕЛО : општевојни теоријски часопис. БИБЛИОГРАФИЈА : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1333).

483. ИНИЦИЈАТИВА СТАРЕШИНА / *Милија Станишић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 143

Краћи извод из чланка објављеног у „Војном делу” бр. 1-2/59 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: ВОЈНО ДЕЛО : општевојни теоријски часопис. БИБЛИОГРАФИЈА : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1339).

484. ПРОТИВВАЗДУШНА ОДБРАНА КОМАНДНИХ МЕСТА / *Владимир Стојановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар) ; стр. 154–155

Краћи извод из чланка објављеног у „Војном делу” бр. 1/67 (види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: ВОЈНО ДЕЛО : општевојни теоријски часопис. БИБЛИОГРАФИЈА : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1494).

Логистика (позадина)

485. ЗАШТИТА ПОЉОПРИВРЕДНО-ПРЕХРАМБЕНИХ ПРОИЗВОДА ОД ПОЖАРА / др *Рајко Дамљановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 1 (1987, јануар/фебруар) ; стр. 141–151

Узроци и опасности од пожара у миру и рату. Искуства у гашењу пожара у нашој земљи. Мере противпожарне заштите пољопривредне производње.

486. ФАКТОРИ КОЛИ УТИЧУ НА РАЗВОЈ, ОРГАНИЗАЦИЈУ И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ТЕХНИЧКОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА / *мр Владан Шљивић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 2 (1987, март/април) ; стр. 58–81

Пораст улоге техничког фактора у оружаној борби. Повећање ватрене моћи и утрошка енергије у савременом рату. Нове технологије и њихов утицај на организацију техничког обезбеђења. Кварови средстава наоружања и војне опреме, губици у рату и њихов одраз на функционисање техничког обезбеђења.

Ефикасност реализације задатака техничког обезбеђења – битан предуслов за успешну техничку подршку оперативних састава у евентуалном рату.

487. ПОЉОПРИВРЕДНА ПРОИЗВОДЊА НА ПРИВРЕМЕНО ЗАПОСЕДНУТОЈ ТЕРИТОРИЈИ / др Рајко Дамљановић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 4 (1987, јули/август) ; стр. 128–143

Утицај ратних дејстава на пољопривредну производњу. Могућности организовања пољопривредне производње на привремено запоседнатој територији и неопходне мере које треба предузети. Тајна складишта и радионице за смештај и чување материјалних средстава неопходних за вођење оружане борбе, за живот и рад на привремено запоседнатој територији. Улога и задаци друштвено-политичких заједница у организовању пољопривредне производње.

488. ЗНАЧАЈ АНАЛИЗЕ ОСТВАРИВАЊА ПЛАНА ЗАДАТКА И ФИНАНСИРАЊА У РУКОВОЂЕЊУ И КОМАНДОВАЊУ / мр Живорад Вујићић, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 6 (1987, новембар/децембар) ; стр. 165–179

Као основне карактеристике анализе остваривања планова наводе се циљ, обим, садржај и квалитет анализе. Због значаја, квалитет анализе је шире обраћен него остала карактеристике. Наглашено је да посебан значај за квалитет анализе имају информациона основа, конзистентност плана, квалитет кадра, критеријум за оптимизацију и могућност свођења проблема на математички модел. Наведени су и неки недостаци анализа остваривања планова.

489. ПОЗАДИНСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ У СТРАТЕГИЈИ ПРОЈЕКЦИЈЕ СНАГА / Живко Лукић, капетан бојног брода у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 3 (1996, мај/јуни) ; стр. 175–182

Реч је о даљој разради Правила ФМ 100-5 Копнене војске Сједињених Америчких Држава. Аутор приказа наводи да у чланку објављеном у часопису „Military Review”, од јуна 1994, пуковник Мајкл С. Вилијамс и потпуковник Херман Т. Палмер из КоВ САД критички анализирају најновије ставове о позадинском обезбеђењу (ПоОб) из наведеног правила и дају неке сугестије за будућа решења.

РОДОВИ И СЛУЖБЕ

490. РЕНЕСАНСА УЛОГЕ ПЕШАДИЈЕ / др Златко Рендулић, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 6 (1998, новембар/децембар); стр. 165–166

Краћи извод из чланка објављеног у „Војном делу“ бр. 2/76. (Види: Радиновић Радован, Кујовић Обрад: ВОЈНО ДЕЛО : општевојни теоријски часопис. БИБЛИОГРАФИЈА : објављених радова 1949–1983. – Београд : ВИЗ, 1983. – Ред. бр. 1423).

РАТНА ИСКУСТВА

491. ИСКУСТВА ИЗ УПОТРЕБЕ ОКЛОПНИХ И МЕХАНИЗОВАНИХ ЈЕДИНИЦА У ЛОКАЛНИМ РАТОВИМА ОСАМДЕСЕТИХ ГОДИНА / мр *Манојло Бабић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 135–154

Афирмација спрете оклопно-механизованих борбених састава и хеликоптерских јединица на брдско-планинском и мочварном земљишту. Веће могућности ангажовања оклопних и механизованих јединица у борби за градове и у градовима. Употреба оклопних и механизованих јединица у противелектронским борбеним дејствима. Потврда неких искустава из Првог и Другог светског рата.

492. ИСКУСТВА ИЗ УПОТРЕБЕ ХЕЛИКОПТЕРА У ОРУЖАНИМ СУКОБИМА ОСАМДЕСЕТИХ ГОДИНА / *Милан В. Пејковић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 6 (1985, новембар/децембар); стр. 213–222

Употреба хеликоптера у аргентинско-британском сукобу око Малвинских острва. Употреба хеликоптера у рату у Либану и Ирачко-иранском рату. Нека искуства из других оружаних сукоба.

493. МОГУЋЕ ПОУКЕ ИЗ УПОТРЕБЕ МОРНАРИЧКИХ КОМАНДНО-ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА У ЛОКАЛНИМ РАТОВИМА / др *Тоне Жабкар*, капетан боjnog брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 2 (1986, март/април) ; стр. 209–225

Употреба морнаричких командно-информационих система у локалним ратовима 1982–1984. године. Импликације борбене

употребе командно-информационих система на резултате борбених дејстава и на даља испитивања искуства из неких локалних ратова.

494. НЕКА ИСКУСТВА ИЗ САВРЕМЕНИХ РАТОВА / Бранко Мамула, адмирал флоте. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 3 (1986, мај/јуни) ; стр. 52–81

Спајање рата и политике у јединствен политички процес. Интернационализација рата и питање ратног савезништва. Утицај оште светске војно-политичке ситуације на могућност избијања рата. Нека војностратегијска искуства из савремених ратова. Стратегија припрема за рат и могућности за постизање стратегијског и оперативног изненађења. Однос људског и материјално-техничког фактора оружане борбе. Однос напада и одбране као основних видова борбених дејстава. Нека искуства везана за промене садржаја оружане борбе и борбених дејстава. Повећање значаја неких принципа ратне вештине. Нека искуства из руковођења и командовања као и искуства из савремених ратова у области логистичке подршке.

495. БОГАТ ИЗВОР РАТНИХ ИСКУСТАВА / Иван Матовић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 2 (1987, март/април) ; стр. 137–161

О публицистичком опусу академика генерал-пуковника Радована Вукановића. Појава другог тома Вукановићевих мемоарских записа и њихово вишемесечно присуство у јавности повод су за белешке о целини публицистичког опуса тог писца, истиче пуковник Иван Матовић. Указано на Вукановићеве радове и наглашено да су они аргументована, прегледана и незаобилазна грађа за будућа истраживања из домена ратне вештине и историје Народноослободилачког рата.

496. НЕКА ОПЕРАТИВНА ИСКУСТВА ИЗ УПОТРЕБЕ РАТНЕ МОРНАРИЦЕ У ЛОКАЛНИМ РАТОВИМА И КОНФЛИКТИМА / mr Драгољуб Лубурић, капетан фрегате. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 5 (1987, септембар/октобар) ; стр. 152–162

Ангажовање ратних морнарица у поморским операцијама. Искуства из поморских операција из рата у Кореји, сукоба око Малвинских острва, и друга. Примена оперативних принципа и

обезбеђења операција. Главније импликације оперативних искустава на модернизацију ратне морнарице. (Литература: 7 библ. јед.)

497. ЗАПИС БОГАТИХ РАТНИХ ИСКУСТАВА / *Владимир Маричић*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 39, бр. 6 (1987, новембар/децембар) ; стр. 200–218

Осврт на монографију Петра Клеута „Једанаести корпус НОВЈ”, коју је издао Војноиздавачки и новински центар, Београд, 1987. године. Ако се резимирају историографске чињенице и садржај монографије, пре свега њена употребна вредност за становиштва актуелних потреба, може се рећи, наглашено је у осврту, да је она користан допринос нашој ратној историји и значајан прилог обогаћивању ратних искустава и наше савремене теорије и праксе ратне вештине.

498. ИЗРАЕЛСКО-СИРИЈСКИ СУКОБ У ДОЛИНИ БЕКА „ЛАБОРАТОРИЈСКИ УЗОРАК” ВАЗДУШНО-КОПНЕНЕ БИТКЕ / др *Златко Рендулић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 2 (1989, март/април) ; стр. 64–76

Анализа израелско-сиријског сукоба у долини Бека. Наоружање сукобљених страна. Парализовање сиријског система противваздушне одбране. Борбе у ваздушном простору и на земљи. Понуке из сукоба у долини Бека.

499. ПОМОРСКИ АСПЕКТИ ИЗРАЕЛСКЕ ИНВАЗИЈЕ НА ЛИБАН / др *Антон Жабкар*, капетан боjnог брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 41, бр. 6 (1989, новембар/децембар) ; стр. 151–176

Разматрани су поморски аспекти израелске инвазије на Либан и указано на најзначајније оперативно-тактичке новине у њеном припремању и извођењу. (Литература: 27 библ. јед.)

500. ВОЈНА ИНТЕРВЕНЦИЈА СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА У ПАНАМИ / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 42, бр. 5–6 (1990, септембар/децембар) ; стр. 246–264

Панама у војној политици и стратегији Сједињених Америчких држава. Циљ интервенције. Доношење одлуке и припреме за

интервенцију. Извођење операције „Праведан циљ”. Дејства снага Сједињених Америчких Држава. Отпор панамских оружаних снага. Акција „чишћења терена” и „операција стабилности”.

501. ВОЈНОСТРАТЕГИЈСКИ АСПЕКТИ РАТА У ЗАЛИВУ / *Илија Никезић*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 259–288

Основне карактеристике ратишта – њихов утицај на припрему и вођења рата. Припреме за рат коалиционих снага. Ток рата и његове основне карактеристике (ваздухопловна офанзива, копнена офанзива). Закључци и поуке из рата у Заливу.

502. НЕКА ОБЕЛЕЖЈА РАТА У ЗАЛИВУ / др *Тодор Мирковић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 289–309

Сличности и разлике између „ваздушно-копнене битке” и операције „Пустинска олуја”. Специфичности припрема за рат. Неке карактеристике ваздухопловне операције. Карактеристике операције на копну. Концентрација ирачких снага. Ратна доктрина ирачке армије.

503. ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПОНЕНТА РАТА У ЗАЛИВУ / *Анђел Ончевски*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 310–328

Улога ваздухопловних снага у операцији „Пустинска олуја”. Дејства авијације у ваздухопловној операцији (дејства ударне авијације мултинационалних снага и ангажовање и резултати ирачке авијације). Дејства авијације у подршци јединицама копнене војске и морнаричке пешадије.

504. АМЕРИЧКА ВОЈНА ДОКТРИНА И ПОМОРСКА КОМПОНЕНТА РАТА У ЗАЛИВУ / др *Антон Жабкар*, капетан бојног брода. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 329–355

Рад је компаративна анализа изведена на „узорку” мирнодопских сценарија на којима је била утемељена америчка доктрина „сукоба ниског интензитета”, конципирана за употребу у „трћем свету”, и ратне праксе оружаних снага САД и мултинационалне коалиције у рату против Ирака. Анализиране су специфичности ратне кампање у целини, као и специфичности

операција. У закључку је наглашено да је у рату у Заливу пла-нирана велика провера ефикасности америчке војне доктрине.

505. КАРАКТЕРИСТИКЕ ИНЖИЊЕРИЈСКОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА У РАТУ У ЗАЛИВУ И САВЛАДИВАЊЕ ПРЕПРЕКА ОКЛОПНО-МЕХАНИЗОВАНИМ САСТАВИМА / *Живоћа Панић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 356–370

Карактеристике инжињеријског обезбеђења оружаних снага Ирака (утврђивање, запречавање, маскирање). Карактеристике инжињеријског обезбеђења мултинационалних снага (мере за обезбеђење кретања, организација контролно-заштитне службе). Савлађивање препрека окlopno-mеханизованим саставима.

506. УЛОГА РАКЕТА SCUD У РАТУ У ЗАЛИВУ / др *Злаћко Рендулић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 371–382

Ракете Scud и њихова основна намена. Улога ракета Scud у земљама Средњег истока. Међусобна употреба ракета Scud у Ирачко-иранском рату. Коришћење балистичких ракета у рату у Заливу. Одбрана од ирачких балистичких ракета.

507. ДЕЈСТВА ВАЗДУХОПЛОВНИХ СНАГА И ПРОТИВВАЗДУШНЕ ОДБРАНЕ У РАТУ У ЗАЛИВУ / мр *Момчило Сакан*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 383–410

У раду је разматрано неколико веома значајних сегмената из припреме и дејства ваздухопловних снага и противваздушне одбране у рату у Заливу. Аутор анализира међуконтинентално пребазирање и груписање ваздухопловних снага и противваздушне одбране као изузетно комплексну стратегијску радњу. Разматрана су дејства ваздухопловних снага зарађених земаља и основне карактеристике артиљеријско-ракетних јединица ПВО, као и организовање мера противваздушне заштите и проблеми садества и идентификације снага.

508. УЛОГА МЕДИЈА У РАТУ У ЗАЛИВУ / *Мирослав Лазански*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 43, бр. 4–5 (1991, јули/октобар) ; стр. 425–439

Размарана је улога медија зараћених страна у функцији психолошко-пропагандног утицаја на противника. Осим тога, аутор анализира и утицај медија на обликовање јавног мњења, првенствено у САД, које је још увек оптерећено „вијетнамским синдромом”. Указано је на организацију рада са штампом и ТВ-мрежом Си-Ен-Ена.

509. ИСКУСТВА ИЗ ИНЖИЊЕРИЈСКОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА У ЛОКАЛНИМ РАТОВИМА У СВЕТУ / *Бранко Бошковић*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 46, бр. 3–4 (1994, мај/август) ; стр. 76–93

У чланку су наведена уопштена и објективизована сазнања о истукствима из инжињеријског обезбеђења борбених дејстава у значајнијим локалним ратовима вођеним након Другог светског рата. Изучена и према основним садржајима инжињеријског обезбеђења систематизована (запречавање, утврђивање, обезбеђење кретања и маскирање) сазнања о истукствима из туђе ратне праксе омогућавају компарације с истукствима из сопствене ратне праксе и преиспитивање теорије обезбеђења борбених дејстава. Резултати истраживања добијени на тај начин могу експлицитно да утичу на доктринарна решења у области инжињеријског обезбеђења дејстава, односно на процес доношења тих решења. Наводе се истукства из вијетнамско-америчког рата, арапско-израелског рата, ирачко-иранског рата, рата у Авганистану и у Персијском заливу.

510. РАТНА ЛУКАВСТВА СРПСКЕ ВОЈСКЕ / *Новиша Стевановић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 1 (1995, јануар/фебруар) ; стр. 125–143

Одређење појама ратног лукавства. Тактичка лукавства у Првом српском устанку. Бојеви на Иванковцу, Делиграду, Мишару и Думачи. Кумановска битка – оперативно лукавство стратегијског значаја. Колубарска битка – врхунац српске ратне вештине. Оперативна и тактичка лукавства у 1915. години. Два лукавства за пробој Солунског фронта.

511. ИСКУСТВА ИЗ ИНЖИЊЕРИЈСКОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА У ГРАЂАНСКОМ РАТУ У ХРВАТСКОЈ / *Душан Станишић*, пуковник, *Бранко Бошковић*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 1 (1995, јануар/фебруар) ; стр. 144–165

Карактеристике борбених дејстава и инжињеријско обезбеђење. Начин дејства јединица Југословенске народне армије. Искуства из примене садржаја инжињеријског обезбеђења борбених дејстава. Запречавање као садржај оружане борбе. Запречавање у борбеним дејствима паравојних јединица Хрватске. Запречавање у борбеним дејствима ЈНА и српске територијалне одбране. Инжињеријско обезбеђење кретања. Мере и поступци оперативног маскирања. Ангажовање инжињеријских јединица на задацима изван инжињеријског обезбеђења борбених дејстава.

УДК 355.48(=861),1912/1913"

512. ИСКУСТВА И ПОУКЕ ИЗ БОРБЕНИХ ДЕЈСТАВА СРПСКЕ ВОЈСКЕ У ПРВОМ БАЛКАНСКОМ РАТУ / мр Славица Рајковић-Косић // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 1 (1996, јануар/фебруар) ; стр. 128–146

Чланак садржи неколико целина, које имају следеће наслове: У рат се ишло као у сватове; Ратни планови; Одлучујућа сусретна битка код Куманова; Офанзива основни вид дејства; Пробоји фронта – без примене обухвата и обиласка; Ретка примена ноћних напада; Турске преваре – бели барјачићи у знак предаје; Оперативно-стратегијско садејство са савезничком војском; Железнички и поштански саобраћај; Велика улога војводе Радомира Путника.

УДК 355.48(497.1),1941"

513. РАТНЕ ОПЕРАЦИЈЕ НА ФРОНТУ ПРЕМА АЛБАНИЈИ И У МАКЕДОНИЈИ ТОКОМ АПРИЛСКОГ РАТА 1941. ГОДИНЕ / др Ђорђе Борозан. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 2 (1996, март/април) ; стр. 119–141

У чланку је наведено неколико целина са следећим насловима: Албанија у ратним плановима Италије; Упад немачких трупа у Македонију 6. априла 1941. године; Стање на југословенско-албанској граници 6. априла 1941. године; Војне операције током 7. априла; Стање на фронту у Македонији; Важнији догађаји на фронту према Албанији и у Македонији током 8. априла; Операције на подручју Косова и Метохије и у Албанији током 9. априла; Војне операције током 10. априла; Стање на албанском фронту од 10. до 17. априла (Вардарска

дивизија, Косовска дивизија, стање на Косову и Метохији, Зетска дивизија).

УДК 355.1:623.41/.43

514. ИСКУСТВА ИЗ УПОТРЕБЕ АРТИЉЕРИЈЕ У РАТУ 1991. ГОДИНЕ / *Милан Милешић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 48, бр. 2 (1996, март/април) ; стр. 142–162

Употреба артиљерије ЈНА пре отпочињања борбених дејстава (блокада касарни и других војних објеката; мобилизација артиљеријских јединица; извлачење артиљеријских јединица из блокаде и почетак борбених дејстава). Употреба артиљерије за подршку у борбеним дејствима. Командовање артиљеријом (планирање борбених дејстава и израда борбених докумената; борбени распоред, избор, развој, поседање, премештање и маневар артиљеријом; организација садејства; управљање и руководње артиљеријском ватром).

УДК 358.119

515. ИСКУСТВА ИЗ ЛОКАЛНИХ РАТОВА О ПРИПРЕМИ И АНГАЖОВАЊУ ОКЛОПНИХ И МЕХАНИЗОВАНИХ ЈЕДИНИЦА / *др Милинко Симишовић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 49, бр. 1 (1997, јануар/фебруар) ; стр. 177–196

Кроз теоријско одређење локалних ратова аутор је дао могућу дефиницију „локалног рата” и указао на повећан значај и улогу окlopних и механизованих јединица (ОМЈ) као носилаца борбених дејстава у локалним сукобима. Осим тога, у чланку су наведене најзначајније карактеристике и обележја локалних ратова. Анализирана су најважнија искуства из садржаја припрема ОМЈ у локалним ратовима и указано на оперативно-стратегијске поуке које могу бити значајне за наше окlopне и механизоване јединице. Аутор разматра и проблеме ефикасног ангажовања ОМЈ у борбеним дејствима. (Литература: 29 библ. јед.)

ИСТОРИЈА РАТНЕ ВЕШТИНЕ

516. НЕРЕТВА И СУТЈЕСКА СУ НАШИ ПРОБОЛИ У ВИШЕЗНАЧНОМ СМИСЛУ ТЕ РИЈЕЧИ / *Цвијетин Мијатовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 5–18

Кључне и преломне битке на Неретви и Сутјесци у току Народноослободилачког рата народа и народности Југославије 1941–1945. године. Јубиларни чланак, написан поводом прославе четрдесетогодишњице тих битака.

517. БИТКА НА НЕРЕТВИ БИЛА ЈЕ БИТКА ЗА РАЊЕНИКЕ – НАЈХУМАНИЈА БИТКА У ХИСТОРИЈИ РАТОВА / *Јосип Броз Тито*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 19–28

Из говора Јосипа Броза Тита, одржаног на збору у Јабланици, 12. новембра 1978, поводом 35-годишњице битке на Неретви.

518. БИТКА НА СУТЈЕСЦИ – НАЈДРАМАТИЧНИЈА БИТКА ОСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Јосип Броз Тито*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 29–34

Из говора Јосипа Броза Тита, одржаног на Тјентишту, 4. јула 1978, поводом прославе 35-годишњице битке на Сутјесци.

519. БИТКЕ НА НЕРЕТВИ И СУТЈЕСЦИ У СВЕТЛОСТИ ТИТОВИХ „САБРАНИХ ДЈЕЛА“ / *Никола Пејновић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 35–46

Улога Јосипа Броза Тита у примени специфичне ратне вештине у оружаној борби, посебно у биткама на Неретви и Сутјесци, у току Народноослободилачког рата у Југославији.

520. **БИТКА НА НЕРЕТВИ.** (Оперативно-стратегијске карактеристике) / *Велимир Терзић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 47–62

Опис битке на Неретви (9. фебруар–31. март 1943) као једне од најважнијих и најпресуднијих битака Народноослободилачког рата у Југославији.

521. **ПОБЕДА НА СУТЈЕСЦИ – ДЕЛО СВИХ ЈЕДИНИЦА КОЈЕ СУ УЧЕСТВОВАЛЕ У БИЦИ** / *Коча Пойовић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 63–68

Запажања у вези са дејством јединица којима је у бици на Сутјесци командовао Штаб Прве пролетерске дивизије.

522. **ДРУГА ПРОЛЕТЕРСКА ДИВИЗИЈА ОД КОЛАШИНА ПРЕКО СУТЈЕСКЕ ДО СЈЕТЛИНЕ** / *Пеко Џайчевић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 69–94

Припреме за напад на Колашин. Почетак непријатељске противофанзиве и окруживања снага Народноослободилачке војске Југославије (НОВЈ). Противдејства јединица НОВЈ ради спречавања ужег окружења и одржавања иницијативе. Усмеравање дејстава главних снага НОВЈ ка правцима пробоја. Испрепљујуће борбе на Сутјесци и припреме за пробој. Почетак разбијања обруча непријатеља и пробој. Нека оперативна искуства и поуке.

523. **ПРВИ БОСАНСКИ КОРПУС У ОПЕРАЦИЈИ „БЕЛО”** / *Косића Нађ*, генерал армије у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 95–106

Војно-политичка ситуација у Босанској Крајини, формирање Првог босанског корпуса и његова дејства у Народноослободилачком рату.

524. УЛОГА И ДЕЈСТВА ПРВОГ ХРВАТСКОГ КОРПУСА У ТОКУ ЧЕТВРТЕ НЕПРИЈАТЕЉСКЕ ОФАНЗИВЕ / *Милош Шумоња*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 107–124

Распоред снага Првог хрватског корпуса уочи офанзиве. Борбе на фронтовима појединих дивизија. Одбрамбене борбе и противнапад у Лапачкој долини. Противофанзива Првог хрватског корпуса у Лици и стварање нове слободне територије.

525. ПРОБИЈАЊЕ ТРЕЋЕ УДАРНЕ ДИВИЗИЈЕ ИЗ ОКРУЖЕЊА, ЗАЈЕДНО СА РАЊЕНИЦИМА / *Радован Вукановић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 125–151

Улога Треће ударне дивизије НОВЈ у бици на Сутјесци и њено везивање већине непријатељских снага (око пет непријатељских дивизија) у најкритичнијим фазама битке. Значај Треће ударне дивизије у заштити рањеника, њена морална величина и подвиг свих њених бораца. Самосталан пробој преко Пиве и Сутјеске у правцу Зеленгоре и изузетни напори да се спасу рањеници и Дивизија.

526. ДЕВЕТА ДАЛМАТИНСКА ДИВИЗИЈА: РОЂЕНА И САГОРЈЕЛА У НАЈХУМАНИЈОЈ БИЦИ / *Вишко Красуловић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 152–162

Борбена дејства Девете далматинске дивизије од дана њеног формирања (11. фебруар 1943) до завршетка Четврте непријатељске офанзиве и битке на Неретви.

527. НЕРЕТВА И СУТЈЕСКА СУ НАЈВЕЋЕ ИСКУШЕЊЕ И НАЈТЕЖИ ИСПИТ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ У НОР-У И РЕВОЛУЦИЈИ / *Буро Лончаревић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 163–170

Моралнополитичка чврстина, издржљивост и умешност у вођењу борбених дејстава бораца НОВЈ у биткама на Неретви и Сутјесци. Изводи из изјава Хитлера, Александра Лера, Рудолфа Литерса (немачких комandanата) и Јосипа Броза Тита, врховног комandanта НОВ и ПОЈ о борбеним дејствима у Четвртој и Петој непријатељској офанзиви.

528. САДЕЈСТВО ПЕТЕ КРАЈИШКЕ УДАРНЕ ДИВИЗИЈЕ
ДЕЈСТВИМА ГЛАВНЕ ОПЕРАТИВНЕ ГРУПЕ / *Милутин Морача*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 171–186

Борбена дејства Пете краишке ударне дивизије у периоду од марта до јула 1943. године. Прелазак реке Босне и борбе у источној Босни.

529. СЕДМА БАНИЈСКА ДИВИЗИЈА У БИЦИ НА НЕРЕТВИ
/ *Милан Павловић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 187–200

Борбена дејства Седме банијске дивизије у времену јануар-март 1943. године. Улога у заштити Главне оперативне групе НОВЈ и обезбеђењу око 4.000 рањеника који су се повлачили ка Неретви.

530. БЕЛИ ЗАВОЈ ОКО РУКЕ ВРХОВНОГ КОМАНДАНТА –
СИМБОЛ ХУМАНОСТИ НАШЕ БОРБЕ И РЕВОЛУЦИЈЕ
/ *Др Саша Божовић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 201–208

Сећања аутора на поједине догађаје који су се одиграли у току Четврте непријатељске офанзиве, са посебним освртом на евакуацију рањеника и рањавање врховног команданта НОВ и ПОЈ Јосипа Броза Тита.

531. ДРУГА ДАЛМАТИНСКА НА СУТЈЕСЦИ. (Сјећања) / *Бруно Вулетић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 209–214

Сећања на догађаје који су се одиграли у току Пете непријатељске офанзиве и битке на Сутјесци, у којима је учествовала и Друга далматинска бригада.

532. ИНЖИЊЕРИЈА ВРХОВНОГ ШТАБА У БИЦИ НА НЕ-
РЕТВИ / *Владимир Смирнов*, генерал-потпуковник у пензији.
// У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 215–232

Улога инжињеријске чете Врховног штаба НОВЈ и ПОЈ у бици на Неретви. Сећања аутора на догађаје који су уследили после Титове наредбе да се поруше мостови на Јабланици, Тари и Неретви, а затим да се хитно изгради мост-прелаз преко Неретве.

533. ПРАТЕЋИ БАТАЉОН ВРХОВНОГ ШТАБА У БИТКАМА НА НЕРЕТВИ И СУТЈЕСЦИ / *Милорад Јанковић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 233–251

Допринос Пратећег батаљона Врховног штаба НОВ и ПОЈ у биткама на Неретви и Сутјесци у првој половини 1943. године. Прелаз преко Неретве и пробој преко Сутјеске и Зеленгоре. Улога у заштити Врховног штаба и врховног команданта Народноослободилачке војске и партизанских одреда Југославије.

534. ОПЕРАЦИЈА У ЖУМБЕРКУ РАДИ ВЕЗИВАЊА НЕПРИЈАТЕЉСКИХ СНАГА У ТОКУ ЧЕТВРТЕ НЕПРИЈАТЕЉСКЕ ОФАНЗИВЕ / *Ладо Амброзић*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 4 (1983, јули/август) ; стр. 252–268

Операција коју су водиле две хрватске и три словеначке бригаде у Жумберку ради везивања непријатељских снага на том простору, како би умањиле њихов притисак на снаге НОВ и ПОЈ у бици на Неретви.

535. НЕКИ АСПЕКТИ ТЕОРИЈСКОГ ОДРЕЂЕЊА ОПЕРАЦИЈА У НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ 1941–1945. / *Јово Николовић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 5 (1983, септембар/октобар) ; стр. 25–47

Истраживања и теоријска разрада ратних искустава из НОР-а 1941–1945. године. Значај и актуелност истраживања и теоријског одређења операција у НОР-у; критеријуми за њихово идентификовање и вредновање. Подела и класификација операција у НОР-у и преглед значајнијих борбених дејстава која су имала карактеристике операција.

536. ДРУГОВИ СА БОРОВНА / *Теодосије Парезановић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/децембар) ; стр. 131–143

Сећања на поједине догађаје који су се одиграли 5. јуна 1943. у бици на Сутјесци.

537. РЕФЛЕКСИЈЕ О КЊИЗИ ВЕЛИМИРА ТЕРЗИЋА „СЛОМ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ 1941” / *Никола Пејновић*. // У:

Војно дело. – Београд. – Год. 35, бр. 6 (1983, новембар/ децембар); стр. 165–188

Критички осврт на књигу.

538. НЕКИ АСПЕКТИ АРГЕНТИНСКО-БРИТАНСКОГ СУКОБА ОКО МАЛВИНСКИХ ОСТРВА / др Душан Миљанић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 144–159

О карактеру, узроцима, циљевима и војнополитичким условима вођења рата. Оперативно-тактички однос снага на војишту и узроци релативно брзог пораза аргентинских снага на Малвинским острвима. Неке поуке и искуства. (Литература: 4 библ. јед.)

539. НЕКИ ОБЛИЦИ СПЕЦИЈАЛНИХ ДЕЈСТАВА ИЗРАЕЛСКИХ СНАГА У РАТУ У ЛИБАНУ 1982. ГОДИНЕ / Милан Пејковић, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 2 (1984, март/април) ; стр. 160–167

Морално-политичка и психолошко-пропагандна припрема за рат у израелској армији. Неки облици специјалног рата према противнику.

540. ДРVARСКА ЕПОПЕЈА НАЈБОЉЕ ЈЕ ПОКАЗАЛА СНАГУ И НЕРАСКИДИВО ЈЕДИНСТВО НАРОДА И ЊЕГОВЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ / Дане Ђуић, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 35–41

Реч генерал-пуковник Данета Ђуића на митингу у Титовом Дрвару, 27. маја 1984. године. Краћи осврт на борбена дејства и десант на Дрвар, који су се одиграли 25. маја 1944. године.

541. ОБАВЕШТАЈНО-БЕЗБЕДНОСНА СЛУЖБА У ОДБРАНИ ТЕКОВИНА РЕВОЛУЦИЈЕ / Стојанче Стојчић, Михајло Сушић, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 42–62

Организација и рад обавештајно-безбедносних органа у Народноослободилачком рату. Формирање одељења за заптиту народа и његов рад до краја 1945. године. Формирање Контраобавештајне службе и Управе државне безбедности и њихово ангажовање у борби против снага контратреволуције.

Формирање органа безбедности ЈНА и даљи развој обавештајно-безбедносне функције на основама концепције општенародне одбране и друштвене самозаштите. Улога и задаци субјеката самозаштите у оружаним снагама у борби против непријатеља.

542. УЧЕШЋЕ ЈЕДИНИЦА ПАТРИОТСКЕ ГАРДЕ РУМУНИЈЕ У ПРОТИВОКЛОПНОЈ БОРБИ / *Николај Марческу*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 3 (1984, мај/јуни) ; стр. 201–209

Осврт на чланак пуковника румунске војске Н. Филипа, у којем је разматран систем одбране СР Румуније, с нагласком на улози Патриотске гарде и њеном учешћу у противоклопној борби (из иностраних публикација).

543. С НАРОДОМ НА СТРАЖИ ДОМОВИНЕ / *Владимир Шћекић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 5–15

Развој војне ситуације на савезничким фронтовима у Европи 1944. године и, у оквиру тога, на нашем ратишту. Формирање Корпуса народне одбране Југославије, августа 1944, са циљем да обезбеђује позадину Народноослободилачке војске Југославије и да одржава ред на ослобођеној територији Југославије. Преформирање КНОЈ у Команду Граничних јединица Југославије, марта 1953. године.

544. ТИТОВ СТРАТЕГИЈСКИ ХОРИЗОНТ / *Василије Церовић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 16–31

Титова стратегијска мисао и пракса. Проширавање појма „стратегија”. Титова политичка и војна стратегија.

545. О ДИВРЗАНТСКИМ ОПЕРАЦИЈАМА У НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ И У ОПШТЕНАРОДНОМ ОДБРАМБЕНОМ РАТУ / *Момчило Павловић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 49–55

Критички осврт на чланак генерал-пуковника у пензији Јове Никовића „Неки аспекти теоријског одређења операција у НОР 1941–1945”, који је објављен у „Војном делу” бр. 5/83. Размишљања и погледи пуковника Момчила Павловића, првенствено са становишта коришћења искустава и сазнања из

НОР-а у даљој разради концепције и доктрине ОНО и ДСЗ и савремене теорије ратне вештине, посебно оператике.

546. ПЛЕМЕНИТА СВЕДОЧАНСТВА О РЕВОЛУЦИЈИ / Томислав Милковић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 4 (1984, јули/август) ; стр. 132–146

Народноослободилачка борба у делима ликовних уметника. Ликовни израз као борбено средство. Ликовно стваралаштво у НОБ-у и социјалистичкој револуцији (опште одлике и систематизација, циљеви и мотиви, ликовни израз и технике стварања). Ликовни уметници из заробљеничких логора и партизанских колона. Трајан допринос југословенског култури.

547. ФОРМИРАЊЕ ПРВЕ АРМИЈСКЕ ГРУПЕ – ЗНАЧАЈНА ФАЗА У РАЗВОЛУ НАШИХ ОРУЖАНИХ СНАГА / Милан Ђелогрлић, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 5 (1984, септембар/октобар) ; стр. I–XII

Реферат поводом обележавања 40-годишњице формирања Прве армијске групе НОВ и ПОЈ, поднет у Дому ЈНА Топчићдер 14. септембра 1984, у којем се посебно наглашава Титова замисао о даљем вођењу оружане борбе на југословенском ратишту 1944. године, нарочито после успешно изведене Београдске операције.

548. НЕКА ВОЈНО-ПОЛИТИЧКА И ВОЈНОСТРАТЕГИЈСКА ИСКУСТВА ИЗ ЛОКАЛНИХ РАТОВА / Бошко Ранићовић, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 5 (1984, септембар/октобар) ; стр. 5–23

Борба против колонијализма и локални ратови на подручјима „трећег света”. Ангажовање великих сила у локалним ратовима, интернационализација и исход рата. Јединство снага борбе и отпора – основни предуслов успеха одбрамбених и ослободилачких ратова. Блокада нападнуте земље – стратешки циљ агресора. Општенародни отпор и неуспех агресора. Одлучност и спремност народа за борбу – одлучујући фактори успеха и победе. Трајање савремених ратова. Специјална дејства и трошење снага и средстава у локалним ратовима. Складан однос видова, родова и служби и основна обележја напада и одбране јединица копнене војске. Основни принципи ратне вештине у локалним ратовима.

549. СТРАТЕГИЈСКИ АСПЕКТИ СЛОБОДНИХ ТЕРИТОРИЈА У НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ / др *Слободан Бранковић*, мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 5 (1984, септембар/октобар); стр. 127–147

Дијалектички континуитет у процесу стварања слободних територија. Слободне територије – основа нове Југославије. Позадинска функција и међународни аспекти слободних територија. Синтеза историјских искустава.

550. ОСВРТ НА РЕЗУЛТАТЕ РАСПРАВЕ У ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА СКЈ У ЈНА О ПРИЈЕДЛОГУ ЗАКЉУЧАКА ТРИНАЕСТЕ СЈЕДНИЦЕ ЦЕНТРАЛНОГ КОМИТЕТА САВЕЗА КОМУНИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Кемал Корејлић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар); стр. 5–15

Активност организације СКЈ у ЈНА и најшира подршка критичком преиспитивању њеног деловања. Борбена спремност и морално-политичко јединство ЈНА – тежишни задаци Организације СКЈ у ЈНА, општа критика негативних појава у друштву и захтеви за радикалнијим заокретом у раду Савеза комуниста Југославије.

551. БЕОГРАДСКА ОПЕРАЦИЈА – НАЈВЕЋИ ДОМЕТ СНАГЕ И УМИЈЕЋА НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Саво Дрљевић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар); стр. 17–33

У оквиру обележавања јубилеја НОР-а и социјалистичке револуције, у организацији Војноисторијског института, одржан је, 18. октобра 1984, округли сто о теми: „Београдска операција”. Са те расправе преузето је излагање генерал-пуковника Сава Дрљевића, тада начелника Штаба Прве армијске групе НОВЈ, који, поред осталог, описује припремну фазу за извођење Београдске операције, савлађивање спољњег појаса одбране, избијање на периферију града, борбе у граду и разбијање непријатељске групације у рејону Авала од 14–22. октобра 1944. године.

552. НЕКА ОПЕРАТИВНО-ТАКТИЧКА ИСКУСТВА ИЗ БЕОГРАДСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ / *Боко Јованић*, генерал-пуковник у

пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 34–46

Специфичности Београдске операције. Процена непријатеља, довођење јединица и груписање снага Народноослободилачке војске Југославије. Садејство Прве армијске групе са јединицама Црвене армије. Уличне борбе у граду. Значај Београдске операције за циљеве и резултате Народноослободилачког рата (излагање на окружном столу).

553. РАЗБИЈАЊЕ ШТЕТНЕРОВЕ ГРУПАЦИЈЕ / *Милутин Морача*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 47–52

Искуства и запажања стечена у борбама за ослобођење Београда 1944. године (излагање на окружном столу).

554. БЕОГРАДСКОМ ОПЕРАЦИЈОМ ЗАВРШЕНА ЈЕ ТРАНСФОРМАЦИЈА НАШЕ ПАРТИЗАНСКЕ ВОЈСКЕ У МОДЕРНУ ОРУЖАНУ СИЛУ СПОСОБНУ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ФРОНТАЛНИХ ДЕЈСТАВА / *Ђуро Кладарин*, генерал-мајор у резерви. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 53–56

Сагледавање места и значаја Београдске операције у једном бурном времену и у политички веома осетљивом и важном простору за политику Народноослободилачког покрета у Југославији, са напоменом да су неке западне земље тврдиле да Србија, као део Југославије, није политички следбеник партизанског ослободилачког рата (излагање на окружном столу).

555. МЕСТО И УЛОГА КОМИТЕТА ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ И ДРУШТВЕНЕ САМОЗАШТИТЕ У СИСТЕМУ РУКОВОЂЕЊА / *mr Симеон Бунчић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 74–89

Место и улога комитета у систему руковођења. Међусобни односи комитета и других органа руковођења. Конституисање комитета ОНО и ДСЗ – нов напредак у развоју и усавршавању одбрамбено-заштитног система југословенског социјалистичког самоуправног друштва.

556. ТЕРИТОРИЈАЛНА ОДБРАНА ЈУГОСЛАВИЈЕ ДИО ИНТЕГРАЛНОГ СИСТЕМА ДРУШТВЕНЕ САМОЗАШТИТЕ / др *Миљенко Живковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 108–118

Задаци и обавезе Територијалне одбране, њен друштвени карактер, суштина и усмереност на друштвену самозаштиту Југославије. Даља дogrадња и усавршавање припадника Територијалне одбране за обављање задатака друштвене самозаштите.

557. ДИВЕРЗАНТСКА ДЕЈСТВА И НАПАДИ – СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКЕ / *Бошко Тодоровић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 153–170

Осврт на књигу др Љубомира Бошњака „Диверзантска дејства у народноослободилачком рату 1941–1945”, коју је 1983. године издао Војноисторијски институт. Аутор вреднује наведено дело, у којем су неке битне чињенице вредноване и преуређене са становишта теорије ратне вештине Народноослободилачког рата. Како аутор осврта наглашава, др Љубомир Бошњак није у томе много успео, већ је тим делом повећана нејасноћа у схватању неких оперативних и стратегијских категорија и односа на релацији неких облика и видова дејстава.

558. НЕКА ИСКУСТВА ИЗ ЛОКАЛНИХ РАТОВА ВОЂЕНИХ ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА / *Милан В. Пејковић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 36, бр. 6 (1984, новембар/децембар) ; стр. 189–198

Припреме за рат. Почетни удар и даљи ток борбених дејстава. Консолидација снага агресора на окупираниј – запоседнутуј територији. Утицај техничко-технолошког развоја на резултате борбених дејстава.

559. КНИНСКА ОПЕРАЦИЈА – ВЕЛИКА ПОБЈЕДА НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ И ПАРТИЗАНСКИХ ОДРЕДА ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Илија Радаковић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 1 (1985, јануар/фебруар) ; стр. 24–32

Карактер и разmere Книнске операције. Најзначајнија обележја тока операције. Употреба артиљерије, тенкова и морнаричких снага. Непрекидна и организована попуна јединица

борачким саставом. Обострани губици и ефекат дејства. Нека питања оперативно-стратегијског значаја Книнске операције.

560. НЕКА ОПЕРАТИВНА РАЗМАТРАЊА КНИНСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ / *Никола Анић*, пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 1 (1985, јануар/фебруар) ; стр. 33–43

Книнска операција – једна од најзначајнијих и најуспешнијих операција које су у току НОР-а извеле јединице Народно-ослободилачке војске Југославије. Пораз непријатељевих снага код Книна, ослобођење Далмације и чвршћа повезаност Далмације са Јадранским морем, што онемогућава непријатељу евентуално инфильтрирање или искрцавање на јадранску обалу или острва.

561. ФОРМИРАЊЕ АРМИЈА БИЛО ЈЕ НЕПОСРЕДНО У ФУНКЦИЈИ ПОКРЕТАЊА И ВОЂЕЊА ОФАНЗИВНЕ СТРАТЕГИЈСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ / *Бранко Мамула*, адмирал флоте. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 33–40

Уводно излагање адмирала флоте Бранка Мамуле, у оквиру Програма обележавања јубилеја из НОР-а, 15. јануара 1985, на окружном столу у Београду. Адмирал Мамула је, између остalog, истакао да се тим скупом обележава велика победа коју су у НОР-у извојевали наши народи, победа која је утицала и која ће трајно утицати на историјске токове и преобрађаје наше земље, као на једну епоху у савременом свету. Осим тога, нагласио је значај формирања армија НОВЈ и њихову улогу у стратегијској концепцији Народноослободилачког рата.

562. РАЗМАТРАЊА О УЛОЗИ АРМИЈА У СТРАТЕГИЈСКОЈ ЗАМИСЛИ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РЕВОЛУЦИОНАРНОГ РАТА / *Пеко Ђапчевић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 41–62

Уводни реферат генерала Ђапчевића на окружном столу организованом поводом обележавања јубилеја из Народно-ослободилачког рата. У реферату су, поред остalog, разматрана и следећа питања: војно-политички и војностратегијски услови у којима су стваране армије НОВЈ; завршни чин остваривања наше концепције револуционарне армије; војно-политичка и војностратегијска улога армија у стратегијској концепцији

НОР-а под Титовим руководством; неки војно-политички и војностратегијски разлози који су довели до формирања армија и неке карактеристике стратегијске употребе армија у завршном периоду рата.

563. ИСКУСТВА РАТНИХ АРМИЈА ИМАЈУ ТРАЈНУ ВРЕДНОСТ ЗА НАШ КОНЦЕПТ ОПШТЕНАРОДНОГ ОДБРАМБЕНОГ РАТА / *Коста Нађ*, генерал-армије. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 63–72

Формирање армија као стратегијско-оперативних састава, истиче генерал армије Коста Нађ, било је у функцији даљег вођења оружане борбе према војним и политичким условима на нашем и савезничким ратиштима. Био је то нов квалитет у развоју наших оружаних снага, а начин њихове употребе нов квалитет у развоју ратне вештине НОР-а, напомиње, између остalog, генерал Нађ (излагање на окружном столу).

564. САЗНАЊА И ИСКУСТВА НЕПОСРЕДНИХ УЧЕСНИКА НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА ОД НЕПРОЦЕЊИВЕ СУ ВРЕДНОСТИ ЗА ДАЉЊИ РАЗВОЈ НАШЕ РАТНЕ ВЕШТИНЕ / *Петар Гранчанин*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 73–75

Завршна реч генерала Грачанина на окружном столу организованом поводом обележавања јубилеја из Народноослободилачког рата. Његови утисци о покренутим питањима и проблемима и њихов значај за будући рад.

565. ИСКУСТВА ИЗ ПРАКСЕ ПРВЕ АРМИЈЕ У ПРВИМ ДАНИМА ПОСЛЕ ЊЕНОГ ФОРМИРАЊА / *Саво Дрљевић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 76–83

Развој Народноослободилачке војске Југославије и њено прерастање у нови, квалитативно виши облик организације, стварање стратегијских формација – армија. Суштина тог новог квалитета, и како се одвијао тај процес преласка из нижег у виши облик организације (дискусија на окружном столу).

566. БИТНА ОБИЉЕЖЈА НАМЈЕНЕ И ОПЕРАТИВНЕ УПОТРЕБЕ ЧЕТВРТЕ АРМИЈЕ / *Боѓан Пешић*, адмирал. // У:

Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 84–93

Према адмиралу Пецотићу, у вези с темом о којој се води расправа на окружном столу (Програм обележавања јубилеја НОР), потребно је, између остalog, и комплексно разматрање свих релевантних чинилаца – како политичких, тако и стратеџиско-оперативних – који су били значајни при доношењу одлуке о формирању армија као највиших оперативно-стратеџиских групација, почетком 1945. године. У вези с тим, адмирал Пецотић се задржао на услове стварања Четврте армије.

567. О БОРБЕНИМ ДЕЈСТВИМА ЧЕТВРТОГ КОРПУСА У ОПЕРАЦИЈАМА ЧЕТВРТЕ АРМИЈЕ / *Милош Шумоња*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 101–108

Разматрање дејстава Четвртог корпуса НОВЈ у позадини непријатеља на правцу напада главних снага Четврте армије у време прве етапе Личко-приморске операције, март-април 1945. године (излагање на окружном столу).

568. О ТЕОРИЈСКОМ УОПШТАВАЊУ И ПРИМЛЕНИ ИСКУСТАВА ИЗ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА / *Драго Ракочевић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 118–124

О неким разликама у условима вођења народноослободилачког рата и општенародног одбрамбеног рата. Кратак осврт на организацију командовања оружаним снагама у заварином периоду НОР (излагање на окружном столу).

569. МЕЂУНАРОДНО ПРИЗНАЊЕ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ФОРМИРАЊЕ АРМИЈА / др *Мићо Ђушић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 125–134

Дugo и мукотрпно продирање истине у међународну јавност о народноослободилачкој борби у Југославији. Одлучујуће активности за коначно признање од стране савезника. Начин остваривања савезништва у НОР-у – неисцрпна ризница поучних искустава (излагање на окружном столу).

570. НЕКА ЗНАЧАЈНИЈА ОБИЉЕЖЈА МОСТАРСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ / *Милан Бјелогрлић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 2 (1985, март/април) ; стр. 150–155

У осврту на Мостарску операцију, аутор, између осталог, истиче да је она, према критеријима теорије ратне вештине, имала готово сва значајна обележја савремених нападних операција армијског нивоа, какве су извођене у Другом светском рату.

571. НАЈВЕЋЕ ВОЈНЕ И ПОЛИТИЧКЕ ПОБЛЕДЕ У РАТУ И РЕВОЛУЦИЈИ ИЗВОЈЕВАЛИ СМО СОПСТВЕНИМ СНАГАМА / *Веселин Ђурановић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 3 (1985, мај/јуни) ; стр. 5–16

Излагање председника Председништва СФРЈ Веселина Ђурановића на свечаној академији, одржаној 8. маја 1985. у Београду, поводом 40-годишњице ослобођења Југославије и победе над фашизмом. Он је, између осталог, нагласио, да је наша народноослободилачка борба превазишла све класичне теорије и дотадашња искуства о оружаним устанцима. Такође, истакао је да смо током четири деценије мира постигли значајне успехе у земљи, и да смо одлучни, доследни и единствени у борби за континуитет нашег друштвеног развоја, остајући верни Титовом завету: „Туђе нећемо, своје не дамо!”

572. ВОЈНО ОРГАНИЗОВАЊЕ У НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ / *Никола Пејновић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 3 (1985, мај/јуни) ; стр. 45–57

Битне карактеристике Титове делатности на стварању војне организације. О формирању армија у време када је скоро половина земље била ослобођена и када је већ било постигнуто садејство са савезницима.

573. О ДОПРИНОСУ ЈУГОСЛАВИЈЕ ПОБЛЕДИ НАД ФАШИЗМОМ НАЈБОЉЕ ГОВОРЕ ИСТОРИЈСКЕ ЧИЊЕНИЦЕ / *Веселин Ђурановић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 7–12

На основу одлуке Председништва СФРЈ, у Београду је, 23. и 24. априла 1985, одржан научни скуп о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије”, као завршна радно-студијска активност на обележавању 40-годишњице победе над фашизмом. Скупу су присуствовали највиши државни, политички и

војни руководиоци и бројни ратни војни руководиоци, који су у расправи још једанпут, снагом аргументата, истакли допринос наше земље победи над фашизмом. На тај начин су посредно одговорили на све покушаје фалсификовања историје.

Председник Ђурановић је, између остalog, нагласио да је скуп допринос напорима да се потпуније и темељитије прикупе богата искуства стечена у НОР-у, посебно у руковођењу и командовању у специфичним условима вођења рата и револуције.

574. ХИСТОРИЈСКИ ЗНАЧАЈ И МЕЂУНАРОДНЕ ДИМЕНЗИЈЕ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА И РЕВОЛУЦИЈЕ У ЈУГОСЛАВИЈИ 1941–1945. ГОДИНЕ / Бранко Мамула, адмирал флоте. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 13–34

Значај Народноослободилачког рата у остваривању историјског идентитета народа и народности Југославије. Допринос Југославије савезничкој победи над фашизмом. Особености НОР-а као облика рата и особености ратне вештине. Завршна офанзива Југословенске армије у оквиру савезничке офанзиве за коначно сламање фашизма (излагање на научном скупу о теми „Завршне операције за ослобађање Југославије”).

575. ЗАВРШНА ОФАНЗИВА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ АРМИЈЕ ЗА КОНАЧНО ОСЛОБОЂЕЊЕ ЗЕМЉЕ / Пеђар Грачанин, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 35–55

Стварање стратегијских услова за прелазак у офанзиву за коначно ослобођење Југославије. План завршних операција за ослобођење Југославије. Састав и распоред Југословенске армије. Циљ, општа замисао за офанзиву и задаци армија. Ток офанзиве Југословенске армије. Политички и војни резултати и битна стратегијско-оперативна искуства из завршне офанзиве (излагање на научном скупу о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије”).

576. ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИ КАРАКТЕР НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА 1941–1945. / Светозар Вукмановић Темић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 56–64

Војни и политички услови на европском ратишту у којима су затечени југословенски народи и у којима су отпочели оружану борбу против фашистичких окупатора 1941. године. Формирање патизанских одреда, бригада и Народноослободилачке војске. Прилагођавање Југословенске армије новој ситуацији у завршним операцијама – фронталном начину ратовања. Темпо на крају закључује: „ми смо имали један велики рат и велику револуцију” (излагање на научном скупу о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије”).

577. УЛОГА ОСЛОБОЂЕНИХ ДЕЛОВА ЈУГОСЛАВИЈЕ У ЗАВРШНИМ ОПЕРАЦИЈАМА / Михаило Аћосићоловски, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 128–144

Стварање слободних територија током Народноослободилачког рата и револуције, њихово организацијско уређивање, улога у даљем развоју НОР-а и изградњи народне власти до конституисања државности. Уређење коначно ослобођених територија које су обухватале Србију са Косметом и делом Војводине, Македонију и Црну Гору, и њихова улога у стварању и пробоју Сремског фронта, као и у завршним операцијама Народноослободилачке војске Југославије (излагање на научном скупу о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије”).

578. МОРАЛНО-ПОЛИТИЧКИ ЧИНИЛАЦ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ОДЛУЧУЈУЋИ ЧИНИЛАЦ ПОБЛЕДЕ У НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ / Ојмир Креачић, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 145–156

Излагање генерала Креачића на научном скупу одржаном о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије”, у којем је, поред осталог, истакао да је досадашње ратно искуство човечанства показало да успех у рату зависи од више чинилаца, објективне и субјективне природе, али је, свакако, најзначајнији и пресудан чинилац сурве ратне стварности – човек. Његова спремност да издржи све тегобе рата чини садржај појма моралног чиниоца или борбеног морала човека као појединца, војне јединице као колективна и читавог народа као људске заједнице. То генерал Креачић поткрепљује бројним приме-рима из нашег Народноослободилачког рата.

579. О РУКОВОЂЕЊУ НА СТРАТЕГИЈСКОМ НИВОУ У ЗАВРШНИМ ОПЕРАЦИЈАМА ЗА КОНАЧНО ОСЛОБАЂАЊЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Раде Хамовић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 167–178

Генерал Хамовић наглашава да је одлуке о свим важнијим питањима из области руковођења у НОР-у доносио Јосип Броз Тито, а да је Врховни штаб предлагао одлуке, понекад и у више варијаната, да би касније формулисао одлуку за коју се определио Тито. Врховни штаб је, по потреби, издавао само допунске директиве и заповести потчињеним командама и главним штабовима Народноослободилачке војске и партизанским одредима Југославије. Тек у завршним операцијама за ослобођење земље, због Титове заузетости разним државничким и међународним пословима, обавезе из домена војног руковођења, преузео је Генералштаб Југословенске армије, али је и тада Тито био веома добро информисан о свим збивањима на фронту. Наведени су примери руковођења Јосипа Броза Тита у разним ситуацијама током рата (излагање на научном скупу о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије“).

580. НАША НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКА БОРБА И ЊЕНЕ ВРЕДНОСТИ – ОСНОВА НАШЕГ ЈЕДИНСТВА / *Стане Доланић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 179–183

На научном скупу на којем је расправљано о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије“ Доланић је нагласио да се из дотадашњих излагања може закључити да су на скупу сагледане многе историјске чињенице из наше народноослободилачке борбе и да је то допринос сазнањима о нашој стратегији и доктрини општенародног одбрамбеног рата. Поред осталог, рекао је да на том научном скупу нису довољно истакнути проблем и улога человека, односно све оно што се са нашим људима и у њима догађало током рата.

581. НЕКА ИСКУСТВА У КОРИШЋЕЊУ ЉУДСКИХ И МАТЕРИЈАЛНИХ ПОТЕНЦИЈАЛА У ЗАВРШНИМ ОПЕРАЦИЈАМА / *Џемил Шараић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 184–189

У нашој стратегији народноослободилачког рата нису занемарени ниједно подручје и облик борбе који доприносе достизању њених циљева, истакао је генерал Шарац на научном скупу одржаном о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије”. То је пут да се максимално испоље и користе сви наши људски и материјални потенцијали, а да се слаби и туче непријатељ на свим местима до којих наше снаге могу да допру. Ту тезу генерал Шарац илуструје неким примерима и искуствима из нашег НОР-а, са посебним освртом на улогу великих градова.

582. О ЈЕДИНСТВУ ПОЛИТИЧКЕ И ВОЈНЕ КОМПОНЕНТЕ У СТРАТЕГИЈИ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА / Милија Станишић, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 190–199

Друштвена улога оружаних снага. Људски фактор и ратна техника. Морални чинилац у завршним операцијама (излагање на научном скупу о теми, „Завршне операције за ослобођење Југославије”).

583. САЗНАЊА И ИСКУСТВА ИЗ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА – ТЕМЕЉ НАШЕ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ И ДРУШТВЕНЕ САМОЗАШТИТЕ / Драго Ракочевић, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 200–208

У излагању на научном скупу одржаном о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије” генерал Ракочевић је, између остalog, истакао да су бројна искуства и сазнања из Народноослободилачког рата основни темељи на којима су засноване данашње концепција и стратегија општенародне одбране. У вези с тим, навео је нека искуства из Народноослободилачког рата.

584. УЛОГА НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ СЛОВЕНИЈЕ У ОКРУЖЕЊУ НЕПРИЈАТЕЉЕВИХ СНАГА У ЗАВРШНИМ ОПЕРАЦИЈАМА / Франц Поглајен, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 4 (1985, јули/август) ; стр. 229–233

Наведена су стратегијска и оперативно-тактичка искуства из Народноослободилачког рата и наглашена улога Народноосло-

бодилачке војске Словеније у стварању услова за окружење непријатељевих снага на тлу Словеније приликом извођења завршних операција (дискусија на научном скупу о теми „Завршне операције за ослобођење Југославије“).

585. ОПШТЕ И ВОЈНОТЕХНОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ЗАВРШНИХ ОПЕРАЦИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ АРМИЈЕ / *Јово Никовић*, генерал-потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 24–35

Опште карактеристике и размере (замах) завршних операција. Оперативно груписање, употреба снага и начин извођења операција.

586. ТРАНСФОРМАЦИЈА ОБЛИКА ОРУЖАНЕ БОРБЕ И ВОЈНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НА ИСКУСТВИМА ИЗ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА / *Илија Никезић*, генерал-мајор. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 36–44

Разматрана су искуства из Народноослободилачког рата везана за трансформацију облика оружане борбе и, у вези с тим, промене у организацији оружаних снага.

587. ЕДУКАТИВНО-ТЕОРИЈСКИ АСПЕКТИ СТВАРАЛАЧКЕ ПРИМЕНЕ ИСКУСТАВА ИЗ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА / *Ђорђе Станић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 45–57

Искуства из Народноослободилачког рата као конститутивни елемент одбрамбено војне теорије. Феномен трансфера искустава из тог рата. Васпитни значај искустава из Народноослободилачког рата. Искуства из рада војних школа у НОР-у и њихов значај.

588. НЕКА ОБЕЛЕЖЈА ПАРТИЈСКО-ПОЛИТИЧКОГ РАДА У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ АРМИЈИ У ДРУГОЈ ФАЗИ ЗАВРШНИХ ОПЕРАЦИЈА ЗА КОНАЧНО ОСЛОБОЂЕЊЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Душан Пејановић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 58–69

Наведени су неки значајни подаци о томе како је растао контингент Народноослободилачке војске и Југословенске армије, и како су се, у вези с тим, повећавали улога, значај,

садржај, па и облици и методе партијско-политичког рада у свим деловима оружаних снага Народноослободилачког покрета.

589. Проф. др *Бранко Петрановић*: „РЕВОЛУЦИЈЕ И ПОКРЕТИ ОТПОРА У ЕВРОПИ 1939–1945” / др *Гојко Миљанић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 37, бр. 5 (1985, септембар/октобар) ; стр. 177–188

У осврту на књигу професора др Бранка Петрановића „Револуције и покрети отпора у Европи 1939–1945”, коју је издала радна организација „Самоуправна практика” из Скопља, пуковник Миљанић наводи да је она оригиналан и значај прилог историји 20. столећа. Аутор приказа указује на историјске изворе и њихов утицај на формирање свести о југословенској револуцији, коју др Петрановић анализира, и на компаративну анализу револуција и покрета отпора.

590. НЕКА ИСКУСТВА ИЗ ДЕЈСТАВА ЧЕТВРТЕ АРМИЈЕ У ЗАВРШНИМ ОПЕРАЦИЈАМА 1945. ГОДИНЕ / *Илија Радаковић*, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 1 (1986, јануар/фебруар) ; стр. 135–153

Снаге, оперативна зона, груписање, трајање и начин дејстава јединица Четврте армије. Нека искуства из руковођења и командовања. О значају снага у непријатељевој позадини. Нека искуства из позадинског обезбеђења Четврте армије. Која још питања из завршних операција Југословенске армије треба истраживати и потпуније анализирати.

591. ПОВИЈЕСТ СЛАВНЕ ДИВИЗИЈЕ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / *Мирко Турић*, генерал-мајор у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 1 (1986, јануар/фебруар) ; стр. 154–172

Приказ књиге „Пета крајишкa дивизија”, аутора Милутина Мораче, коју је 1985. године издао Војноиздавачки завод Београд. У приказу се истиче да књига садржи многе описе збивања, од којих је готово сваки, непосредно или посредно, веома важан. У осврту се даље говори о борбеном путу Пете крајишке дивизије.

592. ДОКУМЕНТА ЧЕТНИЧКОГ ПОКРЕТА / Слободан Бранковић. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 38, бр. 6 (1986, новембар/децембар) ; стр. 190–192

Осврт на књигу „Документа четничког покрета Драже Михаиловића”, која је у оквиру „Зборника докумената и података о НОР народа Југославије”, том XIV, књига 4, изашла у издању Војноисторијског института. Напоменуто је да су објављена документа инспиративна за анализу не само у војном и политичком него и у социолошком и економском погледу, и у ширем, међународном контексту.

593. СПЕЦИФИЧНОСТИ ИСПОЉАВАЊА НЕКИХ ВОЈНО-СТРАТЕГИЈСКИХ ПРОБЛЕМА И НАЧИН ЊИХОВОГ РЕШАВАЊА У НАРОДНОСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ / Јово Нинковић, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 5 (1988, септембар/октобар) ; стр. 203–226

Изучавање искустава из НОР-а 1941–1945. године актуелно је и значајно, посебно са становишта изградње савремене југословенске концепције општенародне одбране и теорије ратне вештине општенародног одбрамбеног рата. У оквиру тога, изучавање карактера, облика испољавања и начина решавања неких најзначајнијих војностратегијских проблема има посебан значај. У вези с тим, у раду су разматрани стратегијски распоред и стратегијско груписање оружаних снага; офанзива као вид стратегијских дејстава; стратегијско тежиште, и стратегијски маневар и облици стратегијских дејстава.

594. МАРШАЛ ТУХАЧЕВСКИ – ТВОРАЦ КОНЦЕПЦИЈЕ „ДУБОКЕ БИТКЕ” / др Златко Рендулић, генерал-пуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 6 (1988, новембар/децембар) ; стр. 68–85

У чланку је наведено да је у периоду од 1929. до 1936. у СССР-у маршал Тухачевски, са својим сарадницима, дефинисао и детаљно разрадио концепт „дубоке битке”, заснован на дубоким тенковским продорима. Анализиран је Тухачевски као војни теоретичар и писац, и описан су његов живот, рад и смрт.

595. СВЈЕДОЧЕЊА О РЕВОЛУЦИЈИ / др *Цвијетин Ристановић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 40, бр. 6 (1988, новембар/децембар) ; стр. 189–198

Приказ тротомног дела „Сјећања” Угљеше Даниловић које су издали Војноиздавачки и новински центар, Београд, НИШРО „Ослобођење”, Сарајево, и „Свјетлост”, Сарајево, 1987. године. Тим тротомним делом, наглашено је у приказу, Угљеша Даниловић је знатно допринео обогаћивању и употпуњавању слике о нашој револуцији.

596. СТРАТЕГИЈСКИ АСПЕКТИ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ПРОСТОРУ ОД 1941. ДО 1945. ГОДИНЕ / *Момчило Перешић*, генерал-пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 13–19

Полазећи од значаја Народноослободилачког рата који су водили југословенски народи против фашистичких сила Осовине 1941–1945. године, генерал-пуковник Момчило Перешић наводи да су, према подацима које је истражио наш познати историчар, академик Владо Стругар, на југословенском ратишту, од 6. априла 1941. до 15. маја 1945, дејствовале јединице фашистичке војске: немачке – 92 дивизије, 20 бригада и 23 самостална пукова; италијанске – 41 дивизија, четири бригаде и 19 самосталних пукова; бугарске – 16 дивизија и 6 бригада-пукова; мађарске – пет дивизија и девет бригада-пукова, и усташко-домобранске – 16 дивизија и 40 бригада. Те јединице, истиче генерал-пуковник Перешић, дејствујући са мањим или већим успехом против оружаних снага Народноослободилачког покрета, имале су различиту судбину. Аутор члanka, даље, говори о претрпљеним губицима непријатељевих јединица у људству и ратној техници, а затим наглашава да подаци уверљиво сведоче о величини, организацији и интензитету борбених дејстава оружаних снага НОП-а, које су, од свенародног јулског устанка 1941. године, нарочито масовног и успешног у Србији, Црној Гори, српским крајевима Босне и Херцеговине и Хрватске, држale самостално ратиште, које је од великих фронтова било веома удаљено. У наставку члanca говори се о развоју НОР-а и стратегијским аспектима ослободилачке борбе у Југославији од 1941. до 1945. године.

597. НЕ МОЖЕ СЕ СЛАВИТИ ПОБЕДА НАД ТРЕЋИМ РАЈХОМ БЕЗ СРБА У ПРВИМ РЕДОВИМА / *Галоа Ђорђ*

Mari. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 20–21

Аутор говори о стрељању ћака у Крагујевцу, о српском хероизму и жртвама које је српски народ претрпео у току Другог светског рата. Он, такође, истиче да је отпор српског народа фашистичким окупаторима имао велики одјек и утицај на све поробљене народе Европе, посебно на покрет отпора у Француској. У вези с тим, аутор наводи: „Ако се знало да је српски народ дигао устанак, против вођа наклоњених савезу с Немачком, још се није знала величина снаге српског отпора, успеси њихове опасне гериле, губици које су подносили, страдања и беду народа масакрираног од стране окупатора и њихових савезника – Хрвата и муслимана. Та невероватна, неустрашива и наизглед сулуда народна побуна против Хитлеровог диктата запањила је ратне савезнике”.

598. ДОПРИНОС СРПСКОГ НАРОДА ПОБЕДИ НАД ФАШИЗМОМ / др Владислав В. Зелењин. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 22–28

Размишљања руског историчара кога је ратна срећа, фебруара 1944, довела у Југославију, у саставу војне мисије СССР-а, акредитоване при Националном комитету ослобођења Југославије и Врховном штабу НОВ и ПОЈ. Налазећи се од 12. јула 1944. при Главном штабу НОВ за Србију, Зелењин је боравио у Јабланици, Пустој реци, Кукавици и Космају све до ослобођења Београда. Као савременик и сведок многих догађаја описаних у чланку, и као Рус, он изражава своје дивљење делима „братског српског народа, који је дао допринос достојан свог имена заједничкој победи слободољубивих народа над мрачним силама фашизма”.

599. ФАШИЗАМ – ИДЕОЛОГИЈА, ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ И РАТНИ ПОХОД / Драгутин Лековић, академик. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 29–60

Аутор пише о фашизму – непосредном узрочнику Другог светског рата – као политичкој идеологији реваншизма и агресије, израженој кроз италијански фашизам, немачки националсоцијализам, франкизам итд. Објашњава друштвено-историјске и идејне изворе нацизма, анатомију фашистичке идеологије, њене карактеристике, видове, начине испољавања,

и друго. Предмет разматрања су и релације између фашизма, марксизма и борбеног социјализма. Посебно је обрађена хронологија догађаја од доласка на власт Мусолинија и Хитлера.

600. ЈУГОСЛОВЕНСКИ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКИ ПОКРЕТ У МЕЂУНАРОДНИМ ОДНОСИМА / *Владо Струџар*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 75–107

Хронологија догађаја на простору Југославије од одласка (1941. године) владе Краљевине Југославије, с краљем Петром Карађорђевићем, у иностранство, до проглашења Југославије федеративном републиком (1945. године). Упоредо са догађајима у Југославији описан је и развој догађаја на Балкану, у Европи и свету. Приказани су услови у којима се народноослободилачки покрет борио за статус међу савезницима и услови за борбу с окупаторима и квислинзизма. Аутор је навео бројне историјске чињенице о односу између партизанског и четничког покрета, народноослободилачког покрета и избегличке владе, четника и окупатора, избегличке владе и савезника, руске дипломатије и Коминтерне, с једне, и народноослободилачког покрета, с друге стране, однос свих зарађених страна према НДХ итд. Приказана су два концепцијска прилаза у односу на обнову Југославије, идеолошки крајње различита: партизански и четнички прилаз. Описане су многе тешкоће кроз које је прошао народноослободилачки покрет, да би, на основу увида савезничких мисија, био признат у свету.

601. САВЕЗНИЦИ И ОСЛОБОЂЕЊЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ / др *Ваниеслав Глишић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 108–122

Случај Југославије и њен однос према савезницима у току Другог светског рата по много чему је специфичан. Она се енергичним антифашистичким отпором својих народа фашизму 27. марта и Априлским ратом против Немачке 1941. године сврстала на страну будуће антифашистичке коалиције и делила је њену судбину. Полазећи од наведеног, аутор разматра етапе британско-југословенских односа, Врховни штаб и савезничке војне мисије, југословенско-совјетски договор, споразум Черчила и Стаљина, неспоразуме са Британцима и помоћ савезника.

602. ХРОНОЛОГИЈА РАЗВОЈА ФАШИЗМА И АНТИФАШИСТИЧКЕ БОРБЕ НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ ОД 1941. ДО 1945. године / mr *Драган Ненезић*, капетан корвете. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 123–151

У хронологији је указано на основне чињенице о ослободилачкој и антифашистичкој борби народа Југославије 1941–1945. године, с тежиштем на борби српског и црногорског народа. Осим тога, обухваћени су неки догађаји који су се збили ван граница Југославије а утицали су, посредно или непосредно, на развој и размах ослободилачке и антифашистичке борбе у њој. Хронологија почиње од 28. октобра 1922. када је италијански краљ Викторио Емануеле поверио мандант за састав нове владе Бениту Мусолинију, вођи фашистичке партије, а завршава се с 29. јулом 1946, када је у Паризу почела мировна конференција, на којој је, поред представника двадесет других земаља, учествовала и Југославија. (Литература: 15 библ. јед.)

603. АНТИФАШИЗАМ У ЈУГОСЛАВИЛИ УОЧИ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА / dr *Славољуб Цвејковић*. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 152–166

Појавни облици фашизма у Југославији имају традицију од победе фашистичке диктатуре у Италији. Са доласком Хитлерових националсоцијалиста на власт у Немачкој, комунистички идеолози схватили су да је суштинско питање друштва не социјализам или капитализам, него фашизам и рат или заштита и проширење демократских слобода. Потписивање пакта са Немачком 25. марта 1941. означило је превагу антифашистичких снага у Југославији и спремност свих патриотских, националних демократских и слободољубивих снага у земљи да бране интегритет и независност Југославије. Аутор наглашава да је то био историјски допринос антифашистичког покрета у Југославији, који се после 27. марта 1941, Априлског рата и окупације земље претворио у антифашистички отпор, устанак против окупатора и организовани Народноослободилачки покрет у Југославији.

604. ЗАПИС О СТРАТЕГИЈИ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА / *Душан Дозећ*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 167–180

Аутор сматра да је карактер, ток и исход Народноослободилачког рата определила стратегија. Политички циљеви НОР-а били су борба против окупатора и борба против домаћих издајника и квислинга, а војни циљеви – истеривање окупатора, разбијање домаћих издајника и реинтеграција Југославије. Значајан елемент стратегије НОР-а био је, истиче аутор, избор облика борбе, у чemu су највећи значај имали: прво, оријентација на оружани устанак као почетну форму борбе, и друго, коначно усмерење на концепцију дугорочног народног рата. У оба случаја, напомиње аутор, тежиште је било на оружаној борби и мноштву форми отпора, а специфичност стратегије углавном је била усмереност на феномен народног рата, који је, вођен у најнеповољнијим спољним и унутрашњим условима, имао успешан исход. У чланку се, поред осталог, указује и на два најважнија принципа стратегије НОР-а као народног рата: ослонац на сопствене снаге и оптимално коришћење свих чинилаца рата према односу снага. Али, највећи дomet стратегије НОР-а несумњиво је, каже аутор, стварање Народноослободилачке војске као народне армије и ударног дела оружаних снага.

605. ВОЈСКА И НАРОД У НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКОЈ БОРБИ / *Милија Станишић*, генерал-потпуковник у пензији. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 181–191

Организовање Народноослободилачког покрета, његови морални принципи и оружене снаге као покретач општенародног рата основне су теме чланка. На крају, аутор закључује: „Сврставањем у редове НОР-а, народ је уткао у војску своје моћи, своју љубав и наду. Војска је, не жалећи снагу и животе, узвраћала победом над окупатором и његовим слугама. Јединство народа и војске, исковано на таквим основама, омогућило је побјedu у Народноослободилачком рату”.

606. РАТНИ ЗЛОЧИНИ И ГЕНОЦИД У ЈУГОСЛАВИЈИ ОД 1941. ДО 1945. ГОДИНЕ / др *Славко Вукчевић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 3 (1995, мај/јуни) ; стр. 192–210

Ставови и наредбе за извођење ратних злочина и злочина геноцида. Концентрациони логори и затвори. Масовни злочини у Србији. Геноцид Независне Државе Хрватске. Масовно уништење Срба, масовни поколији, убиства и масакрирање на

стотине и на хиљаде Срба (мушкараца, жена и деце) у разним местима широм Независне Државе Хрватске.

607. НЕМАЧКИ ПЛНОВИ ЗА УНИШТЕЊЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ / *Гојко Вујчић*, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 47, бр. 4–5 (1995, јули/октобар) ; стр. 7–26

На решеност нацистичке Немачке да уништи Југославију у Другом светском рату значајно је утицао и став према Србима. После пораза у Првом светском рату, мржња према Србима, наглашава аутор, кулминирала је израженом жељом за осветом и уништењем „вечитих опозиционера и завереника”, како је наглашавао и сам немачки вођа Адолф Хитлер. У Другом светском рату Немачка је разбила територију Краљевине Југославије, поразила њену војску, а затим свесрдно помогла формирање Независне Државе Хрватске. Уз немачко непосредно учешће, а посебно у НДХ, истиче аутор, изведен је у току Другог светског рата у Југославији масован злочин и злочин геноцида. Само на територији НДХ, каже се у чланку, усташке власти су у логору Јасеновац и другим бројним стратиштима убили више од милион Срба, Јевреја, Цигана итд.

УДК 355.23(497.11),1830/1919”

608. СТВАРАЊЕ И РАЗВОЈ ВОЈНОГ ШКОЛСТВА У СРБИЈИ ОД 1830. ДО 1919. ГОДИНЕ / др *Милоје Пришић*, пуковник. // У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 2 (1998, март/април) ; стр. 115–147

Прве идеје и покушаји да се у Србији школују официри. Отварање и рад Артиљеријске школе у Београду 1850. године. Формирање и рад Војне академије у Србији 1880. године. Рад војних школа у Србији почетком 20. века (1900–1918). Војне школе у време балканских ратова 1912–1913. године и у Првом светском рату. Официри на највишим војним и политичким дужностима. На крају чланка наведено је неколико прилога из којих се види ко су све били управитељи војних школа и академија у Књажевини/Краљевини Србији од 1830. до 1919. године, какви су били програми за полагање пријемних испита за пријем официра у војне школе-академије, структура предмета наставног плана и програма, као и то ко су све били предавачи и које су предмете предавали.

УДК 355.4.001

609. СРПСКИ ВОЈНИ СТВАРАОЦИ О РАТНОЈ ВЕШТИНИ / мр
Бранислав Ђорђевић, потпуковник. // У: Војно дело. – Београд.
– Год. 50, бр. 3 (1998, мај/јуни) ; стр. 131–152

Настанак и развој ратне вештине у Срба до Првог светског рата. Општи ставови о ратној вештини. Дисциплине ратне вештине – стратегија и тактика. Начела ратне вештине.

УДК 341.3

610. ПОЧЕТАК ПРИМЕНЕ И КРИШЕЊА МЕЂУНАРОДНОГ РАТНОГ ПРАВА У СРБИЈИ / Велимир Иванић, пуковник.
// У: Војно дело. – Београд. – Год. 50, бр. 4–5 (1998, јули/октобар) ; стр. 182–189

Указано је на два међународна документа којима су регулисани међународно ратно и хуманитарно право у време Првог српско-турског рата 1876. године, и наглашено да су се српски војници придржавали наведених докумената, док су, насупрот томе, турски војници починили тешке злочине према рањеним и заробљеним српским војницима и српском становништву.